

***Suvestinė redakcija nuo 2020-09-01 iki 2020-11-20***

*Įstatymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [54-2140](#); Žin. 2009, Nr. [61-0](#); Žin. 2009, Nr. [101-0](#), i. k. 1091010ISTA00XI-242*

***Nauja redakcija nuo 2017-01-01:***

*Nr. [XII-2534](#), 2016-06-29, paskelbta TAR 2016-07-14, i. k. 2016-20555*

## **LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMAS**

2009 m. balandžio 30 d. Nr. XI-242  
Vilnius

Mokslo ir studijų misija – padėti užtikrinti šalies visuomenės, kultūros ir ūkio klestėjimą, būti kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio visaverčio gyvenimo atrama ir paskata, tenkinti prigimtinių pažinimo troškimą. Lietuvos mokslo ir studijų politika laiduoja mokslo ir studijų kokybę, visų šalies piliečių lygias teises įgyti aukštąjį išsilavinimą ir sąlygas geriausiems dirbti mokslinį darbą, siekti mokslinio ir kūrybinio tobulėjimo, rūpinasi mokslo ir studijų sistemos atitiktimi visuomenės ir ūkio poreikiams, remia jos atvirumą ir integraciją į tarptautinę mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo erdvę. Darni mokslo ir studijų sistema grindžia žinių visuomenės plėtotę, žiniomis grįstos ekonomikos stiprėjimą ir darnų šalies vystymąsi, dinamišką ir konkurencingą šalies ūkio gyvenimą, socialinę ir ekonominę gerovę; ugdo kūrybingą, išsilavinusią, orią, etiškai atsakingą, pilietišką, savarankišką ir verslią asmenybę, puoselėja civilizacinę Lietuvos tapatybę, palaiko, plėtoja ir kuria šalies ir pasaulio kultūros tradicijas.

## **I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS**

### **1 straipsnis. Įstatymo paskirtis**

Šis įstatymas nustato:

- 1) mokslo ir studijų valstybinį reguliavimą;
- 2) mokslo ir studijų kokybės užtikrinimo principus;
- 3) mokslo ir studijų institucijų steigimo, pabaigos ir pertvarkymo teisinius pagrindus;
- 4) aukštojo mokslo kvalifikacijų suteikimą ir pripažinimą;
- 5) mokslo ir studijų institucijų valdymą, veiklos organizavimą ir priežiūrą;
- 6) mokslo ir studijų institucijų dėstytojų, mokslo darbuotojų ir studentų teises ir pareigas;
- 7) mokslo ir studijų finansavimą;
- 8) valstybinių mokslo ir studijų institucijų turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principus.

## **2 straipsnis. Įstatymo taikymo išimtys**

1. Šio įstatymo nuostatos Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijai taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimą ir karo tarnybą reglamentuojantiems įstatymams.

2. Šio įstatymo nuostatos kunigų seminarijoms taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto sutartims.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras, priimdami šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, gali nustatyti egzilio sąlygomis veikiančių aukštųjų mokyklų studijų kryptų vertinimo ir akreditavimo, aukštųjų mokyklų išorinio vertinimo, realiųjų (materialinių ir žmogiškųjų) išteklių vertinimo, leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą suteikimo ir jo panaikinimo procedūras, kriterijus, rodiklius, vertinamąsias sritis. Lietuvos aukštųjų mokyklų, kurioms šio įstatymo nustatyta tvarka suteikiamas egzilio sąlygomis veikiančios aukštosios mokyklos statusas, veiklos sąlygas nustato Vyriausybė.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIII-1170](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-23, i. k. 2018-08264

## **3 straipsnis. Mokslo ir studijų principai**

1. Mokslo yra grindžiamas šiais principais:

- 1) kūrybos ir mokslinių tyrimų laisvės;
- 2) akademinės etikos;
- 3) lituanistikos prioriteto;
- 4) lygių galimybių;
- 5) mokslinių tyrimų rezultatų viešumo;
- 6) integracijos į valstybės ir visuomenės darnų vystymąsi;
- 7) orientavimosi į tarptautinius kokybės standartus;
- 8) sąžiningos konkurencijos;
- 9) intelektinės nuosavybės teisių užtikrinimo;
- 10) dalyvavimo tarptautinėje ir Europos mokslinių tyrimų erdvėje.

2. Studijos yra grindžiamos šiais principais:

- 1) akademinės laisvės ir autonomijos;
- 2) akademinės etikos;
- 3) atvirumo ir atsakomybės visuomenei;
- 4) akademinės bendruomenės narių bendradarbiavimo;
- 5) studentų asmeninio suinteresuotumo;

- 6) įsipareigojimo ugdyti akademinės bendruomenės narių visuomeninį atsakingumą;
- 7) aukštųjų mokyklų ir studentų sąžiningos konkurencijos;
- 8) lituanistikos prioriteto;
- 9) Europos humanistinės ir demokratinės tradicijos;
- 10) dalyvavimo pasaulio ir Europos švietimo procesuose;
- 11) suderinamumo su Europos aukštojo mokslo erdvės nuostatomis;
- 12) nuolatinio mokymosi siekio;
- 13) integracijos į valstybės ir visuomenės darnų vystymąsi.

3. Valstybė teikia lituanistikos tyrimams ir studijoms, sprendžiantiems esminius tautos tapatybės išsaugojimo, stiprinimo Lietuvoje ir užsienyje ir jos raidos uždavinius, prioritetą. Mokslo ir studijų institucijos, kiek jos dalyvauja įgyvendinant šį prioritetą, laikomos vykdančiomis ypatingos nacionalinės svarbos veiklą.

4. Švietimo ir mokslo ministras nustato pagrindines aukštojo mokslo tarptautiškumo, lituanistikos (baltistikos) plėtros užsienyje skatinimo kryptis, prioritetus ir priemones.

#### **4 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos**

1. **Absolventas** – asmuo, įgijęs aukštojo mokslo kvalifikaciją.
2. **Akademine etika** – visuma visuotinai pripažintų vertybių, užtikrinančių mokslo ir studijų proceso skaidrumą, sąžiningumą, teisingumą, šiame procese dalyvaujančių asmenų lygybę, nediskriminavimą, atsakingumą, tausų išteklių vartojimą, akademinę laisvę, mokslo ir studijų darbų vertinimo nešališkumą, pasitikėjimą, pagarbą ir intelektualinės nuosavybės apsaugą.
3. **Aukštasis koleginiis išsilavinimas** – išsilavinimas, įgytas Lietuvos aukštosiose mokyklose baigus koleginių studijų programas, pagal kurias suteikiama aukštojo mokslo kvalifikacija, arba kompetentingos institucijos pripažintas kaip jam lygiavertis išsilavinimas.
4. **Aukštasis universitetinis išsilavinimas** – išsilavinimas, įgytas Lietuvos aukštosiose mokyklose baigus universitetinių studijų programas, pagal kurias suteikiama aukštojo mokslo kvalifikacija, arba kompetentingos institucijos pripažintas kaip jam lygiavertis išsilavinimas.
5. **Aukštojo mokslo kvalifikacija** – kvalifikacinis laipsnis, mokslo daktaro laipsnis, meno daktaro laipsnis, taip pat kvalifikacija, kurią suteikia aukštoji mokykla, turinti kompetentingos institucijos pritarimą tai kvalifikacijai teikti.
6. **Disertacija** – originalus mokslinis tiriamasis darbas, kurį parengusiam ir apgynusiam asmeniui suteikiamas mokslo daktaro laipsnis.

6<sup>1</sup>. **Egzilio sąlygomis veikianti aukštoji mokykla** – Lietuvos aukštoji mokykla, kurios veikla jos kilmės šalyje nutraukta dėl politinių priežasčių. Egzilio sąlygomis veikiančios

aukštosios mokyklos statusą suteikia Vyriausybė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro teikimu.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIII-1170](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-23, i. k. 2018-08264

7. **Eksperimentinė plėtra** – moksliniais tyrimais ir (arba) praktine patirtimi, sukaupu pažinimu grindžiama nuosekli, papildomų žinių teikianti veikla, kurios tikslas – kurti naujus produktus ar procesus arba tobulinti jau sukurtus produktus ar procesus, taip pat kurti arba iš esmės tobulinti moksliniais tyrimais ir (arba) praktine patirtimi sukaupu pažinimu grindžiamus žmogaus, kultūros ir visuomenės problemų sprendinius.

8. **Fundamentiniai moksliniai tyrimai** – eksperimentiniai ir (arba) teoriniai pažinimo darbai, atliekami siekiant visų pirma įgyti naujų žinių apie reiškinių esmę ir (arba) stebimą tikrovę, tuo metu neturint tikslo konkrečiai panaudoti gautų rezultatų.

9. **Klausytojas** – asmuo, besimokantis aukštojoje mokykloje pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programą arba atskirus studijų dalykus (modulius).

10. **Lietuvos aukštoji mokykla** (toliau – aukštoji mokykla) – Lietuvos Respublikoje įregistruotas juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla – organizuoti ir vykdyti studijas, teikti aukštojo mokslo kvalifikacijas, vykdyti fundamentinius ir (arba) taikomuosius mokslinius tyrimus, eksperimentinę plėtrą ir (arba) meno veiklą, taikyti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus, kaupti mokslo žinias, plėtoti kūrybinę veiklą ir kultūrą, puoselėti akademinės bendruomenės vertybes ir tradicijas.

11. **Lietuvos mokslinių tyrimų institutas** (toliau – mokslinių tyrimų institutas) – Lietuvos Respublikoje įregistruotas juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla – moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra.

12. **Lietuvos mokslo ir studijų institucija** (toliau – mokslo ir studijų institucija) – Lietuvos Respublikoje įregistruotas juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla – studijų vykdymas ir su studijomis susijusi veikla ir (arba) moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra.

13. **Mokslas** – žinių sistema, apimanti bendrąsias tiesas ar teorijas arba bendrųjų dėsnių veikimą, pagrįsta mokslinių tyrimų metodais.

14. **Mokslinė veikla** – mokslinių žinių kūrimas, kūrybinė veikla, vykdoma taikant mokslinių tyrimų metodus.

15. **Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra** – sisteminga kūrybinė gamtos, žmonijos, kultūros ir visuomenės pažinimo veikla ir jos rezultatų panaudojimas.

16. **Mokslininkas** – tyrėjas, turintis mokslo daktaro laipsnį.

17. **Mokslo ir studijų institucijų personalas** – mokslo ir studijų institucijų dėstytojai, mokslo darbuotojai, kiti tyrėjai, administracija ir kiti darbuotojai.

18. **Mokslo (meno) sklaida** – visuomenės supažindinimas su moksliniais tyrimais, meno kūryba.

19. **Pripažintas menininkas** – kūrėjas arba meno kūrinių atlikėjas, kurio kūrybinę veiklą apibūdina menui ir kultūrai ypač reikšmingi kūriniai, įgyvendinti Lietuvoje arba (ir) užsienyje, pelnę platų visuomenės ir meno specialistų pripažinimą, įvertinti prestižinėmis tarptautinėmis arba nacionalinėmis premijomis bei kitokiais aukštais apdovanojimais, arba (ir) kuris yra išugdęs pasižymėjusių menininkų ir atitinka aukštosios mokyklos, kurioje jis siekia eiti arba eina pareigas, nustatytus reikalavimus.

20. **Rezidentūra** – medicinos, odontologijos ir veterinarinės medicinos kryptių studijos, skirtos atitinkamos studijų krypties aukštąjį universitetinį išsilavinimą įgijusiems asmenims teisės aktų nustatyta tvarka įgyti specializaciją.

21. **Studentas** – asmuo, studijuojantis aukštojoje mokykloje pagal studijų programą arba doktorantūroje.

22. **Studijos** – asmens, įgijusio ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą, mokymasis aukštojoje mokykloje pagal tam tikrą studijų programą arba disertacijos rengimas.

23. **Studijų kreditas** – studijų apimties vienetas, kuriuo skaičiuojamas vidutinis studijuojančiojo darbo krūvis, reikalingas studijų rezultatams pasiekti.

24. **Studijų kryptis** – akademinis, profesinis ir tyrimų laukas, kurį vienija bendra samprata, studijų rezultatai ir jų pasiekimų būdai (dėstymas, studijavimas, vertinimas).

25. **Studijų programa** – krypties (kryptių) studijų aukštojoje mokykloje įgyvendinimo visuma ir jos aprašas, kuriame numatyti studijų rezultatai ir jiems pasiekti reikalingas studijų turinys, mokymosi veiklos, metodai, priemonės, žmogiškieji ir kiti ištekliai.

26. **Su studijomis susijusi veikla** – priėmimo studijuoti skelbimas, konsultavimas apie studijas, sutarčių dėl studijų sudarymas ir kita veikla, reikalinga studijoms vykdyti ir (arba) organizuoti, taip pat įgytą aukštojo mokslo kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų išdavimas.

27. **Taikomieji moksliniai tyrimai** – eksperimentiniai ir (arba) teoriniai darbai, atliekami norint gauti naujų žinių ir pirmiausia skiriami specifiniams praktiniams tikslams pasiekti arba uždaviniams spręsti.

28. **Tyrėjas** – aukštąjį išsilavinimą turintis asmuo, plėtojantis pažinimą, konceptualizuojantis ar kuriantis naujus produktus, procesus, metodus ir sistemas arba vadovaujantis mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros projektams.

29. **Trumposios studijos** – aukštojo mokslo studijų pakopa profesinei kvalifikacijai pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros penktąjį lygį įgyti.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

30. **Užsienio lietuviai** – Lietuvos Respublikos piliečiai, ne mažiau kaip 3 metus gyvenantys užsienyje, ir lietuvių kilmės užsieniečiai, jų vaikai, vaikaičiai, provaikaičiai. Lietuvių kilmės užsieniečiu laikomas užsienietis, kurio tėvai ar seneliai arba vienas iš tėvų ar senelių yra ar buvo lietuviai ir kuris pats laiko save lietuviu ir deklaruoja tai rašytiniu pareiškimu sprendimą priimančiai institucijai.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

31. Kitos šio įstatymo sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatyme.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIII-1415](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-13, i. k. 2018-11960

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

## **5 straipsnis. Nepriekaištinga reputacija**

Nepriekaištingos reputacijos laikomas asmuo, kuris atitinka šiuos kriterijus:

- 1) jo elgesys atitinka akademinės etikos vertybes – akademinio sąžiningumo, intelektinės nuosavybės apsaugos principus;
- 2) nėra įsiteisėjęsiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs nusikalstamą veiką;
- 3) nebuvo atleistas iš tarnybos ar darbo už drausmės pažeidimus;
- 4) nepiktnaudžiauja alkoholiu, nevartoja narkotikų, psichotropinių ar toksinių medžiagų.

## **II SKYRIUS**

### **MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJOS**

## **6 straipsnis. Mokslo ir studijų institucijų grupės**

Mokslo ir studijų institucijos yra dviejų grupių: aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų institutai.

## **7 straipsnis. Aukštųjų mokyklų tipai ir veiklos pagrindai**

1. Aukštosios mokyklos yra dviejų tipų: universitetai ir kolegijos.
2. Aukštosios mokyklos gali būti valstybinės ir nevalstybinės.
3. Valstybinė aukštoji mokykla yra viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip viešoji įstaiga. Nevalstybinė aukštoji mokykla yra viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip viešoji

įstaiga, arba privatus juridinis asmuo, arba kunigų seminarija, veikianti kaip religinė bendruomenė.

### **8 straipsnis. Aukštųjų mokyklų autonomija, atskaitomybė**

1. Aukštoji mokykla turi autonomiją, apimančią akademinę, administracinę, ūkio ir finansų tvarkymo veiklą, grindžiamą savivaldos principu ir akademinė laisve. Lietuvos Respublikos Konstitucijos, šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka aukštosios mokyklos autonomija derinama su atskaitomybe visuomenei, steigėjams ir juridinio asmens dalyviams.

2. Aukštoji mokykla turi teisę:

- 1) pasirinkti studijų ir asmenybės ugdymo, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, profesionaliosios meno veiklos, kultūros ir mokslo žinių sklaidos kryptis ir formas;
- 2) nustatyti studijų tvarką;
- 3) teikti aukštojo mokslo kvalifikacijas ir jas panaikinti aukštosios mokyklos nustatyta tvarka;
- 4) šio įstatymo nustatyta tvarka nustatyti studijų kainą;
- 5) rengti ir tvirtinti teisės aktų nustatytus reikalavimus atitinkančias studijų programas;
- 6) teikti kitas švietimo ir ekspertines paslaugas;
- 7) leisti studijų, mokslo ir kitą literatūrą;
- 8) nustatyti savo struktūrą, vidaus darbo tvarką, darbuotojų skaičių, jų teises, pareigas ir darbo apmokėjimo sąlygas, pareigybių reikalavimus, konkursų pareigoms eiti organizavimo ir darbuotojų atestavimo tvarką, laikydamasi įstatymų ir kitų teisės aktų;
- 9) savo statuto nustatyta tvarka priimti ir šalinti studentus;
- 10) skirti stipendijas studentams iš savo ar rėmėjų lėšų;
- 11) nustatyti bendradarbiavimo su Lietuvos Respublikos ir užsienio fiziniiais ir juridiniais asmenimis, kitomis organizacijomis ir jų padaliniais formas;
- 12) turtą valdyti, naudoti, juo disponuoti šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
- 13) verstis įstatymų nedraudžiama ūkine komercine veikla, kuri yra neatsiejamai susijusi su jos veiklos tikslais;
- 14) naudotis kitomis teisės aktų nustatytomis teisėmis.

3. Aukštoji mokykla privalo:

- 1) užtikrinti akademinės bendruomenės narių akademinę laisvę;
- 2) informuoti steigėjus, juridinio asmens dalyvius ir visuomenę apie studijų ir mokslinės veiklos kokybės užtikrinimo priemones, valstybės skirtų lėšų naudojimą, o valstybinės

aukštosios mokyklos – ir apie savo finansinę, ūkinę ir mokslinę veiklą; savo studijų programų išorinio kokybės įvertinimo ir akreditavimo bei vidinės veiklos kokybės užtikrinimo rezultatus;

3) laiku teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) įgaliotoms institucijoms oficialią informaciją (statistinius duomenis ir dalykinę informaciją), reikalingą mokslo ir studijų valdymui ir stebėsenai;

4) įgyvendindama studijų programą, konsultuoti studentus įsidarbinimo galimybių klausimais, teikti akademinę ir socialinę pagalbą;

5) vykdyti absolventų įsidarbinimo ir darbo karjeros stebėseną;

6) sudaryti sąlygas dėstytojams įgyti dėstymui reikalingas žinias ir gebėjimus ir juos tobulinti;

7) vykdyti kitas teisės aktų nustatytas prievolės.

4. Aukštosios mokyklos atskaitomybė taip pat vykdoma taikant priežiūrą, kuri apima švietimo ir mokslo prieinamumo ir kokybės stebėseną, aukštųjų mokyklų, mokslo ir studijų politiką įgyvendinančių institucijų konsultavimą, prevencinių priemonių vykdymą, aukštųjų mokyklų vertinimą ir akreditavimą, poveikio priemonių taikymą, švietimo ir mokslo veiklos kokybės gerinimo skatinimą ir kitas įstatymų numatytas priemones. Valstybinę aukštųjų mokyklų veiklos priežiūrą atlieka Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras (toliau – švietimo ir mokslo ministras) ir kitos jo įgaliotos institucijos.

5. Aukštosios mokyklos metinė veiklos ataskaita kiekvienais metais skelbiama aukštosios mokyklos interneto svetainėje. Aukštosios mokyklos metinėje veiklos ataskaitoje turi būti nurodyti šie duomenys: studentų, dėstytojų, mokslo ir administracijos darbuotojų, tarp jų ir atvykstančių iš užsienio, skaičius; aukštosios mokyklos dėstytojų, mokslo ir administracijos darbuotojų sudėtis ir kvalifikacija; absolventų skaičius; pagal studijų programas įsidarbinusių absolventų skaičius; studijų programų skaičius; aukštosios mokyklos lėšos, tenkančias vienam studentui; aukštajai mokyklai skiriamos valstybės biudžeto lėšos, tarp jų Europos Sąjungos paramos lėšos, ir jų panaudojimas; aukštosios mokyklos bendras patalpų plotas, tenkantis vienam studentui; atliekamų mokslinių, taikomųjų tyrimų (mokslinės veiklos), profesionalaus meno veiklos aprėptis. Švietimo ir mokslo ministras gali nustatyti ir kitus duomenis, kurie skelbiami aukštosios mokyklos metinėje veiklos ataskaitoje.

## **9 straipsnis. Sutartys su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis**

1. Su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis gali būti sudaromos sutartys 3 metų laikotarpiui. Sutartį pasirašo švietimo ir mokslo ministras, įvertinęs Aukštojo mokslo tarybos



rekomendacinę išvadą ir universiteto rektorius (kolegijos direktorius), gavęs universiteto (kolegijos) tarybos ir senato (kolegijos akademinės tarybos) pritarimą.

2. Pavyzdinę sutarties su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis formą, jos sudarymo, vykdymo, vertinimo, stebėsenos, nutraukimo ir papildomo finansavimo atsižvelgus į sutarčių su aukštosiomis mokyklomis vykdymo rezultatus tvarką, įvertinusi Lietuvos universitetų rektorių konferencijos, Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos ir Aukštojo mokslo tarybos siūlymus, tvirtina Vyriausybė.

3. Sutartyje su valstybine aukštąja mokykla numatoma veikla apibrėžiama pagal šiuos kriterijus:

- 1) studijų prieinamumas ir rezultatyvumas;
- 2) mokslo (meno) ir studijų kokybė;
- 3) mokslo ir studijų tarptautiškumas, tarpinstitucinis bendradarbiavimas, mokslo ir studijų integralumas.

4. Sutartyje su valstybine aukštąja mokykla susitariama dėl aukštosios mokyklos strateginių veiklos prioritetų ir siekiamų rezultatų pagal šio straipsnio 3 dalyje nurodytus kriterijus.

5. Sutarties šalys kiekvienais metais įvertina, kaip sutartis vykdoma, prireikus ją tikslina ar papildo šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.

6. Atsižvelgiant į sutarčių su valstybinėmis aukštosiomis mokyklomis vykdymo rezultatus ir valstybės finansines galimybes, Vyriausybės nustatyta tvarka valstybinei aukštajai mokyklai atitinkamiems metams gali būti skiriama iki 5 procentų papildomų valstybės biudžeto lėšų baziniam finansavimui ir studijoms nuo valstybinei aukštajai mokyklai praėjusių metų valstybės biudžete patvirtintų asignavimų išlaidoms (išskyrus valstybės biudžeto asignavimus, skirtus laikantis šios dalies nuostatų) ir valstybės biudžeto lėšų, skirtų tais metais priimtų studentų studijų ir kitoms išlaidoms, sumos.

7. Sutarčių su aukštosiomis mokyklomis vykdymo stebėseną atlieka Vyriausybės strateginės analizės centras.

**TAR pastaba.** 9 straipsnio 1, 3, 4, 5, 6 ir 7 dalys įsigalioja 2019 m. rugsėjo 1 d.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2367](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-29, i. k. 2019-12448

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-162](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29856

## **10 straipsnis. Universitetas**

1. Universitete atliekami tarptautinio lygio fundamentiniai ir taikomieji moksliniai tyrimai (toliau – moksliniai tyrimai), eksperimentinė plėtra ir (arba) plėtojamas profesionalusis

menas, vykdomos šia veikla grindžiamos universitetinės studijos, teikiamas aukštasis universitetinis išsilavinimas, užtikrinamos sąlygos asmenims mokytis visą gyvenimą.

2. Universitetas turi būti socialiai atsakingas bendradarbiaudamas su suinteresuotomis visuomenės, verslo ir valdžios atstovų grupėmis diegiant technologines ir socialines inovacijas bei ugdant asmens ir bendruomenės gebėjimus savarankiškai ir kūrybiškai mąstyti ir veikti.

3. Daugiau kaip pusė universiteto dėstytojų turi būti mokslininkai ir (arba) pripažinti menininkai ar meno daktarai. Dėstytojų dalykinė ir mokymo kompetencija turi būti tobulinama universiteto nustatyta tvarka.

4. Universitetas negali vykdyti koleginių studijų, išskyrus šio įstatymo 53 straipsnio 18 dalyje nustatytus atvejus.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

## **11 straipsnis. Kolegija**

1. Kolegijoje vykdomos koleginės studijos, grindžiamos profesionalia praktika ir taikomaisiais moksliniais tyrimais, eksperimentine plėtra ir (arba) profesionaliuoju menu, teikiamas aukštasis koleginis išsilavinimas, sudaromos sąlygos asmenims mokytis visą gyvenimą.

2. Kolegijos socialinė atsakomybė siejama su darniu regiono vystymu bendradarbiaujant su vietos bendruomenės, verslo ir valdžios atstovų grupėmis bei ugdant asmens ir bendruomenės gebėjimus savarankiškai ir kūrybiškai mąstyti bei veikti.

3. Daugiau kaip pusė kolegijos dėstytojų turi turėti ne mažesnę kaip 3 metų praktinio darbo patirtį, susijusią su dėstomuoju dalyku. Dėstytojų dėstomojo dalyko ir mokymo kompetencija turi būti tobulinama kolegijos nustatyta tvarka.

4. Šią veiklą vykdančios aukštosios mokyklos pavadinime lietuvių kalba negali būti žodžio „universitetas“. Kolegijos negali vykdyti universitetinių studijų, išskyrus šio įstatymo 53 straipsnio 18 dalyje nustatytus atvejus.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

## **12 straipsnis. Mokslinių tyrimų institutas**

1. Mokslinių tyrimų institutas gali būti valstybinis arba nevalstybinis.

2. Valstybinis mokslinių tyrimų institutas vykdo valstybei, visuomenei ar ūkio subjektams svarbius ilgalaikius instituto įstatuose nustatytų kryptų mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą.

3. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto tikslai:

1) vykdyti šalies ūkio, kultūros, sveikatos apsaugos ir visuomenės tęstinumui ir plėtrai svarbius ilgalaikius tam tikrų krypčių mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą;

2) bendradarbiauti su verslo, valdžios ir visuomenės atstovais, vykdyti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros užsakomuosius darbus, teikti metodologinę, metodinę ir kitą pagalbą;

3) skleisti visuomenėje mokslo žinias, diegti jas į kultūrą, švietimą, sveikatos apsaugą bei socialinėje ir ūkinėje veikloje, prisidėti prie inovacijomis ir žiniomis grindžiamos ekonomikos kūrimo, žinioms imlios visuomenės ugdymo.

4. Valstybiniai mokslinių tyrimų institutai, kurių tikslas – kaupti, sisteminti, saugoti, skleisti nematerialųjį ir dokumentinį lituanistikos paveldą, vykdyti fundamentinius lietuvių kalbos, etnologijos, raštijos, kultūros ir istorijos paveldo tyrimus, turi ypatingos nacionalinės svarbos statusą. Šį statusą įgyvendina Vyriausybė, tvirtindama jų įstatus ir priimdama kitus teisės aktus.

5. Valstybinis mokslinių tyrimų institutas yra viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė arba viešoji įstaiga. Nevalstybinis mokslinių tyrimų institutas gali būti viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip viešoji įstaiga, arba privatus juridinis asmuo.

6. *Neteko galios.*

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-422](#), 2017-06-08, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10246

### **13 straipsnis. Mokslinių tyrimų instituto teisės ir pareigos**

1. Mokslinių tyrimų institutas turi teisę:

1) vadovaudamasis įstatymais ir kitais teisės aktais, nusistatyti struktūrą, vidaus darbo tvarką, darbuotojų skaičių, jų teises ir pareigas, konkrečias darbo apmokėjimo sąlygas, pareigybių reikalavimus, konkursų pareigoms eiti organizavimo ir darbuotojų atestavimo tvarką;

2) atlikdamas savo misiją, bendradarbiauti su Lietuvos Respublikos ir užsienio fiziniais ir juridiniais asmenimis, kitomis organizacijomis ir jų padaliniais;

3) leisti mokslo ir kitą literatūrą, pasirinkti būdus savo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatams skelbti;

4) kartu su universitetais šio įstatymo nustatyta tvarka rengti mokslininkus, padėti rengti specialistus;

5) skatinti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatų panaudojimą ūkio, socialinio ir kultūrinio gyvenimo srityse;

6) vykdyti ekspertizes, teikti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros konsultacijas ir kitas paslaugas pagal sutartis su Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių juridiniais

asmenimis ar kitomis organizacijomis, fiziniais asmenimis bei kitų valstybių juridiniais ir fiziniais asmenimis;

7) turtą valdyti, naudoti ir juo disponuoti teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Mokslinių tyrimų institutas privalo:

1) užtikrinti akademinės bendruomenės narių akademinę laisvę;

2) informuoti steigėją (juridinio asmens dalyvius) ir visuomenę apie mokslinės veiklos kokybės užtikrinimo priemones, valstybės skirtų lėšų naudojimą, o valstybinis mokslinių tyrimų institutas – ir apie savo finansinę, ūkinę veiklą;

3) laiku teikti Vyriausybės įgaliotoms institucijoms oficialią informaciją (statistinius duomenis ir dalykinę informaciją), reikalingą mokslo ir studijų sistemos valdymui ir stebėsenai;

4) parengti metinę savo veiklos ataskaitą ir ją skelbti viešai mokslinių tyrimų instituto interneto svetainėje bei kiekvienais metais iki balandžio 1 dienos pristatyti visuomenei;

5) vykdyti kitas teisės aktų nustatytas prievolės.

3. Mokslinių tyrimų instituto ir jo darbuotojų teisėms į intelektualinės veiklos rezultatus *mutatis mutandis* taikomos šio įstatymo 89 straipsnio nuostatos.

4. Valstybiniais mokslinių tyrimų institutams, kurių teisinė forma yra viešosios įstaigos, valstybės turtas perduodamas, valdomas, naudojamas ir juo disponuojama *mutatis mutandis* taikant šio įstatymo 87 straipsnio nuostatas, išskyrus 87 straipsnio 2 dalyje nustatytą valstybės turto patikėjimo sutarties maksimalų terminą: su valstybiniais mokslinių tyrimų institutais valstybės turto patikėjimo sutartis sudaroma ne ilgesniam kaip 20 metų terminui.

### III SKYRIUS

#### MOKSLO IR STUDIJŲ VALDYMAS

##### PIRMASIS SKIRSNIS

#### MOKSLO IR STUDIJŲ POLITIKOS FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

##### **14 straipsnis. Mokslo ir studijų politiką formuojančios ir įgyvendinančios institucijos**

1. Valstybės mokslo ir studijų politiką pagal šiame ir kituose įstatymuose bei kituose teisės aktuose nustatytą kompetenciją formuoja Lietuvos Respublikos Seimas, Vyriausybė, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija ir kitos ministerijos.

2. Valstybės mokslo ir studijų politiką pagal šiame ir kituose įstatymuose bei kituose teisės aktuose nustatytą kompetenciją įgyvendina Lietuvos mokslo taryba, Lietuvos mokslų akademija, Technologijų ir inovacijų įstatymo 14 straipsnyje nurodyta Vyriausybės įgaliota

institucija, Valstybinis studijų fondas, Aukštojo mokslo taryba, Studijų kokybės vertinimo centras, akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius, Vyriausybės ir švietimo ir mokslo ministro įgaliotos institucijos, mokslo ir studijų institucijos.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2367](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-29, i. k. 2019-12448

3. Mokslo, technologijų ir inovacijų taryba pataria Vyriausybei formuojant valstybės mokslo, technologijų ir inovacijų politiką pagal Technologijų ir inovacijų įstatyme, šiame ir kituose įstatymuose bei kituose teisės aktuose nustatytą kompetenciją.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-1415](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-13, i. k. 2018-11960

## **15 straipsnis. Lietuvos mokslo taryba**

1. Lietuvos mokslo taryba yra biudžetinė įstaiga. Ją Vyriausybės teikimu steigia ir jos nuostatus tvirtina Seimas. Lietuvos mokslo taryba yra atskaitinga Seimui ir Vyriausybei. Lietuvos mokslo tarybą sudaro nariai, dirbantys jos valdyboje ir komitetuose, taip pat valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys Lietuvos mokslo tarybos Mokslo fonde. Lietuvos mokslo tarybos vienasmenis valdymo organas yra Lietuvos mokslo tarybos pirmininkas. Lietuvos mokslo tarybos pirmininką ir jo pavaduotojus Vyriausybės teikimu tvirtina Seimas. Kitus Lietuvos mokslo tarybos narius švietimo ir mokslo ministro teikimu tvirtina Vyriausybė. Skiriami asmenys privalo būti nepriekaištingos reputacijos. Lietuvos mokslo tarybos valdyba yra kolegialus valdymo organas. Lietuvos mokslo tarybos valdybos ir komiteto narių atranką ir skyrimą reglamentuoja Lietuvos mokslo tarybos nuostatai.

2. Lietuvos mokslo taryba yra Seimo ir Vyriausybės patarėja mokslo ir mokslininkų rengimo politikos klausimais, atlieka ekspertines funkcijas svarstant šalies mokslo klausimus. Lietuvos mokslo taryba pagal savo kompetenciją įgyvendina mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros politiką, formuoja moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai palankią aplinką, skatina Lietuvos Respublikos fizinių ir juridinių asmenų integraciją į tarptautinę mokslinių tyrimų erdvę, organizuoja ir vykdo programinį konkursinį mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros darbų finansavimą pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos arba Lietuvos mokslo tarybos patvirtintas programas bei organizuoja Lietuvoje vykdomų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, vykdomos mokslo ir studijų institucijose, bei doktorantūros vertinimą. Lietuvos mokslo taryba turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybės institucijų bei įstaigų ir organizacijų, valstybės registru, kitų asmenų, kurių veikla susijusi su valstybės reguliuojama mokslo ir studijų veikla, informaciją, būtiną nustatytoms funkcijoms atlikti.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1415](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-13, i. k. 2018-11960

3. Lietuvos mokslo taryba savo funkcijoms atlikti turi teisę sudaryti komisijas, komitetus, darbo grupes, nustatydama jų narių skaičių, sudarymo būdą, pareigas ir įgaliojimus. Lietuvos mokslo taryba, atlikdama jai pavestas funkcijas, privalo imtis visų priemonių, kuriomis būtų užtikrintas mokslinės veiklos etikos principų laikymasis. Lietuvos mokslo tarybos nariams gali būti mokamos išmokos už atitinkamą veiklą Lietuvos mokslo tarybos nuostatuose nustatyta tvarka.

4. Lietuvos mokslo taryba gali būti tarptautinių ne pelno siekiančių organizacijų, veikiančių su Lietuvos mokslo tarybos veikla susijusiose srityse, narė.

### **16 straipsnis. Lietuvos mokslų akademija**

1. Lietuvos mokslų akademija yra biudžetinė įstaiga. Lietuvos mokslų akademiją steigia Seimas.

2. Lietuvos mokslų akademija atlieka ekspertines funkcijas svarstant svarbiausius šalies mokslo ir studijų strateginius klausimus.

3. Lietuvos mokslų akademija vienija žymiausius Lietuvos ir savo veikla su Lietuva susijusius užsienio mokslininkus, kurie yra jos nariai. Lietuvos mokslų akademija veikia pagal savo statutą. Lietuvos mokslų akademijos statutą tvirtina Seimas.

4. Aukščiausias Lietuvos mokslų akademijos kolegialus savivaldos organas yra Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas. Veiklai tarp Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinio susirinkimo sesijų vadovauja Lietuvos mokslų akademijos prezidentas ir Lietuvos mokslų akademijos prezidiumas. Lietuvos mokslų akademijos prezidentą Lietuvos mokslų akademijos statuto nustatyta tvarka renka Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas. Lietuvos mokslų akademija turi mokslų skyrius ir administraciją. Mokslų skyrių skaičių ir jų vidinę struktūrą nustato Lietuvos mokslų akademijos narių visuotinis susirinkimas. Administracijos struktūrą nustato prezidiumas.

### **17 straipsnis. Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius**

1. Akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius (toliau – kontrolierius) yra valstybės pareigūnas, nagrinėjantis skundus, pranešimus ir savo iniciatyva atliekantis tyrimus dėl galimų akademinės etikos ir procedūrų pažeidimų (toliau šiame straipsnyje – tyrimas).

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1368](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11697

2. Kontrolierių 5 metų kadencijai skiria Seimas Lietuvos mokslo tarybos teikimu. Tas pats asmuo kontrolieriumi negali būti skiriamas daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

3. Kontrolieriaus įgaliojimai nutrūksta, kai:

1) pasibaigia jo įgaliojimų laikas;  
2) jis atsistatydina, apie tai raštu įspėjęs Seimo Pirmininką ne vėliau kaip prieš 14 darbo dienų;

3) kontrolierius miršta;

4) jis nedarba dėl laikinojo nedarbingumo ilgiau kaip 120 kalendorinių dienų iš eilės arba ilgiau kaip 140 dienų per paskutinius 12 mėnesių, jeigu įstatymuose nenustatyta, kad dėl tam tikros ligos pareigos paliekamos ilgesnį laiką, arba kai kontrolierius pagal medicinos ar Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išvadą negali eiti savo pareigų;

5) dėl jo įsiteisėja apkaltinamasis teismo nuosprendis;

6) daugiau kaip pusė visų Seimo narių pareiškia nepasitikėjimą juo.

4. Šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatytu atveju kontrolierius eina pareigas tol, kol į jo vietą paskiriamas naujas kontrolierius.

5. Šio straipsnio 3 dalies 4 punkte nustatytu atveju klausimą dėl kontrolieriaus įgaliojimų nutraukimo Seimas sprendžia tik tada, kai yra sveikatos apsaugos ministro sudarytos gydytojų komisijos išvada.

6. Kontrolieriumi skiriamas nepriekaištingos reputacijos asmuo, turintis mokslo (meno) daktaro laipsnį ir vadovaujamo darbo patirties.

7. Kontrolieriaus pareigos nesuderinamos su jokiais kitomis renkamomis arba skiriamomis pareigomis valstybės ir savivaldybių institucijose, taip pat su darbu kitose įstaigose, įmonėse, organizacijose. Kontrolierius negali gauti jokio kito atlyginimo, išskyrus atlyginimą už kūrybinę veiklą.

8. Kontrolieriaus veikla grindžiama teisėtumo, nešališkumo, teisingumo ir viešumo principais.

9. Kontrolieriui teikiamame skunde turi būti nurodyta:

1) pareiškėjo vardas, pavardė (arba juridinio asmens pavadinimas) ir gyvenamosios vietos adresas (juridinio asmens buveinė);

2) duomenys apie akademinės etikos ir (arba) procedūrų pažeidimą;

3) pareiškėjo reikalavimas.

10. Kontrolierius skundą (pranešimą) išnagrinėja ar tyrimą atlieka, priima sprendimą ir raštu informuoja pareiškėją ne vėliau kaip per 30 dienų nuo skundo (pranešimo) gavimo ar tyrimo pradėjimo dienos. Dėl skundo (pranešimo) ar tyrimo aplinkybių sudėtingumo arba dėl to, kad nagrinėjant ar tiriant skundą (pranešimą) prireikia gauti papildomos informacijos, skundo

(pranešimo) nagrinėjimo ar tyrimo ir sprendimo priėmimo terminas gali būti pratęstas iki 3 mėnesių nuo skundo (pranešimo) gavimo ar tyrimo pradėjimo dienos.

11. Išnagrinėjęs skundą (pranešimą) arba atlikęs tyrimą, kontrolierius priima sprendimą:

1) informuoti pareiškėją, mokslo ir studijų institucijas ir Švietimo ir mokslo ministeriją apie asmenis, padariusius akademinės etikos ir (arba) procedūrų pažeidimus;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-1368](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11697

2) įpareigoti aukštojo mokslo kvalifikaciją suteikusią ir (arba) konkursą pareigoms eiti vykdžiusią instituciją atšaukti sprendimą dėl aukštojo mokslo kvalifikacijos suteikimo ir (arba) konkurso laimėtojo;

3) įpareigoti mokslo ir studijų institucijas pakeisti ar panaikinti sprendimus, prieštaraujančius akademinėi etikai ir procedūroms;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-1368](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11697

4) rekomenduoti darbuotojui atsisakyti dalyvauti vykdomame mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros projekte;

5) informuoti už atitinkamą valdymo sritį atsakingą instituciją apie nukentėjusius nuo akademinės etikos ir (arba) procedūrų pažeidimų asmenis (autorius);

6) rekomenduoti mokslo ir studijų institucijoms imtis priemonių, kad būtų pašalinti akademinės etikos ir procedūrų pažeidimai ir jų priežastys;

*Papildyta straipsnio punktu:*

Nr. [XIII-1368](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11697

7) įpareigoti mokslo (meno) darbų autorius pateikti kontrolieriui leidėjo patvirtinimą dėl mokslo (meno) darbų pašalinimo iš prekybos vietų ir techninių klaidų ištaisymo duomenų bazėse, kuriose teikiamos nuorodos į mokslo (meno) darbus;

*Papildyta straipsnio punktu:*

Nr. [XIII-1368](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11697

8) informuoti teisėsaugos institucijas, jeigu nustatoma nusikalstamos veikos požymių;

*Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1368](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11697

9) kreiptis į teismą, jeigu nevykdomas šios dalies 2 punkte nurodytas kontrolieriaus įpareigojimas;

*Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1368](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11697

10) pripažinti skundą (pranešimą) nepagrįstu;

*Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1368](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11697



11) skundo (pranešimo) nagrinėjimą ar tyrimą nutraukti.

*Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1368](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11697

12. Kontrolieriaus veiklą užtikrina Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba (toliau – Tarnyba). Tarnyba yra biudžetinė įstaiga. Tarnybos vadovas yra kontrolierius. Tarnybos nuostatus tvirtina Seimas.

13. Kontrolierius turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybės institucijų bei įstaigų ir organizacijų, valstybės registru, kitų asmenų informaciją, būtiną nustatytoms funkcijoms atlikti.

14. Kontrolierius kartą per metus, iki kovo 1 dienos, atsiskaito Seimui už savo ir Tarnybos veiklą, pateikdamas praėjusių kalendorinių metų veiklos ataskaitą.

15. Kontrolieriaus darbo užmokesčio dydį ir apmokėjimo sąlygas nustato Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas.

16. Kontrolierius gali atsisakyti nagrinėti skundą (pranešimą) dėl galimo akademinės etikos pažeidimo ir, informavęs pareiškėją, perduoti šį skundą (pranešimą) atitinkamos mokslo ir studijų institucijos akademinės etikos ar kitai ginčų nagrinėjimo komisijai, prižiūrinčiai akademinės etikos laikymąsi, jeigu dėl to paties galimo akademinės etikos pažeidimo nebuvo kreiptasi į atitinkamos mokslo ir studijų institucijos akademinės etikos ar kitą ginčų nagrinėjimo komisiją.

17. Kontrolieriaus sprendimai skelbiami Tarnybos interneto svetainėje.

18. Prireikus kontrolierių pavaduoja Seimo valdybos sprendimu paskirtas asmuo, atitinkantis kontrolieriui keliamus reikalavimus.

19. Šio straipsnio 3 dalies 2, 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytais atvejais tol, kol į kontrolieriaus vietą paskiriamas naujas kontrolierius, Seimas Švietimo ir mokslo komiteto teikimu gali pavesti laikinai eiti kontrolieriaus pareigas asmeniui, atitinkančiam kontrolieriui keliamus reikalavimus.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIII-1133](#), 2018-04-26, paskelbta TAR 2018-05-08, i. k. 2018-07485

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1368](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11697

20. Kontrolierius apie sprendime nustatytus akademinės etikos ir (arba) procedūrų pažeidimus informuoja atitinkamos mokslo ir studijų institucijos steigėją ir juridinio asmens dalyvius.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1133](#), 2018-04-26, paskelbta TAR 2018-05-08, i. k. 2018-07485

21. Mokslo ir studijų institucija privalo pateikti kontrolieriui informaciją, kokių veiksmų bus imamasi, atsižvelgiant į kontrolieriaus sprendimą. Informacija kontrolieriui pateikiama

nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į kontrolieriaus sprendimą, bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo sprendimo gavimo dienos.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-455](#), 2017-06-20, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10912

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1133](#), 2018-04-26, paskelbta TAR 2018-05-08, i. k. 2018-07485

#### **18 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-01-01**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-1415](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-13, i. k. 2018-11960

#### **19 straipsnis. Valstybinis studijų fondas**

1. Valstybinis studijų fondas yra biudžetinė įstaiga. Šį fondą steigia ir jo nuostatus tvirtina Vyriausybė.

2. Valstybinis studijų fondas Vyriausybės nustatyta tvarka administruoja valstybės paskolas ir valstybės remiamas paskolas studentams, taip pat kitą finansinę paramą studentams, atlieka kitas funkcijas, numatytas Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-891](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-27, i. k. 2017-21317

#### **20 straipsnis. Aukštojo mokslo taryba**

1. Aukštojo mokslo taryba yra ekspertinė institucija aukštojo mokslo raidos klausimais.

2. Aukštojo mokslo taryba svarsto aukštojo mokslo būklės apžvalgas ir teikia siūlymus, išvadas bei rekomendacijas Vyriausybei, Švietimo ir mokslo ministerijai ir kitoms aukštojo mokslo politiką įgyvendinančioms institucijoms dėl aukštojo mokslo plėtros ir kokybės užtikrinimo priemonių, dėl teisės aktų, susijusių su aukštuoju mokslu, dėl strateginių aukštojo mokslo plėtros kryptių, inicijuoja tyrimus, analizes, konferencijas, pasitarimus, forumus, ekspertinius renginius aukštojo mokslo plėtros klausimais, atlieka kitas įstatymų ir kitų teisės aktų pavestas funkcijas.

3. Aukštojo mokslo tarybos sudėtį tvirtina švietimo ir mokslo ministras, Aukštojo mokslo tarybos nuostatus tvirtina Vyriausybė.

#### **21 straipsnis. Vyriausybės strateginės analizės centras**

Šio įstatymo reguliavimo srityje Vyriausybės strateginės analizės centras:

- 1) vykdo mokslo ir studijų sistemos stebėseną;
- 2) rengia mokslo ir studijų sričių būklės analizes ir teikia išvadas dėl mokslo ir studijų sistemos tobulinimo;
- 3) rengia analitinę informaciją apie specialistų rengimą mokslo ir studijų institucijose, prognozuoja aukštojo mokslo kvalifikacijų poreikį;

4) vertina mokslo ir studijų sistemos tendencijas, identifikuoja svarbiausius sprendimus nacionalinio lygio iššūkius, rengia strategines įžvalgas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-1415](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-13, i. k. 2018-11960

Nr. [XIII-2367](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-29, i. k. 2019-12448

## **22 straipsnis. Studijų kokybės vertinimo centras**

1. Studijų kokybės vertinimo centras yra biudžetinė įstaiga, ji steigia Švietimo ir mokslo ministerija.

2. Studijų kokybės vertinimo centras, atlikdamas išorinį vertinimą ir akreditavimą, skatina aukštųjų mokyklų veiklos kokybę ir, atlikdamas užsienio kvalifikacijų vertinimą ir pripažinimą bei informacijos teikimą, kuria palankias laisvo asmenų judėjimo sąlygas.

3. Studijų kokybės vertinimo centro kolegialus valdymo organas yra Studijų kokybės vertinimo centro taryba, sudaroma iš 11 narių. Po vieną Studijų kokybės vertinimo centro tarybos narį 6 metų kadencijai deleguoja Seimo Švietimo ir mokslo komitetas, švietimo ir mokslo ministras, po du narius 6 metų kadencijai deleguoja universitetus, kolegijas vienijančios organizacijos, keturis narius 6 metų kadencijai deleguoja socialinius partnerius vienijančios organizacijos, vienas tarybos narys 2 metų kadencijai deleguojamas studentus vienijančios organizacijos. Seimo Švietimo ir mokslo komiteto deleguojamas tarybos narys turi būti tarptautinis ekspertas, gyvenantis ir dirbantis ne Lietuvos Respublikoje. Studijų kokybės vertinimo centro tarybos sudėtį skelbia švietimo ir mokslo ministras.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-117](#), 2016-12-15, paskelbta TAR 2016-12-23, i. k. 2016-29421

4. Studijų kokybės vertinimo centro vienasmenis valdymo organas yra direktorius. Direktorius konkurso būdu 4 metų kadencijai skiriamas Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka tokiu būdu, kad ne mažiau kaip pusę konkurso komisijos narių sudarytų Studijų kokybės vertinimo centro tarybos nariai. Tas pats asmuo direktoriumi gali būti skiriamas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

5. Ne rečiau kaip kas 5 metai atliekamas Studijų kokybės vertinimo centro veiklos išorinis vertinimas. Vertinimo rezultatai skelbiami viešai.

6. Studijų kokybės vertinimo centras kiekvienais metais viešai skelbia interneto svetainėje studijų kokybės vertinimo apibendrinimus.

7. Studijų kokybės vertinimo centras gali būti tarptautinių ne pelno siekiančių organizacijų, veikiančių su Studijų kokybės vertinimo centro veikla susijusiose srityse, narys.

## **23 straipsnis. Integruoti mokslo, studijų ir verslo centrai (slėniai)**

1. Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros procese dalyvaujantys subjektai (mokslinių tyrimų institutai, žinioms imlios įmonės, aukštosios mokyklos) turi

kryptingai prisidėti rengiant aukštos kvalifikacijos specialistus, skleidžiant naujas mokslo ir technologines žinias, kuriant konkurencingus produktus, kuriant ir diegiant pažangiąsias technologijas, skatinant inovacijas visuose pramonės ir paslaugų sektoriuose, tradicinėse ūkio šakose, kultūroje ir socialinėje aplinkoje.

2. Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros koncepciją ir programas tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-1415](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-13, i. k. 2018-11960

## **24 straipsnis. Moksliniai tyrimai, eksperimentinė plėtra ir inovacijų plėtotė**

1. *Neteko galios nuo 2019-01-01*

*Straipsnio dalies naikinimas:*

Nr. [XIII-1415](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-13, i. k. 2018-11960

2. Valstybinę studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programą tvirtina Vyriausybė.

## **25 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-01-01**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-1415](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-13, i. k. 2018-11960

# **ANTRASIS SKIRSNIS**

## **AUKŠTOSIOS MOKYKLOS VALDYMAS**

### **26 straipsnis. Aukštosios mokyklos organai**

1. Valstybinis universitetas turi turėti kolegialius valdymo organus – tarybą ir senatą, taip pat vienasmenį valdymo organą – rektorių.

2. Valstybinė kolegija turi turėti kolegialius valdymo organus – tarybą ir akademinę tarybą, taip pat vienasmenį valdymo organą – direktorių.

3. Valstybinės aukštosios mokyklos statute gali būti numatyti ir kiti kolegialūs ar vienasmeniai organai funkcijoms, kurios šiuo įstatymu nėra priskirtos išimtinai aukštosios mokyklos valdymo organų kompetencijai, atlikti. Šių organų sudėtis, kompetencija, sudarymo ir atšaukimo tvarka nustatomos valstybinės aukštosios mokyklos statute.

4. Nevalstybinės aukštosios mokyklos valdymą reglamentuoja šios aukštosios mokyklos steigimo dokumentai.

### **27 straipsnis. Valstybinės aukštosios mokyklos taryba**

1. Valstybinės aukštosios mokyklos taryba yra aukštosios mokyklos strateginių reikalų valdymo organas, užtikrinantis jos atskaitomybę visuomenei, socialinę atsakomybę bei sparčią ir veiksmingą reakciją į aplinkos pokyčius.

2. Aukštosios mokyklos taryba atlieka šias funkcijas:

1) suderinusi su senatu (akademine taryba), teikia Seimui tvirtinti universiteto (kolegijos taryba – Vyriausybei) statuto pakeitimus;

2) įvertinusi senato (akademinės tarybos) nuomonę, tvirtina rektoriaus (direktoriaus) pateiktą aukštosios mokyklos strateginį veiklos planą, kuriame apibrėžiama jos misija ir vizija, numato turtinius, finansinius ir žmogiškuosius išteklius strateginiam planui įgyvendinti;

3) įvertinusi senato (akademinės tarybos) nuomonę, tvirtina rektoriaus (direktoriaus) teikiamus aukštosios mokyklos struktūros pertvarkos planus, būtinus strateginiam veiklos planui įgyvendinti;

4) įvertinusi senato (akademinės tarybos) siūlymus, nustato aukštosios mokyklos lėšų (taip pat lėšų, skirtų administracijos ir kitų darbuotojų darbo užmokesčiui) ir nuosavybės teise valdomo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais tvarką;

5) įvertinusi senato (akademinės tarybos) siūlymus, tvirtina aukštosios mokyklos rektoriaus (direktoriaus) rinkimų viešo konkurso būdu organizavimo tvarkos aprašą;

6) renka, skiria ir atleidžia rektorių (direktorių);

7) svarsto ir tvirtina rektoriaus (direktoriaus) pateiktą aukštosios mokyklos metinę pajamų ir išlaidų sąmatą ir tvirtina šios sąmatos įvykdymo ataskaitą;

8) tvirtina rektoriaus (direktoriaus) pateiktą aukštosios mokyklos metinę veiklos ataskaitą, kurioje aptariamas ir strateginio plano įgyvendinimas;

9) suderinusi su senatu (akademine taryba), tvirtina aukštosios mokyklos reorganizavimo arba likvidavimo planus ir teikia juos Seimui (Vyriausybei);

**TAR pastaba.** Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (2016 m. birželio 29 d. redakcija; TAR, 2016-07-14, Nr. 20555) 27 straipsnio 2 dalies 9 punktą tiek, kiek jame nustatyta, kad valstybinės aukštosios mokyklos taryba aukštosios mokyklos reorganizavimo arba likvidavimo planus teikia Seimui, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 68 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [KT15-N10/2018](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-06-29, i. k. 2018-10929

10) rengia metinę savo veiklos ataskaitą ir ją skelbia viešai aukštosios mokyklos interneto svetainėje, taip pat kiekvienais metais iki balandžio 1 dienos ją pristato aukštosios mokyklos bendruomenei;

11) atlieka kitas funkcijas, nustatytas aukštosios mokyklos statute ir kituose teisės aktuose.

3. Aukštosios mokyklos tarybą sudaro 9 arba 11 narių. Konkretus aukštosios mokyklos tarybos narių skaičius nustatytas aukštosios mokyklos statute. Vieną narį skiria ir atšaukia studentų atstovybė savo nustatyta tvarka, jeigu jos nėra, – visuotinis studentų susirinkimas (konferencija), kiti akademinės bendruomenės nariai senato (akademinės tarybos) nustatyta tvarka renka ir atšaukia atitinkamai ne daugiau kaip 4 arba 5 narius, priklausančius aukštosios mokyklos personalui. Senato (akademinės tarybos) nustatyta tvarka renkami ir atšaukiami atitinkamai 4 arba 5 nariai, nepriklausantys aukštosios mokyklos personalui ir studentams, iš jų vienas narys – studentų atstovybės savo nustatyta tvarka. Šie 3 arba 4 nariai atrenkami viešo konkurso būdu. Tarybos nariai renkami atskirai į kiekvieną iš atitinkamai 8 ar 10 vietų, senato (akademinės tarybos) apibrėžtų atsižvelgiant į skirtingus aukštosios mokyklos interesus. Tarybos sudėtį viešai skelbia senato (akademinės tarybos) pirmininkas.

4. Tarybos nariu gali būti nepriekaištingos reputacijos asmuo, turintis žinių bei gebėjimų, padedančių siekti aukštosios mokyklos strateginių tikslų ir įgyvendinti aukštosios mokyklos misiją. Tarybos nariu tas pats asmuo gali būti ne ilgiau kaip dvi tarybos kadencijas iš eilės.

5. Tarybos nariais negali būti Respublikos Prezidentas, Europos Parlamento nariai, Seimo ir Vyriausybės nariai, savivaldybių merai ir savivaldybių tarybų nariai, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai, taip pat aukštosios mokyklos darbuotojai, tiesiogiai pavaldūs rektoriui (direktoriui), bei įstaigų, įmonių ar organizacijų, kuriose aukštoji mokykla visuotiniame dalyvių susirinkime turi ne mažiau kaip 50 procentų visų juridinio asmens dalyvių balsų, vadovai ir jų pavaduotojai. Tarybos nariu negali būti senato (akademinės tarybos) narys.

**TAR pastaba.** 27 straipsnio 5 dalyje numatytas draudimas valstybinės aukštosios mokyklos tarybos nariui būti Europos Parlamento nariu, savivaldybės meru ar savivaldybės tarybos nariu taikomas po įstatymo Nr. XIII-1312 įsigaliojimo (2018-11-29) renkamiems aukštųjų mokyklų tarybų nariams.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1657](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19223

6. Tarybos kadencija – 5 metai. Ne vėliau kaip prieš mėnesį iki tarybos kadencijos pabaigos senato (akademinės tarybos) pirmininkas paskelbia naujai sudaromos tarybos sudėtį.

7. Pradėdamas eiti pareigas tarybos narys tarybos posėdyje aukštosios mokyklos statuto nustatyta tvarka pasirašo įsipareigojimą vadovautis aukštosios mokyklos ir visuomenės interesais ir sąžiningai atlikti šio įstatymo nustatytas funkcijas.

8. Taryba visų narių balsų dauguma iš savo narių renka ir atšaukia tarybos pirmininką. Tarybos pirmininku negali būti aukštosios mokyklos personalui priklausantis asmuo ar studentas.

9. Taryba tvirtina savo darbo reglamentą. Tarybos posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip du trečdaliai tarybos narių. Savo sprendimus taryba skelbia viešai aukštosios mokyklos interneto svetainėje.

10. Aukštosios mokyklos rektorius (direktorius) gali dalyvauti tarybos posėdžiuose patariamąjo balso teise.

11. Jeigu tarybos narys netinkamai vykdo aukštosios mokyklos statute, tarybos darbo reglamente ar šio straipsnio 7 dalyje nustatytas pareigas arba nepasirašo šio straipsnio 7 dalyje nurodyto įsipareigojimo, tarybos pirmininkas turi teisę kreiptis į tą narį paskyrusį asmenį su prašymu atšaukti paskirtą tarybos narį.

12. Jeigu tarybos nario įgaliojimai nutrūksta iki kadencijos pabaigos, naują tarybos narį likusiam Tarybos kadencijos laikui šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka skiria asmuo, skyręs tarybos narį, kurio įgaliojimai nutrūko. Naujas tarybos narys pareigas pradeda eiti po to, kai apie jo paskyrimą paskelbia aukštosios mokyklos senato (akademinės tarybos) pirmininkas ir tarybos narys pasirašo šio straipsnio 7 dalyje nurodytą įsipareigojimą.

13. Tarybos nariams gali būti atlyginama už veiklą einant tarybos nario pareigas iš aukštosios mokyklos lėšų. Išmokų mokėjimo tvarka nustatoma aukštosios mokyklos statute.

14. Aukštosios mokyklos rektorius (direktorius) užtikrina tarybos veiklai reikiamas organizacines sąlygas.

*Straipsnio pakeitimai:*

*Nr. [XIII-162](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29856*

## **28 straipsnis. Valstybinės aukštosios mokyklos senatas (akademinė taryba)**

1. Valstybinės aukštosios mokyklos senatas (akademinė taryba) yra aukštosios mokyklos akademinių reikalų valdymo organas.

2. Aukštosios mokyklos senatas (akademinė taryba) atlieka šias funkcijas:

1) nustato studijų tvarką;

2) universitetuose tvirtina studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, meno programas ir teikia rektoriui siūlymus dėl šių programų finansavimo ir universiteto struktūros pertvarkos, reikalingos toms programoms įgyvendinti, vertina atliktų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus ir visos universiteto mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei meno veiklos kokybę ir lygį;

3) kolegijose tvirtina studijų programas ir teikia direktoriui siūlymus dėl šių programų finansavimo ir dėl kolegijos struktūros pertvarkos, reikalingos toms programoms įgyvendinti, vertina atliktų taikomųjų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatus ir kolegijos taikomųjų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir meno veiklos kokybę ir lygį;

4) tvirtina vidinę studijų kokybės užtikrinimo sistemą ir kontroliuoja, kaip ji įgyvendinama;

5) nustato dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybių kvalifikacinius reikalavimus, nustato dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo ir konkursų pareigoms eiti organizavimo tvarką;

6) aukštosios mokyklos statuto nustatyta tvarka šaukia aukštosios mokyklos akademinės bendruomenės susirinkimus (konferencijas) svarbiems aukštosios mokyklos veiklos klausimams aptarti;

7) savo nustatyta tvarka teikia garbės ir kitus vardus;

8) svarsto ir derina su taryba siūlymus dėl aukštosios mokyklos statuto pakeitimų;

9) svarsto rektoriaus pateiktą aukštosios mokyklos strateginį veiklos planą, kuriame apibrėžiama ir aukštosios mokyklos misija ir vizija, ir teikia dėl jo nuomonę tarybai;

10) svarsto rektoriaus (direktoriaus) teikiamus aukštosios mokyklos struktūros pertvarkos planus, būtinus strateginiam veiklos planui įgyvendinti, ir teikia dėl jų nuomonę tarybai;

11) svarsto ir teikia siūlymus tarybai dėl kandidatų tinkamumo eiti rektoriaus (direktoriaus) pareigas;

12) svarsto ir teikia siūlymus tarybai dėl aukštosios mokyklos reorganizavimo arba likvidavimo planų;

13) svarsto ir teikia siūlymus tarybai dėl aukštosios mokyklos lėšų (taip pat lėšų, skirtų administracijos ir kitų darbuotojų darbo užmokesčiui) ir nuosavybės teise valdomo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais tvarkos;

14) tvirtina studijų kainas ir nustato bendrą studijų vietų skaičių, atsižvelgdamas į galimybes užtikrinti studijų ir mokslo, meno veiklos kokybę;

15) atlieka kitas teisės aktuose ir aukštosios mokyklos statute nustatytas funkcijas.

3. Senatas (akademinė taryba) savo sprendimus skelbia aukštosios mokyklos interneto svetainėje.

4. Senatas (akademinė taryba) sudaromas (sudaroma) aukštosios mokyklos statute nustatyta tvarka ne ilgesniam kaip 5 metų laikotarpiui.

5. Senato (akademinės tarybos) nariais gali būti universiteto (kolegijos) akademinės bendruomenės nariai, universiteto (kolegijos) administracijos nariai, patenkantys į senatą (akademinę tarybą) pagal pareigas, taip pat kitų mokslo ir studijų institucijų mokslininkai, dėstytojai ir pripažinti menininkai. Studentų skiriami atstovai turi sudaryti ne mažiau kaip 20 procentų senato (akademinės tarybos) narių. Studentų atstovus į senatą (akademinę tarybą) skiria studentų atstovybė, o jeigu jos nėra, – visuotinis studentų susirinkimas (konferencija). Profesoriaus ir vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas einantys asmenys turi sudaryti ne mažiau kaip 20 procentų senato narių. Docento ir vyresniojo mokslo darbuotojo pareigas einantys



asmenys turi sudaryti ne mažiau kaip 20 procentų senato (akademinės tarybos) narių. Senato (akademinės tarybos) nariai pagal pareigas turi sudaryti ne daugiau kaip 10 procentų senato (akademinės tarybos) narių. Senato (akademinės tarybos) nariai pagal pareigas gali būti ir kitų mokslo ir studijų institucijų darbuotojai. Aukštosios mokyklos rektorius (direktorius) yra senato (akademinės tarybos) narys pagal pareigas.

6. Senato (akademinės tarybos) veiklą reglamentuoja aukštosios mokyklos senato (akademinės tarybos) patvirtintas senato (akademinės tarybos) darbo reglamentas.

7. Senato (akademinės tarybos) pirmininku negali būti tos aukštosios mokyklos rektorius (direktorius).

8. Senatas (akademinė taryba) apie savo sprendimus aukštosios mokyklos statuto nustatyta tvarka informuoja aukštosios mokyklos bendruomenę ir kartą per metus jai atsiskaito už savo veiklą, pateikdamas praėjusių kalendorinių metų veiklos ataskaitą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-162](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29856

## **29 straipsnis. Valstybinės aukštosios mokyklos rektorius (direktorius)**

1. Valstybinės aukštosios mokyklos rektorius (direktorius) yra aukštosios mokyklos vienasmenis valdymo organas, veikia jos vardu ir jai atstovauja.

2. Rektorius (direktorius) atlieka šias funkcijas:

1) vadovauja aukštajai mokyklai, organizuoja aukštosios mokyklos veiklą, užtikrindamas strateginio veiklos plano įgyvendinimą;

2) priima ir atleidžia aukštosios mokyklos darbuotojus;

3) aukštosios mokyklos statuto nustatyta tvarka priima ir šalina studentus;

4) teikia senatui siūlymus dėl studijų kainos;

5) tvirtina įmokų, tiesiogiai nesusijusių su studijų programų įgyvendinimu, dydžius;

6) atsako už aukštosios mokyklos finansinę veiklą, tinkamą lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais;

7) teikia aukštosios mokyklos tarybai tvirtinti aukštosios mokyklos metinę pajamų ir išlaidų sąmatą ir šios sąmatos įvykdymo ataskaitą;

8) teikia aukštosios mokyklos tarybai tvirtinti aukštosios mokyklos metinę veiklos ataskaitą, kurioje aptariamas ir strateginio veiklos plano įgyvendinimas;

9) skelbia viešai aukštosios mokyklos tarybos patvirtintą aukštosios mokyklos metinę veiklos ataskaitą;

10) teikia senatui svarstyti ir aukštosios mokyklos tarybai tvirtinti strateginį aukštosios mokyklos veiklos ir aukštosios mokyklos struktūros pertvarkos planus;

11) svarsto ir priima sprendimus, susijusius su aukštosios mokyklos lėšų (taip pat lėšų, skirtų administracijos ir kitų darbuotojų darbo užmokesčiui) ir turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais;

12) tvirtina aukštosios mokyklos vidaus tvarkos taisykles;

13) atlieka kitas teisės aktuose ir aukštosios mokyklos statute nustatytas funkcijas.

3. Rektorių (direktorių) renka taryba aukštosios mokyklos tarybos nustatyta tvarka.

4. Taryba skelbia viešą konkursą rektoriaus (direktoriaus) pareigoms eiti. Rektorius (direktorius) laikomas išrinktu, jeigu už jį balsuoja ne mažiau kaip trys penktadaliai visų tarybos narių.

5. Rektorius turi būti nepriekaištingos reputacijos, pedagoginės ir vadybinės patirties turintis asmuo, kuris turi mokslo arba meno daktaro laipsnį, arba yra pripažintas menininkas. Direktorius turi būti nepriekaištingos reputacijos, pedagoginės ir vadybinės patirties turintis asmuo. Rektoriui (direktoriui) keliami kvalifikaciniai reikalavimai, ne žemesni kaip šiame straipsnyje nurodyti, nustatomi aukštosios mokyklos statute.

**5 dalies redakcija nuo 2022-01-01:**

5. Rektorius (direktorius) turi būti nepriekaištingos reputacijos, pedagoginės ir vadybinės patirties turintis asmuo, kuris turi mokslo arba meno daktaro laipsnį, arba yra pripažintas menininkas. Rektoriui (direktoriui) keliami kvalifikaciniai reikalavimai, ne žemesni kaip šiame straipsnyje nurodyti, nustatomi aukštosios mokyklos statute.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-968](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21725

6. Su išrinktu rektoriumi (direktoriumi) jo kadencijos laikotarpiui darbo sutartį aukštosios mokyklos vardu pasirašo tarybos pirmininkas arba kitas tarybos įgaliotas asmuo.

7. Rektoriaus (direktoriaus) kadencija – 5 metai. Tas pats asmuo tos pačios aukštosios mokyklos rektoriumi (direktoriumi) gali būti renkamas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės ir ne anksčiau kaip po 5 metų nuo paskutinės kadencijos pabaigos, jeigu paskutinė kadencija buvo iš eilės antra.

8. Jeigu rektoriaus (direktoriaus) pateikta aukštosios mokyklos metinė veiklos ataskaita aukštosios mokyklos tarybos visų narių balsų dauguma nepatvirtinama, rektorius (direktorius) gali būti atleidžiamas iš pareigų ne mažesne kaip dviejų trečiųjų aukštosios mokyklos tarybos narių balsų dauguma.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-162](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29856

**30 straipsnis. Studentų dalyvavimas aukštosios mokyklos valdyme**

Studentų interesams aukštosios mokyklos ir jos padalinių valdymo organuose, patariamose ir ginčų sprendimo struktūrose atstovauja studentų atstovai, kuriuos skiria studentų atstovybė savo nustatyta tvarka, o jeigu jos nėra, – visuotinis studentų susirinkimas (konferencija).

## **TREČIASIS SKIRSNIS**

### **MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTO VALDYMAS**

#### **31 straipsnis. Mokslinių tyrimų instituto valdymo organai**

1. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto valdymo organai yra mokslinių tyrimų instituto mokslo taryba ir mokslinių tyrimų instituto direktorius.
2. Nevalstybinių mokslinių tyrimų institutų valdymą reglamentuoja jų steigimo dokumentai.

#### **32 straipsnis. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto mokslo taryba**

1. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto mokslo taryba atlieka šias funkcijas:
  - 1) valstybinio mokslinių tyrimų instituto įstatuose nustatyta tvarka tvirtina valstybinio mokslinių tyrimų instituto struktūrą ir jos pakeitimus;
  - 2) tvirtina mokslo darbuotojų atestavimo ir konkursų pareigoms eiti organizavimo tvarkos aprašą;
  - 3) svarsto ir tvirtina mokslinę veiklą ir eksperimentinę plėtrą reglamentuojančius dokumentus;
  - 4) svarsto valstybinio mokslinių tyrimų instituto direktoriaus pateiktas metines veiklos ataskaitas ir vertina, kaip valstybinis mokslinių tyrimų institutas įgyvendina savo tikslus ir uždavinius;
  - 5) atlieka kitas valstybinio mokslinių tyrimų instituto įstatuose nustatytas funkcijas.
2. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto mokslo taryba sudaroma 5 metams iš mokslo darbuotojų ir administracijos darbuotojų, taip pat iš kitų įstaigų, įmonių ir organizacijų, suinteresuotų instituto tikslų ir misijos įgyvendinimu, atstovų valstybinio mokslinių tyrimų instituto įstatuose nustatyta tvarka. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto mokslo taryba tvirtina savo darbo reglamentą.

#### **33 straipsnis. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto direktorius**

1. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto direktorius yra valstybinio mokslinių tyrimų instituto vienasmenis valdymo organas, veikia jo vardu ir jam atstovauja. Direktorius atlieka įstatuose ir teisės aktuose nustatytas įstaigos vadovo funkcijas.

2. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto direktorių viešo konkurso būdu skiria į pareigas ir iš jų atleidžia steigėjas (juridinio asmens dalyviai) ar jo (jų) įgaliotas asmuo.

3. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija tvirtina valstybinio mokslinių tyrimų instituto direktoriaus rinkimų viešo konkurso būdu organizavimo tvarką.

4. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto direktoriumi gali būti nepriekaištingos reputacijos asmuo, turintis mokslo daktaro laipsnį ir vadybinės patirties. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto direktoriaus kvalifikacinius reikalavimus, ne žemesnius kaip šiame straipsnyje nustatytus, tvirtina švietimo ir mokslo ministras.

5. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto direktoriaus kadencijos trukmė – 5 metai. Tas pats asmuo valstybinio mokslinių tyrimų instituto direktoriumi gali būti skiriamas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės ir ne anksčiau kaip po 5 metų nuo paskutinės kadencijos pabaigos, jeigu paskutinė kadencija buvo iš eilės antra.

#### **IV SKYRIUS**

### **MOKSLO IR STUDIJŲ INSTITUCIJŲ STEIGIMAS, PABAIGA IR PERTVARKYMAS. LEIDIMAS VYKDYTI STUDIJAS IR (ARBA) SU STUDIJOMIS SUSIJUSIĄ VEIKLĄ**

#### **34 straipsnis. Aukštosios mokyklos steigimo sąlygos**

1. Aukštoji mokykla steigiama Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas), šio įstatymo ir atitinkamą juridinio asmens teisinę formą reglamentuojančio įstatymo nustatyta tvarka.

2. Valstybinį universitetą steigia Seimas Vyriausybės teikimu. Nepažeisdama šiame įstatyme nustatytų reikalavimų, valstybės, kaip valstybinio universiteto savininkės, teisės ir pareigas įgyvendina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Valstybinio universiteto dalininkais negali būti privatūs ir viešieji asmenys.

3. Valstybinę kolegiją steigia Vyriausybė Švietimo ir mokslo ministerijos teikimu. Nepažeisdama šiame įstatyme nustatytų reikalavimų, valstybės, kaip valstybinės kolegijos savininkės, teisės ir pareigas įgyvendina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Valstybinės kolegijos dalininkais negali būti privatūs ir viešieji asmenys.

4. Nevalstybinę aukštąją mokyklą gali steigti Lietuvos Respublikoje įsteigti juridiniai arba fiziniai asmenys, taip pat valstybės narės juridiniai asmenys ar kitos organizacijos, fiziniai asmenys bei kitų valstybių juridiniai ir fiziniai asmenys.

### **35 straipsnis. Aukštosios mokyklos statusas**

1. Aukštosios mokyklos statusas yra steigimo dokumentas, kuriuo savo veikloje vadovaujasi aukštoji mokykla.

2. Aukštosios mokyklos statuto turinio reikalavimus nustato šis įstatymas ir juridinio asmens teisinę formą reglamentuojantys įstatymai. Papildomai aukštųjų mokyklų statutuose turi būti nustatyta:

- 1) mokslo ir studijų organizavimo pagrindinės nuostatos;
- 2) studentų ir darbuotojų teisės, pareigos ir atsakomybė;
- 3) studentų priėmimo ir šalinimo tvarka;
- 4) ginčų tarp studentų bei administracijos ir kitų darbuotojų nagrinėjimo komisijų sudarymo tvarka;
- 5) mokslo ir studijų kokybės užtikrinimo tvarka.

3. Statute gali būti reglamentuojami ir kiti aukštosios mokyklos veiklos dalykai.

4. Valstybinio universiteto statutą tvirtina Seimas, valstybinės kolegijos statutą – Vyriausybė.

5. Nevalstybinės aukštosios mokyklos steigimo dokumentas priimamas ir keičiamas teisės aktų nustatyta tvarka.

### **36 straipsnis. Mokslinių tyrimų instituto steigimo sąlygos**

1. Mokslinių tyrimų institutas steigiamas Civilinio kodekso, šio įstatymo ir atitinkamą juridinio asmens teisinę formą reglamentuojančio įstatymo nustatyta tvarka.

2. Valstybinį mokslinių tyrimų institutą steigia Vyriausybė. Nevalstybinį mokslinių tyrimų institutą gali steigti Lietuvos Respublikoje įsteigti juridiniai arba fiziniai asmenys, taip pat valstybės narės juridiniai asmenys ar kitos organizacijos, fiziniai asmenys bei kitų valstybių juridiniai ir fiziniai asmenys.

3. Valstybinis mokslinių tyrimų institutas gali būti steigiamas, kai reikia vykdyti valstybės, ūkio ar visuomenės plėtrai svarbius tam tikros krypties ilgalaikius mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą ir kai Vyriausybės įgaliota vertinimo institucija nustato, kad valstybinio mokslinių tyrimų instituto steigimo projektas yra pagrįstas pakankamais materialiniais ir

žmogiškaisiais ištekliais ir yra įvykdyti kiti valstybiniais mokslinių tyrimų institutams keliami reikalavimai.

4. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto steigimo tvarką, veiklos kvalifikacinius reikalavimus ir veiklos priežiūros tvarką nustato Vyriausybė, atsižvelgusi į Lietuvos mokslo tarybos išvadas.

### **37 straipsnis. Mokslinių tyrimų instituto įstatai**

1. Mokslinių tyrimų instituto įstatų turinio reikalavimus nustato šis įstatymas ir atitinkamą juridinio asmens teisinę formą reglamentuojantys įstatymai. Mokslinių tyrimų instituto įstatuose turi būti nurodytos jo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros kryptys.

2. Valstybinio mokslinių tyrimų instituto įstatus tvirtina Vyriausybė.

### **38 straipsnis. Valstybinės aukštosios mokyklos reorganizavimas**

1. Sprendimą dėl valstybinio universiteto reorganizavimo priima Seimas universiteto tarybos teikimu arba Vyriausybės teikimu, įvertinęs universiteto tarybos nuomonę. Sprendimą dėl valstybinės kolegijos reorganizavimo priima Vyriausybė kolegijos tarybos teikimu arba Švietimo ir mokslo ministerijos teikimu, įvertinusi kolegijos tarybos nuomonę.

**TAR pastaba.** Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (2016 m. birželio 29 d. redakcija; TAR, 2016-07-14, Nr. 20555) 38 straipsnio 1 dalis tiek, kiek joje nustatyta, kad sprendimą dėl valstybinio universiteto reorganizavimo Seimas priima universiteto tarybos teikimu, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 68 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [KT15-N10/2018](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-06-29, i. k. 2018-10929

2. Reorganizuojant valstybinę aukštąją mokyklą skaidymo būdu, bent vienas iš juridinių asmenų, kuriems pereina reorganizuotos valstybinės aukštosios mokyklos teisės ir pareigos, turi būti valstybinė aukštoji mokykla, o kitų juridinių asmenų savininkė arba viena iš dalininkių – valstybė. Reorganizuojant valstybinę aukštąją mokyklą jungimo būdu, juridinis asmuo, kuriam pereina reorganizuotos valstybinės aukštosios mokyklos teisės ir pareigos, turi būti valstybinė aukštoji mokykla.

3. Jeigu reorganizuojant aukštąją mokyklą padalijimo būdu įsteigiama nauja aukštoji mokykla, ji šio įstatymo nustatyta tvarka turi gauti leidimą vykdyti studijas ir (arba) kitą su studijomis susijusią veiklą.

### **39 straipsnis. Valstybinės aukštosios mokyklos likvidavimas**

1. Sprendimą dėl valstybinio universiteto likvidavimo priima Seimas universiteto tarybos teikimu arba Vyriausybės teikimu, įvertinęs universiteto tarybos nuomonę, arba universitetui

praradus leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą. Sprendimą dėl valstybinės kolegijos likvidavimo priima Vyriausybė kolegijos tarybos teikimu arba Švietimo ir mokslo ministerijos teikimu, įvertinusi kolegijos tarybos nuomonę arba kolegijai praradus leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą.

**TAR pastaba.** *Pripažinti, kad Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (2016 m. birželio 29 d. redakcija; TAR, 2016-07-14, Nr. 20555) 39 straipsnio 1 dalis tiek, kiek joje nustatyta, kad sprendimą dėl valstybinio universiteto likvidavimo Seimas priima universiteto tarybos teikimu, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 68 straipsniui, konstituciniam teisinės valstybės principui.*

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [KT15-N10/2018](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-06-29, i. k. 2018-10929

2. Kai yra priimtas sprendimas likviduoti valstybinę aukštąją mokyklą, švietimo ir mokslo ministras, įvertinęs aukštosios mokyklos tarybos nuomonę, paskiria likvidatorių, kuris pagal Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintą likvidavimo projektą ir grafiką likviduoja valstybinę aukštąją mokyklą. Likvidavimo projekte turi būti išdėstyti siūlymai dėl galimybių studentams tęsti studijas kitose aukštosiose mokyklose užtikrinimo, taip pat siūlymai dėl valstybinės aukštosios mokyklos turto naudojimo.

3. Nuo likvidatoriaus paskyrimo dienos valstybinės aukštosios mokyklos senatas (akademinė taryba) ir taryba, rektorius (direktorius) netenka įgaliojimų. Jų funkcijas atlieka likvidatorius.

#### **40 straipsnis. Mokslinių tyrimų instituto pabaiga ir pertvarkymas**

1. Mokslinių tyrimų instituto pabaigos ir pertvarkymo tvarką reglamentuoja Civilinis kodeksas, šis įstatymas ir atitinkamą juridinio asmens teisinę formą reglamentuojantis įstatymas.

2. Sprendimą dėl valstybinio mokslinių tyrimų instituto pabaigos ir pertvarkymo priima Vyriausybė. Sprendimą dėl valstybinio mokslinių tyrimų instituto, kurio tikslas – kaupti, sisteminti, saugoti, skleisti nematerialųjį ir dokumentinį lituanistikos paveldą, vykdyti fundamentinius lietuvių kalbos, etnologijos, raštijos, kultūros ir istorijos paveldo tyrimus, pabaigos ir pertvarkymo priima Vyriausybė Seimui pritarus.

3. Valstybinis mokslinių tyrimų institutas, veikiantis kaip biudžetinė įstaiga, gali būti pertvarkomas į viešąją įstaigą.

#### **41 straipsnis. Teisė vykdyti studijas ir (arba) su studijomis susijusią veiklą**

1. Vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą turi teisę šio įstatymo nustatytą leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą turinti:

- 1) valstybinė aukštoji mokykla;
- 2) nevalstybinė aukštoji mokykla;

3) užsienio valstybės aukštosios mokyklos, kurios veikla yra įvertinta aukštojo mokslo kokybės vertinimo agentūros, įtrauktos į Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų registrą, arba agentūros, kuri yra tikroji Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų asociacijos narė, filialas, įsteigtas Lietuvos Respublikoje.

2. Vykdyti su studijomis susijusią veiklą turi teisę šio įstatymo nustatytą leidimą vykdyti su studijomis susijusią veiklą turintis:

- 1) užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas, įsteigtas Lietuvos Respublikoje;
- 2) užsienio valstybės aukštosios mokyklos atstovybė, įsteigta Lietuvos Respublikoje;
- 3) juridiniai asmenys, kitos organizacijos ir jų padaliniai, veikiantys pagal tarptautines sutartis.

#### **42 straipsnis. Leidimas vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą**

1. Leidimas vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išduodamas, patikslinamas ir panaikinamas Vyriausybės nustatyta tvarka. Leidimas vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išduodamas neterminuotam laikui. Leidimas vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išduodamas, jeigu aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas atitinka šiuos reikalavimus:

1) Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas (toliau – Valstybės saugumo departamentas) nustato, kad numatoma aukštosios mokyklos ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialo veikla nekelia grėsmės nacionaliniam saugumui;

2) aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas įsipareigoja pradėti įgyvendinti ne mažiau kaip 3 studijų kryptių (universitetui) arba 2 studijų kryptių (kolegijai) studijas per 12 mėnesių nuo leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimo dienos ir ne mažiau kaip pusę studijų programų įgyvendinti Lietuvos Respublikos teritorijoje;

3) Studijų kokybės vertinimo centras nustato, kad materialinė bazė, kvalifikuotas personalas yra tinkami planuojamoms studijų programoms, mokslinei ir (arba) meno veiklai įgyvendinti bei aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas atitinka kitas šiame įstatyme nustatytas sąlygas, būtinas planuojamų studijų programų, mokslinės ir (arba) meno veiklos kokybei, taip pat teikiamų aukštojo mokslo kvalifikacijų atitikčiai reikalavimams užtikrinti.

2. Aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas, siekdami gauti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą Švietimo ir mokslo ministerijai pateikia atitiktį šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytiems reikalavimams pagrindžiančius dokumentus.



Jeigu pareiškėjas pateikia ne visus numatytus dokumentus, per 3 darbo dienas nuo dokumentų gavimo dienos administracinė procedūra yra sustabdoma ir nustatomas ne ilgesnis kaip 20 darbo dienų terminas trūkumams pašalinti. Jeigu aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas nustatytu laiku trūkumų nepašalina, administracinė procedūra nutraukiama.

3. Švietimo ir mokslo ministerija ne vėliau kaip per 7 mėnesius nuo dokumentų (patikslintų dokumentų) gavimo dienos, atsižvelgdama į Valstybės saugumo departamento ir į Studijų kokybės vertinimo centro išvadas, priima sprendimą dėl leidimo išdavimo arba neišdavimo ir apie priimtą sprendimą praneša Juridinių asmenų registrui ir pareiškėjui. Jeigu priimamas sprendimas neišduoti leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą, pareiškėjui nurodomos leidimo neišdavimo priežastys.

4. Aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas, siekiantis gauti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą, neturi pateikti dokumentų, kuriuos jis jau yra pateikęs Švietimo ir mokslo ministerijai, išskyrus atvejus, kai Švietimo ir mokslo ministerijai pateikti duomenys ir (ar) informacija, pateikta dokumentuose, yra pasikeitę.

5. Švietimo ir mokslo ministras priima sprendimą neišduoti leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą, jeigu paaiškėja, kad:

1) aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas Lietuvos Respublikoje neatitinka bent vieno reikalavimo, nurodyto šio straipsnio 1 dalyje;

2) pateikti dokumentai leidimui vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą buvo gauti apgaulės būdu ar pažeidus įstatymus;

3) aukštoji mokykla arba užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas verčiasi įstatymų draudžiama veikla.

6. Gavusi leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą, aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas Švietimo ir mokslo ministerijai šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka privalo teikti ir leisti tikrinti informaciją, susijusią su išduotu leidimu vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą.

7. Pasikeitus leidime vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą nurodytiems duomenims, aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas per 5 darbo dienas nuo duomenų pasikeitimo informuoja Švietimo ir mokslo ministeriją, kuri per 5 darbo dienas nuo kreipimosi gavimo dienos išduoda patikslintą leidimą.

8. Leidimą gavusi institucija Lietuvos Respublikoje įgyja teisę vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą nuo sprendimo dėl leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimo paskelbimo Teisės aktų registre.

9. Informacija ir dokumentai, susiję su leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą išdavimu, patikslinimu, atsisakymu jį išduoti ar jo panaikinimu (išskyrus konfidencialią informaciją, dokumentus ar jų dalį), skelbiami Švietimo ir mokslo ministerijos interneto svetainėje.

#### **43 straipsnis. Leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą panaikinimas**

1. Švietimo ir mokslo ministras panaikina leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą, jeigu paaiškėja bent viena iš šių aplinkybių:

1) leidimas vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą buvo gautas apgaulės būdu ar pažeidus įstatymus;

2) aukštoji mokykla arba užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas nepradėjo vykdyti studijų ir (arba) su studijomis susijusios veiklos per 12 mėnesių nuo leidimo vykdyti studijas ir (arba) su studijomis susijusią veiklą išdavimo dienos;

3) aukštoji mokykla arba užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas nevykdo studijų daugiau kaip 6 mėnesius;

4) pakartotinio vertinimo metu aukštosios mokyklos veikla įvertinama neigiamai;

5) aukštoji mokykla arba užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas verčiasi įstatymų draudžiama veikla;

6) aukštoji mokykla tapo nemoki ir (arba) jos veikla kelia grėsmę studentų interesams;

7) aukštoji mokykla arba užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas išregistruotas iš Juridinių asmenų registro;

8) aukštoji mokykla yra likviduojama.

2. Švietimo ir mokslo ministras per 20 darbo dienų nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių paaiškėjimo dienos priima sprendimą panaikinti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą ir apie tai praneša Juridinių asmenų registrui ir aukštajai mokyklai arba užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialui. Sprendimas dėl leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą panaikinimo įsigalioja nuo jo paskelbimo Teisės aktų registre, jeigu pačiame įsakyme dėl leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą panaikinimo nenumatyta vėlesnė įsigaliojimo data.

3. Panaikinus leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą, leidimą gavusi aukštoji mokykla arba užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas praranda teisę vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą nuo sprendimo dėl leidimo vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą panaikinimo įsigaliojimo dienos.

#### **44 straipsnis. Leidimas vykdyti su studijomis susijusią veiklą**

1. Leidimas vykdyti su studijomis susijusią veiklą išduodamas, patikslinamas ir panaikinamas Vyriausybės nustatyta tvarka. Leidimas vykdyti su studijomis susijusią veiklą išduodamas neterminuotam laikui. Leidimas vykdyti su studijomis susijusią veiklą išduodamas, jeigu šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodytas subjektas atitinka šiuos reikalavimus:

1) Valstybės saugumo departamentas nustato, kad numatoma šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodyto subjekto veikla nekelia grėsmės nacionaliniam saugumui;

2) užsienio valstybės aukštoji mokykla kilmės šalyje veikia teisėtai;

3) užsienio valstybės aukštoji mokykla sutinka, kad šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodytas subjektas vykdytų su studijomis susijusią veiklą Lietuvos Respublikoje;

4) užsienio valstybės kompetentinga institucija, kurios jurisdikcijai priklauso užsienio valstybės aukštoji mokykla, neprieštarauja, kad šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodytas subjektas vykdytų su studijomis susijusią veiklą Lietuvos Respublikoje.

2. Šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai, siekdami gauti leidimą vykdyti su studijomis susijusią veiklą, Švietimo ir mokslo ministerijai pateikia atitiktį šio straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nustatytiems reikalavimams pagrindžiančius dokumentus. Jeigu pareiškėjas pateikia ne visus numatytus dokumentus, per 3 darbo dienas nuo dokumentų gavimo dienos administracinė procedūra yra sustabdoma ir nustatomas ne ilgesnis kaip 20 darbo dienų terminas trūkumams pašalinti. Jeigu subjektas nustatytu laiku trūkumų nepašalina, administracinė procedūra nutraukiama.

3. Švietimo ir mokslo ministras, atsižvelgdamas į Valstybės saugumo departamento išvadą, ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo dokumentų (patikslintų dokumentų) gavimo dienos priima sprendimą dėl leidimo išdavimo arba neišdavimo ir apie priimtą sprendimą praneša Juridinių asmenų registrui ir pareiškėjui. Jeigu priimamas sprendimas neišduoti leidimo vykdyti su studijomis susijusią veiklą, pareiškėjui nurodomos leidimo neišdavimo priežastys.

4. Šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai, siekiantys gauti leidimą vykdyti su studijomis susijusią veiklą, neturi pateikti dokumentų, kuriuos jie jau yra pateikę Švietimo ir mokslo ministerijai, išskyrus atvejus, kai Švietimo ir mokslo ministerijai pateikti duomenys ir (ar) informacija, pateikta dokumentuose, yra pasikeitusi.

5. Švietimo ir mokslo ministras neišduoda leidimo vykdyti su studijomis susijusią veiklą, jeigu paaiškėja, kad:

1) šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai neatitinka bent vieno reikalavimo, nurodyto šio straipsnio 1 dalyje;

2) pateikti dokumentai leidimui vykdyti su studijomis susijusią veiklą buvo gauti apgaulės būdu ar pažeidus įstatymus;

3) šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodytas subjektas verčiasi įstatymų draudžiama veikla.

6. Gavę leidimą vykdyti su studijomis susijusią veiklą, šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai Švietimo ir mokslo ministerijai šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka privalo teikti ir leisti tikrinti informaciją, susijusią su išduotu leidimu vykdyti su studijomis susijusią veiklą.

7. Švietimo ir mokslo ministras panaikina leidimą vykdyti su studijomis susijusią veiklą paaiškęs bent vienai iš šių aplinkybių:

1) leidimas vykdyti su studijomis susijusią veiklą buvo gautas apgaulės būdu ar pažeidus įstatymus;

2) leidimą gavęs subjektas verčiasi įstatymų draudžiama veikla arba nevykdo su studijomis susijusios veiklos daugiau kaip 12 mėnesių;

3) šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai yra likviduojami arba yra išregistruoti iš Juridinių asmenų registro.

8. Švietimo ir mokslo ministras per 20 darbo dienų nuo šio straipsnio 7 dalyje nurodytų aplinkybių paaiškinimo dienos priima sprendimą panaikinti leidimą vykdyti su studijomis susijusią veiklą ir apie tai praneša Juridinių asmenų registrui ir leidimą turinčiam subjektui. Sprendimas dėl leidimo vykdyti su studijomis susijusią veiklą panaikinimo įsigalioja nuo jo paskelbimo Teisės aktų registre, jeigu pačiame įsakyme nenumatyta vėlesnė įsigaliojimo data.

9. Šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodytas subjektas įgyja teisę vykdyti su studijomis susijusią veiklą nuo sprendimo dėl leidimo vykdyti su studijomis susijusią veiklą išdavimo paskelbimo Teisės aktų registre. Panaikinus leidimą vykdyti su studijomis susijusią veiklą, leidimą gavęs subjektas Lietuvos Respublikoje praranda teisę vykdyti su studijomis susijusią veiklą nuo sprendimo dėl leidimo vykdyti su studijomis susijusią veiklą panaikinimo įsigaliojimo dienos.

10. Pasikeitus duomenims, kurie nurodyti leidime vykdyti su studijomis susijusią veiklą, šio įstatymo 41 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai per 5 darbo dienas nuo duomenų pasikeitimo informuoja Švietimo ir mokslo ministeriją, o Švietimo ir mokslo ministerija per 5 darbo dienas nuo kreipimosi gavimo dienos išduoda patikslintą leidimą.

11. Informacija ir dokumentai, susiję su leidimo vykdyti su studijomis susijusią veiklą išdavimu, patikslinimu, atsisakymu jį išduoti ar jo panaikinimu (išskyrus konfidencialią

informaciją, dokumentus ar jų dalį), skelbiami Švietimo ir mokslo ministerijos interneto svetainėje.

## **V SKYRIUS**

### **MOKSLO IR (ARBA) MENO IR STUDIJŲ VEIKLA**

#### **45 straipsnis. Mokslo ir (arba) meno ir studijų vienovė**

1. Aukštosios mokyklos turi užtikrinti mokslo ir (arba) meno veiklos ir studijų vienovę.
2. Mokslo ir (arba) meno veiklos ir studijų vienovę universitetuose užtikrina dėstytojų ir studentų dalyvavimas moksliniuose tyrimuose ir eksperimentinėje plėtroje (meno veikloje), mokslo (meno) darbuotojų dalyvavimas studijų procese, mokslo žinių ir mokslinio (meninio) darbo įgūdžių perteikimas antrosios pakopos studijų programose bei doktorantūroje, universitetuose atliekami užsakovieji mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (meno) darbai verslui, nevalstybiniam ir viešajam sektoriui. Antrosios pakopos studijų vykdymas siejamas su universitete vykdomos mokslo (meno) veiklos rezultatais. Trečiosios pakopos studentams mokslinė tiriama (meno) veikla yra privaloma.
3. Kolegijose mokslo ir (arba) meno ir studijų vienovė užtikrinama per glaudų ryšį su praktika – dėstytojų ir studentų dalyvavimą taikomuosiuose moksliniuose tyrimuose, meno projektuose ir eksperimentinės plėtros darbuose pagal verslo, pramonės ir kitų organizacijų užsakymus, regionų plėtros projektuose, konsultacinėje veikloje.

#### **46 straipsnis. Mokslo ir studijų kokybės užtikrinimas**

1. Mokslo ir studijų institucijos atsako už mokslo ir (arba) meno veiklos, studijų ir kitos veiklos kokybę. Jos turi viešai skelbti savo veiklos kokybės rodiklius ir kartu su vertinimo institucijomis puoselėti kokybės kultūrą.
2. Mokslo ir (arba) meno veiklos ir studijų kokybė užtikrinama taikant mokslo ir studijų institucijų vidines kokybės užtikrinimo sistemas, išorinį studijų vertinimą ir akreditavimą ir išorinį mokslo ir studijų institucijų įvertinimą ir (arba) akreditavimą.
3. Aukštųjų mokyklų studijų kokybės užtikrinimas grindžiamas Europos aukštojo mokslo erdvės studijų kokybės užtikrinimo nuostatomis ir gairėmis. Mokslo kokybės užtikrinimas grindžiamas Europos mokslinių tyrimų erdvės nuostatomis.
4. Mokslo ir studijų institucijų veikla turi būti nuolat tobulinama, periodiškai atliekant veiklos savianalizę ir atsižvelgiant į aukštųjų mokyklų ir valstybinių mokslinių tyrimų institutų

išorinio vertinimo rezultatus. Nevalstybinių mokslinių tyrimų institutų veikla vertinama švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

5. Išorinis studijų vertinimas, mokslo ir studijų institucijų vertinimas, taip pat Lietuvoje vykdomos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklos ir doktorantūros vertinimas paprastai vykdomas lietuvių kalba. Tais atvejais, kai vertinant pasitelkiami ekspertai iš užsienio šalių, vertinimas gali būti vykdomas kita Europos Sąjungos oficialiąja kalba. Galutiniai vertinimo rezultatai pateikiami ir valstybine kalba.

#### **47 straipsnis. Vidinis mokslo ir studijų institucijų veiklos kokybės užtikrinimas**

1. Kiekviena mokslo ir studijų institucija privalo turėti vidinę pačios mokslo ir studijų institucijos patvirtintą veiklos kokybės užtikrinimo sistemą, numatyti veikimo būdus ir priemones, užtikrinančias jos teikiamo išsilavinimo ir mokslinių tyrimų kokybę.

2. Mokslo ir studijų institucija turi ne rečiau kaip kartą per metus supažindinti akademinę bendruomenę ir interneto svetainėje viešai skelbti tikslią kiekybinę ir kokybinę informaciją apie mokslo (meno) veiklą, įsivertinimo rezultatus. Aukštosios mokyklos turi viešai skelbti tikslią kiekybinę ir kokybinę informaciją apie studijų programas, suteikiamas aukštojo mokslo kvalifikacijas, studentų, absolventų ir kitų suinteresuotų šalių nuomonę apie studijų kokybę, aukštosios mokyklos veiklos, studijų programų vertinimo rezultatus, absolventų karjeros rodiklius, taip pat gali skelbti kitus duomenis, kurių reikia visuomenei informuoti apie studijas.

#### **48 straipsnis. Išorinis studijų vertinimas ir akreditavimas**

1. Išorinis studijų vertinimas apima pakopines studijas ir profesines studijas. Išorinio studijų vertinimo tikslai:

- 1) įvertinti studijų kokybę;
- 2) užtikrinti nuolatinį studijų programų tobulinimą;
- 3) plėtoti studijų kokybės užtikrinimo kultūrą;
- 4) informuoti akademinę bendruomenę ir visuomenę apie studijų kokybę.

2. Išorinis studijų vertinimas apima visų tam tikros krypties studijų programų ir jų vykdymo kokybės analizę aukštosios mokyklos atliktos savianalizės ir stebėsenos duomenų pagrindu, pasitelkiant išorinius ekspertus. Išorinį studijų vertinimą atlieka Studijų kokybės vertinimo centras arba kita aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūra, įtraukta į Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų registrą. Išorinio studijų vertinimo rezultatai skelbiami viešai. Po išorinio studijų įvertinimo aukštoji mokykla, bendradarbiaudama su Studijų kokybės vertinimo centru, įgyvendina išorinio vertinimo metu pateiktas rekomendacijas.

3. Tam tikros krypties studijų akreditavimas – procedūra, kurios metu Studijų kokybės vertinimo centras patvirtina, kad įvertintos studijų krypties konkrečios pakopos (tarp jų trumposios studijos) arba profesinės studijos atitinka joms nustatytus rodiklius pagal vertinamąsias sritis. Sprendimas dėl akreditavimo priimamas remiantis išorinio studijų vertinimo išvadomis, kiekvienos pakopos (vientisosioms ir profesinėms studijoms atskirai) krypties studijos (tarp jų trumposios studijos) akredituojamos ne rečiau kaip kartą per 7 metus. Sektoriniai profesiniai komitetai, kaip jie suprantami Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme, Švietimo ir mokslo ministerijai pateikia išvadą dėl trumpųjų studijų programų ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo prašymo vykdyti studijų programą pateikimo dienos.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

4. Aukštoji mokykla negali vykdyti neakredituotos studijų krypties studijų. Kai yra pagal tokią studijų kryptį studijuojančių studentų, švietimo ir mokslo ministras nustato tolesnes jų studijų galimybes.

5. Valstybinių aukštųjų mokyklų studijos turi būti vertinamos ir akredituojamos atsižvelgus į valstybės ūkinės, socialinės, kultūrinės plėtros poreikius ir ateities raidos perspektyvą. Studijų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašą, vertinamąsias sritis ir rodiklius tvirtina švietimo ir mokslo ministras.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-989](#), 2018-01-12, paskelbta TAR 2018-01-23, i. k. 2018-01003

6. Aukštųjų mokyklų studijų programos registruojamos Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre Vyriausybės nustatyta tvarka.

7. Užsienio valstybių aukštųjų mokyklų filialai gali vykdyti tik tas studijų programas, kurios yra įvertintos aukštojo mokslo kokybės vertinimo agentūros, įtrauktos į Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų registrą, arba agentūros, kuri yra tikroji Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų asociacijos narė, pagal kilmės šalies studijų programų vertinimo tvarką ir (arba) akredituotos pagal tos šalies akreditavimo tvarką. Prieš pradėdant įgyvendinti studijų programą užsienio valstybės aukštosios mokyklos filiale turi būti įvertintas to filialo pasirengimas įgyvendinti studijų programą Lietuvoje. Pasirengimo įgyvendinti studijų programos išorinį vertinimą gali atlikti Studijų kokybės vertinimo centras arba kita aukštojo mokslo kokybės vertinimo agentūra, įtraukta į Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų registrą, bendradarbiaudama su Studijų kokybės vertinimo centru. Užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas arba jo vykdomos studijų programos privalo būti periodiškai vertinamos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūros pagal užsienio valstybės

aukštosios mokyklos filialo kilmės šalyje nustatytą tvarką, o atlikto vertinimo rezultatai turi būti pateikti Studijų kokybės vertinimo centrui ir Švietimo ir mokslo ministerijai.

#### **49 straipsnis. Aukštųjų mokyklų ir užsienio valstybių aukštųjų mokyklų filialų išorinis vertinimas ir aukštųjų mokyklų akreditavimas**

1. Aukštųjų mokyklų ir užsienio valstybių aukštųjų mokyklų filialų išorinio vertinimo tikslai:

1) remiantis išorinio vertinimo išvadomis, nustatyti aukštosios mokyklos ir užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialo veiklos kokybę;

2) sukurti prielaidas aukštosios mokyklos ir užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialo veiklai gerinti;

3) skatinti aukštosios mokyklos ir užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialo veiklos kokybės kultūrą;

4) informuoti steigėjus, juridinio asmens dalyvius, akademinę bendruomenę ir visuomenę apie aukštosios mokyklos ir užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialo veiklos kokybę.

2. Aukštosios mokyklos ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialo išorinis vertinimas yra jo veiklos kokybės nustatymas, remiantis aukštosios mokyklos ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialo atliktos savianalizės ir stebėsenos duomenimis, įtraukiant išorinius ekspertus iš užsienio šalių. Aukštosios mokyklos ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialo išorinį vertinimą organizuoja Studijų kokybės vertinimo centras. Egzilio sąlygomis veikiančių aukštųjų mokyklų išorinį vertinimą organizuoja Studijų kokybės vertinimo centras Vyriausybės nustatyta tvarka. Kunigų seminarijų išorinį vertinimą pagal Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo gaires ir nuostatas atlieka Šventojo Sosto bažnytinių universitetų ir fakultetų kokybės vertinimo ir skatinimo agentūra (AVEPRO). Išorinio vertinimo rezultatai skelbiami viešai. Aukštoji mokykla ar užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialas įgyvendina išorinio vertinimo metu pateiktas rekomendacijas. Aukštųjų mokyklų ir užsienio valstybių aukštųjų mokyklų filialų, išskyrus egzilio sąlygomis veikiančias aukštąsias mokyklas, išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašą, vertinamąsias sritis ir rodiklius tvirtina švietimo ir mokslo ministras.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1170](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-23, i. k. 2018-08264

3. Aukštųjų mokyklų ir užsienio valstybių aukštųjų mokyklų filialų išorinį vertinimą Švietimo ir mokslo ministerija inicijuoja ne rečiau kaip kas 7 metus. Jeigu nustatomi esminiai kokybės trūkumai pagal Aukštųjų mokyklų ir užsienio valstybių aukštųjų mokyklų filialų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos apraše nustatytas vertinamąsias sritis, dėl kurių



aukštoji mokykla įvertinama neigiamai, pakartotinis vertinimas atliekamas ne vėliau kaip per 3 metus po ankstesnio vertinimo išvadų paskelbimo.

4. Naujai įsteigtos aukštosios mokyklos ir užsienio valstybių aukštosios mokyklos filialo išorinis vertinimas atliekamas ne vėliau kaip per metus nuo aukštosios mokyklos ar įsteigto užsienio valstybės aukštosios mokyklos filialo veiklos pradžios. Jeigu nustatomi esminiai kokybės trūkumai, pagal Aukštųjų mokyklų ir užsienio valstybių aukštųjų mokyklų filialų išorinio vertinimo tvarkos apraše nustatytas vertinamąsias sritis, dėl kurių aukštoji mokykla vertinama neigiamai, pakartotinis vertinimas atliekamas ne vėliau kaip per 3 metus po pirmojo vertinimo išvadų paskelbimo.

5. Aukštosios mokyklos akreditavimas – procedūra, kurios metu Studijų kokybės vertinimo centras patvirtina, kad aukštosios mokyklos veikla atitinka nustatytus rodiklius pagal vertinamąsias sritis ir pakartotinio išorinio aukštosios mokyklos vertinimo metu nenustatyta esminių kokybės trūkumų, dėl kurių aukštoji mokykla buvo įvertinta neigiamai.

6. Jeigu pakartotinio vertinimo metu aukštoji mokykla ar užsienio aukštosios mokyklos filialas įvertinamas neigiamai, akreditacija nutrūksta ir švietimo ir mokslo ministras, vadovaudamasis šio įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 4 punktu, priima sprendimą panaikinti leidimą vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą. Tais atvejais, kai valstybinėje aukštojoje mokykloje, kurios akreditacija nutrūksta, yra studijavusių, bet jos nebaigusių studentų, švietimo ir mokslo ministras nustato tolesnes jų studijų galimybes. Bet kokias iškilusias papildomas studentų finansines prievoles, susijusias su studijomis, dengia akreditaciją praradusi aukštoji mokykla.

## **50 straipsnis. Valstybinių mokslinių tyrimų institutų išorinis vertinimas**

Valstybinių mokslinių tyrimų institutų veiklos išorinį vertinimą organizuoja Lietuvos mokslo taryba. Valstybinių mokslinių tyrimų institutų veiklos išorinio vertinimo tvarkos aprašą tvirtina Vyriausybė.

## **51 straipsnis. Mokslinės veiklos rezultatų viešumas**

Siekiant užtikrinti valstybės biudžeto lėšomis atliekamų mokslinių tyrimų kokybę, valstybės biudžeto lėšų panaudojimo skaidrumą, paskatinti mokslo pažangą, visi mokslo ir studijų institucijose valstybės biudžeto lėšomis atliekamų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros rezultatai turi būti skelbiami viešai (interneto svetainėje ir kitais būdais), kiek tai neprieštarauja intelektinės nuosavybės ir komercinių ar valstybės ir tarnybos paslapčių apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams.

## 52 straipsnis. Studijų sistemos sandara ir aukštojo mokslo kvalifikacijos

### 1. Studijų sistemos sandara:

1) pakopinės studijos – kvalifikacijai pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros penktąjį lygį, kvalifikaciniam laipsniui arba mokslo, meno daktaro laipsniui įgyti;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

2) profesinės studijos – kvalifikacijai įgyti ir pasirengti savarankiškai praktinei veiklai.

2. Pakopinės studijos gali būti šių pakopų: trumpoji – kvalifikacijai pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros penktąjį lygį įgyti, pirmoji ir antroji – kvalifikaciniam (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsniui įgyti, trečioji – mokslo, meno daktaro laipsniui įgyti.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

3. Asmenims, baigusiems trumpąsias studijas, kolegijos išduoda studijų pažymėjimą, suteikiantį teisę užsiimti profesine veikla ir (arba) tęsti studijas aukštojoje mokykloje.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

4. Asmenims, baigusiems pirmosios pakopos kolegines studijas, suteikiamas profesinio bakalauro, baigusiems universitetines studijas – bakalauro kvalifikaciniai laipsniai, suteikiantys teisę užsiimti profesine veikla ir (arba) tęsti studijas magistrantūroje.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

5. Asmenims, baigusiems antrosios pakopos studijas, suteikiamas magistro kvalifikacinis laipsnis, suteikiantis teisę užsiimti profesine veikla ir (arba) tęsti studijas doktorantūroje; studijas magistro kvalifikaciniam laipsniui įgyti gali vykdyti universitetai.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

6. Pagal Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto sutartį dėl bendradarbiavimo švietimo ir kultūros srityje gali būti suteikiamas teologijos licenciato kvalifikacinis laipsnis; studijas teologijos licenciato kvalifikaciniam laipsniui įgyti gali vykdyti universitetai.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

7. Teisės aktų nustatytais atvejais studijos magistro kvalifikaciniam laipsniui įgyti gali būti vientisosios – apimti pirmosios ir antrosios pakopos studijas.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

8. Asmenims, baigusiems trečiosios pakopos studijas (doktorantūrą) ir apgynusiems disertaciją, meno projektą, suteikiami mokslo daktaro, meno daktaro laipsniai. Doktorantūrą gali vykdyti doktorantūros teisę turinčios mokslo ir studijų institucijos, taip pat kitos mokslo ir studijų institucijos ir įmonės šio įstatymo 77 straipsnio 10 dalyje nurodytais atvejais. Doktorantūros teisę, tai yra teisę vykdyti doktorantūrą, organizuoti disertacijų (meno projektų) gynimą, teikti mokslo (meno) daktaro laipsnius, išduoti mokslo (meno) daktaro diplomus, suteikia švietimo ir mokslo ministras.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

9. Aukštojo mokslo kvalifikacijų atitiktį Lietuvos kvalifikacijų sandaros lygiams nustato Vyriausybė.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

10. Kartu su kvalifikaciniu laipsniu gali būti suteikiama kvalifikacija. Kvalifikaciją suteikia aukštoji mokykla, turinti kompetentingos institucijos pritarimą tai kvalifikacijai teikti.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

11. Suteikiamų kvalifikacijų ir studijų kryptių, kuriose gali būti vykdomos trumposios studijos, sąrašą tvirtina švietimo ir mokslo ministras, gavęs sektorinių profesinių komitetų, kaip jie suprantami Profesinio mokymo įstatyme, išvadą.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

12. Profesinės studijos yra medicinos, odontologijos, veterinarinės medicinos studijų kryptių rezidentūra, taip pat kitų Vyriausybės nustatytų kryptių studijos.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

13. Išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, akademinį pripažinimą Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka Studijų kokybės vertinimo centras, Lietuvos mokslo taryba ir švietimo ir mokslo ministro įgaliotosios aukštosios mokyklos. Akademinio pripažinimu laikomas kompetentingos institucijos sprendimas, kuriuo įvardijama kvalifikacijos (išsilavinimo) vertinimo metu nustatyta tos kvalifikacijos (išsilavinimo) vertė ketinant studijuoti ir (ar) dirbti Lietuvos Respublikoje. Tarptautinių sutarčių nustatytais atvejais galimas automatinis akademinis pripažinimas.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1171](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-23, i. k. 2018-08265

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

14. Įgytos aukštojo mokslo kvalifikacijos priskyrimą atitinkamai studijų kryptčiai, kai studijų kryptis išsilavinimo dokumentuose nenurodyta, atlieka kvalifikaciją suteikusi aukštoji mokykla, jeigu tokios mokyklos nėra arba išsilavinimas įgytas užsienyje, – konsultacijas dėl priskyrimo atitinkamai studijų kryptčiai teikia Studijų kokybės vertinimo centras.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

### **53 straipsnis. Trumposios, pirmosios ir antrosios pakopų, vientisųjų ir profesinių studijų vykdymo reikalavimai**

1. Studijų metų pradžią ir pabaigą nustato aukštoji mokykla. Per studijų metus studentams turi būti suteikiamos ne trumpesnės kaip vieno mėnesio nepertraukiamos atostogos.

2. Bendruosius studijų vykdymo reikalavimus tvirtina švietimo ir mokslo ministras.

3. Studijos yra nuolatinės formos ir iššėstinės formos. Baigus skirtingų formų studijas įgytas išsilavinimas yra lygiavertis.

4. Nuolatinės formos studijų vienu metų įprastinė apimtis yra 60 kreditų, bet ne mažiau kaip 45 kreditai. Iššėstinės formos studijų vienu metų apimtis gali būti mažesnė kaip 45 studijų kreditai, bet bendra jų trukmė neturi būti daugiau kaip pusantro karto ilgesnė negu nuolatinės formos studijų trukmė, nuolatinėms studijoms taikant 60 studijų kreditų normą.

5. Trumpųjų studijų programų apimtis gali būti 90 arba 120 (studijų krypties (kryptčių) apraše nustatytais atvejais) studijų kreditų.

6. Pirmosios pakopos studijų programų apimtis gali būti 180, 210 arba 240 (studijų krypties (kryptčių) apraše nustatytais atvejais) studijų kreditų.

7. Vientisųjų studijų programos apimtis gali būti 300 arba 360 (studijų krypties (kryptčių) apraše nustatytais atvejais) studijų kreditų.

8. Magistrantūros studijų programos apimtis gali būti 60, 90 arba 120 studijų kreditų.

9. Profesinių studijų (išskyrus rezidentūrą) apimtis yra 60 studijų kreditų. Rezidentūros apimtį (trukmę) nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

10. Studijos vykdomos pagal studijų programas. Studijų programos yra universitetinės ir koleginės.

11. Numatyti pirmosios, antrosios, vientisųjų ir profesinių studijų pagal atitinkamą studijų programą rezultatai turi atitikti studijų krypties (kryptčių) aprašuose atitinkamai pakopai nustatytus studijų rezultatus. Studijų pakopų ir studijų kryptčių aprašus tvirtina švietimo ir mokslo ministras.

12. Trumpųjų studijų programos turi atitikti profesinius standartus ir atitinkamos studijų krypties aprašą, jos turi būti suderintos su profesiniais standartais ir studijų kryptčių aprašais ne

vėliau kaip per 12 mėnesių nuo profesinio standarto ir atitinkamos studijų krypties aprašo patvirtinimo ar pakeitimo dienos.

13. Studijų programos gali būti tarpkryptinės – skirtos susietiems dviejų ir daugiau krypčių studijų rezultatams pasiekti.

14. Studijų krypčių ir krypčių grupių, pagal kurias vyksta studijos aukštosiose mokyklose, sąrašą, jo keitimo tvarką, kvalifikacinių laipsnių sąrangos ir studijų programų pavadinimų sudarymo principus tvirtina švietimo ir mokslo ministras. Pirmosios pakopos studijų programos gali būti skirtos dviejų krypčių kvalifikaciniais laipsniais įgyti. Šiuo atveju studijų programa turi atitikti abiejų krypčių aprašuose nustatytus reikalavimus. Kai aukštoji mokykla kartu su užsienio valstybės aukštąja mokykla vykdo jungtinę studijų programą, gali būti suteikiamas ir kitas, negu įrašytas į sąrašą, kvalifikacinis laipsnis. Teisę teikti tokį kvalifikacinį laipsnį aukštajai mokyklai suteikia švietimo ir mokslo ministras.

15. Profesinių studijų (išskyrus rezidentūrą) vykdymo reikalavimus nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Rezidentūros studijų programų vykdymo reikalavimus ir priežiūros tvarką nustato Vyriausybė.

16. Pagal studijų programą numatyta studentų praktikai atlikti įmonė, įstaiga ar organizacija, kurioje studentas atlieka praktiką, ir studentas bei aukštoji mokykla, kurioje jis studijuoja, sudaro praktinio mokymo sutartį. Pavyzdinę sutarties formą tvirtina švietimo ir mokslo ministras. Už studentų praktikos organizavimą atsakinga aukštoji mokykla.

17. Pagal trumpųjų studijų programą numatyta studentų praktikai realioje darbo vietoje, kaip ji suprantama Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme, skiriama atitinkamai 30 arba 40 kreditų.

18. Universitetai ir kolegijos gali vykdyti jungtines atitinkamai universitetinių ar koleginių studijų programas kartu su Lietuvos ar užsienio valstybių aukštosiomis mokyklomis. Baigus šias programas suteikiamas kvalifikacinis (kvalifikaciniai) arba jungtinis kvalifikacinis laipsnis (laipsniai). Rengiant krašto apsaugos sistemai reikalingus specialistus, jungtines studijų programas gali rengti universitetai kartu su kolegijomis, suderinę su Krašto apsaugos ministerija ir Švietimo ir mokslo ministerija.

19. Kolegijos ir profesinio mokymo įstaigos gali vykdyti bendras trumpųjų studijų programas, suderinusios su Švietimo ir mokslo ministerija.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

#### **54 straipsnis. Mokslo (meno) doktorantūros vykdymo reikalavimai**

1. Mokslo doktorantūros paskirtis – rengti mokslininkus, kurie gebėtų savarankiškai atlikti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos darbus ir spręsti mokslo problemas. Mokslo

doktorantūros teisė mokslo kryptyse suteikiama universitetams ir universitetams kartu su mokslinių tyrimų institutais, kuriuose atliekami mokslo kryptį atitinkantys aukšto lygio moksliniai tyrimai. Mokslo doktorantūros teisė suteikiama remiantis mokslo doktorantūrą vykdyti pretenduojančių institucijų atitinkamo mokslo krypties mokslinių tyrimų lygio įvertinimu, kuris atliekamas Mokslo doktorantūros nuostatuose nustatyta tvarka. Mokslo doktorantūros nuostatus tvirtina švietimo ir mokslo ministras, įvertinęs Lietuvos mokslo tarybos siūlymus.

2. Meno doktorantūros paskirtis – rengti tyrėjus menininkus, kurie gebėtų kurti, interpretuoti ir plėtoti meno praktika pagrįstus tyrimus. Meno doktorantūros teisė meno srities kryptyje suteikiama remiantis meno doktorantūrą vykdyti pretenduojančių universitetų atitinkamos meno krypties, įskaitant meninius tyrimus, ir menotyros mokslo krypties lygių įvertinimu, kuris atliekamas Meno doktorantūros nuostatuose nustatyta tvarka. Meno doktorantūros nuostatus tvirtina švietimo ir mokslo ministras, įvertinęs Lietuvos mokslo tarybos siūlymus.

3. Mokslo ir meno sričių klasifikatorius tvirtina Vyriausybė, mokslo ir meno krypčių klasifikatorius, įvertinęs Lietuvos mokslo tarybos siūlymus, tvirtina švietimo ir mokslo ministras.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-1369](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11698

## **55 straipsnis. Dėstomoji kalba**

Valstybinėse aukštosiose mokyklose dėstomoji kalba yra lietuvių kalba. Kitomis kalbomis dėstyti galima šiais atvejais, kai:

- 1) numatomi studijų rezultatai siejami su užsienio kalbos mokėjimu;
- 2) paskaitas skaito ar kitoms akademinėms veikloms vadovauja užsienio dėstytojai;
- 3) aukštojoje mokykloje pagal tam tikrą studijų programą studijuoja užsienio studentai;
- 4) studijos vyksta pagal jungtines su užsienio valstybių aukštosiomis mokyklomis studijų programas.

## **56 straipsnis. Dalinės studijos ir jų rezultatų įskaitymas**

1. Dalinės studijos yra studento mokymasis pagal studijų programos dalį, suteikiančią žinių ir gebėjimų, kurie įvertinami ir patvirtinami aukštosios mokyklos išduodamu pažymėjimu.

2. Iki 10 procentų geriausiai kolegijas baigusių studentų, siekiančių įgyti kompetencijų ir gebėjimų tęsti studijas pagal magistrantūros studijų programą, atsižvelgus į jų studijų kolegijoje rezultatus, gali studijuoti pagal universiteto vykdomas išlyginamąsias ir (ar) papildomas studijas, valstybės finansuojamoje vietoje švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

**TAR pastaba.** 56 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2018 m. rugsėjo 1 d.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-162](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29856

3. Aukštosiose mokyklose įskaitomi:

1) aukštosios mokyklos studentų dalinių studijų kitoje to paties ar kito tipo (universiteto, kolegijos) aukštojoje mokykloje rezultatai;

2) aukštosios mokyklos studentų dalinių studijų pagal kitą tos pačios aukštosios mokyklos studijų programą rezultatai;

3) studentų dalinių studijų užsienio valstybės aukštojoje mokykloje rezultatai, jeigu ši aukštoji mokykla yra pripažinta tos valstybės įstatymų nustatyta tvarka.

4. Dalinių studijų aukštosiose mokyklose rezultatai įskaitomi švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

### **57 straipsnis. Formaliojo ir neformaliojo švietimo bei savišvietos būdu įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas**

1. Asmenys gali kreiptis į aukštąsias mokyklas dėl jų formaliojo ir neformaliojo švietimo, savišvietos būdu įgytų kompetencijų, susijusių su aukštuoju mokslu, vertinimo ir pripažinimo.

2. Formaliojo švietimo būdu įgytų kompetencijų asmenims, norintiems tęsti studijas aukštojoje mokykloje, pripažinimą kaip studijų programos dalį atlieka aukštosios mokyklos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

3. Neformaliuoju ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų, susijusių su aukštuoju mokslu, vertinimo ir pripažinimo bendruosius principus tvirtina švietimo ir mokslo ministras. Šių kompetencijų vertinimą ir pripažinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka.

### **58 straipsnis. Diplomai, diplomo priedėliai, pažymėjimai**

1. Asmenims, baigusiems koleginių studijų pirmosios pakopos programą, išduodamas profesinio bakalauro diplomas ir diplomo priedėlis. Asmenims, baigusiems pirmosios pakopos universitetinių studijų programą, išduodamas bakalauro diplomas ir diplomo priedėlis.

2. Asmenims, baigusiems vientisųjų studijų ar magistrantūros studijų programą, išduodamas magistro diplomas ir diplomo priedėlis.

3. Asmenims, baigusiems doktorantūrą ir apgynusiems daktaro disertaciją (meno projektą), išduodamas mokslo (meno) daktaro diplomas.

4. Diplomo priedėlis yra neatskiriama profesinio bakalauro, bakalauro ir magistro diplomų dalis, diplomą papildantis dokumentas, kuriame nurodomas studijų programos pavadinimas ir informacija apie pasiektus studijų rezultatus.

5. Asmenims, baigusiems trumpąsias studijas, profesines studijas, studijų modulius, skirtus kitoms kvalifikacijoms įgyti, išduodamas studijų pažymėjimas.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

6. Diplomų, diplomų priedėlių ir studijų pažymėjimų blankų privalomosios formos rengimo, gamybos, apskaitos, registracijos ir išdavimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras.

### **59 straipsnis. Priėmimas į aukštąją mokyklą**

1. Į aukštosios mokyklos pirmosios pakopos ir vientisąsias studijas konkurso būdu priimami asmenys, išlaikę bent vieną valstybinį brandos egzaminą ir turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą, atsižvelgiant į jų mokymosi rezultatus, stojamuosius egzaminus ar kitus aukštosios mokyklos nustatytus kriterijus. Šių asmenų priėmimas į aukštąsias mokyklas gali būti vykdomas iki studijų pagal atitinkamą studijų programą pradžios. Konkursinių mokomųjų dalykų pagal studijų kryptis sąrašą, išskirdamos pagrindinį dalyką, kiekvienais metais nustato aukštosios mokyklos ir, suderinusios su Švietimo ir mokslo ministerija, paskelbia jį ne vėliau kaip prieš 2 metus iki atitinkamų studijų metų rugsėjo 1 dienos. Šioje dalyje nurodytas priėmimo į aukštąsias mokyklas reikalavimas netaikomas:

- 1) asmenims, įgijusiems kvalifikaciją, suteikiančią teisę į aukštąjį mokslą, pagal tarptautinių organizacijų arba užsienio valstybių švietimo programas;
- 2) asmenims, Lietuvos Respublikoje vidurinį išsilavinimą įgijusiems iki šio įstatymo įsigaliojimo;
- 3) asmenims, švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka ir atvejais atleistiems nuo valstybinių brandos egzaminų.

**TAR pastaba.** 1 dalyje nustatytas reikalavimas būti išlaikiusiems bent vieną valstybinį brandos egzaminą taikomas asmenims, stojantiems į aukštąsias mokyklas nuo 2018 metų.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-162](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29856

2. Į aukštosios mokyklos trumposios pakopos studijas konkurso būdu priimami asmenys, turintys ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą ir švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka pripažįstamą ne trumpesnę kaip 3 metų profesinę patirtį, atitinkančią pasirinktą studijų kryptį, arba profesinę kvalifikaciją, įgytą pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros ketvirtąjį lygį atitinkančią profesinio mokymo programą.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

3. Konkursinio balo sudarymo principus ir kitus kriterijus aukštosios mokyklos skelbia



kiekvienais metais iki gruodžio 1 dienos, likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki priėmimo į aukštąsias mokyklas pradžios. Mažiausią stojamąjį konkursinį balą aukštosios mokyklos skelbia kiekvienais metais ne vėliau kaip iki birželio 1 dienos.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

4. Bendrą studijų vietų skaičių pagal studijų kryptis ir (arba) studijų krypčių grupes ir studijų pakopas nustato aukštoji mokykla, atsižvelgdama į savo galimybes užtikrinti studijų kokybę.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

5. Minimalų studijų programos studijų vietų skaičių valstybinėse aukštosiose mokyklose pagal studijų kryptis ir (arba) krypčių grupes ir pakopas nustato švietimo ir mokslo ministras, įvertinęs aukštųjų mokyklų siūlymus.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

6. Į aukštųjų mokyklų pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietas gali pretenduoti tik asmenys, kurių mokymosi rezultatai yra ne žemesni, negu švietimo ir mokslo ministro patvirtinti minimalūs rodikliai, kurie nustatomi atsižvelgiant į būtiną asmenų pasirengimą studijuoti aukštojoje mokykloje. Šie rodikliai tvirtinami įvertinus Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (konferencijų), Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos (konferencijų) siūlymus ir skelbiami ne vėliau kaip prieš 2 metus iki atitinkamų metų rugsėjo 1 dienos.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

7. Kiekvienais metais iki rugpjūčio 30 dienos savo interneto svetainėse aukštosios mokyklos pateikia visuomenei informaciją apie bendrojo priėmimo į savo aukštąją mokyklą rezultatus pagal studijų programas, o Švietimo ir mokslo ministerija – informaciją apie bendrojo priėmimo į aukštąsias mokyklas rezultatus pagal aukštąsias mokyklas ir studijų programas. Kiekvienais metais iki spalio 30 dienos aukštosios mokyklos pateikia visuomenei informaciją apie institucinio priėmimo į savo aukštąją mokyklą rezultatus pagal studijų programas, o Švietimo ir mokslo ministerija – informaciją apie institucinio priėmimo rezultatus pagal aukštąsias mokyklas ir studijų programas.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

8. Asmenys, turintys aukštojo mokslo kvalifikaciją, į antrosios pakopos studijų programas priimami aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

9. Asmenys, ketinantys mokytis pagal neformaliojo suaugusiųjų švietimo programas ar studijuoti atskirus studijų dalykus (modulius), priimami aukštųjų mokyklų nustatyta tvarka.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

## VI SKYRIUS AKADEMINĖ BENDRUOMENĖ

### **60 straipsnis. Akademinei bendruomenei**

1. Akademinei bendruomenei sudaro mokslo ir studijų institucijų studentai, dėstytojai, mokslo darbuotojai, kiti tyrėjai ir profesoriai emeritai, mokslininkai emeritai, kiti darbuotojai, tiesiogiai dalyvaujantys mokslo ir (ar) studijų veikloje.

2. Akademinei bendruomenei nariams laiduojama akademinė laisvė, apimanti:

1) minties, išraiškos laisvė;

2) mokslo (meno) ir pedagoginės veiklos metodų ir prieigos pasirinkimo laisvė, atitinkančią pripažįstamus etikos principus;

3) apsaugą nuo varžymų ir sankcijų už savo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (meno) rezultatų ir įsitikinimų skelbimą, išskyrus atvejus, kai skelbiama informacija yra valstybės ar tarnybos paslaptis ir (arba) Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimas.

3. Akademinei bendruomenei taip pat laiduojama:

1) kūrybos ir intelektualio darbo autorių teisės, nustatytos Lietuvos Respublikos įstatymuose ir tarptautinėse sutartyse;

2) lygios teisės dalyvauti konkursuose;

3) nešališkas ir viešas mokslo darbų recenzavimas.

4. Akademinei bendruomenei naudojasi akademinė laisvė ir vadovaujasi Akademinei bendruomenei etikos kodeksu, kurį atsižvelgdamos į akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus rekomendacijas parengia ir tvirtina mokslo ir studijų institucijos.

### **61 straipsnis. Studentai, klausytojai**

1. Studentui išduodamas studento pažymėjimas. Studento pažymėjimo formą ir išdavimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras, o jo gamybą ir išdavimą organizuoja Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų atstovybių sąjunga (sąjungos).

2. Studento ir aukštosios mokyklos santykiai įforminami studijų sutartimi. Standartines studijų sutarties sąlygas nustato švietimo ir mokslo ministras, įvertinęs Lietuvos universitetų

rektorių konferencijos, Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos ir Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų atstovybių sąjungos (sąjungų) siūlymus.

3. Klausytojo ir aukštosios mokyklos santykiai įforminami sutartimi aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

## **62 straipsnis. Studentų teisės ir pareigos**

1. Studentai turi teisę:

- 1) studijuoti pagal pasirinktą studijų programą;
- 2) studijuoti pagal individualų studijų planą, vadovaudamiesi senato nustatyta tvarka;
- 3) studijuoti pagal daugiau negu vieną studijų programą arba kitus studijų dalykus toje pačioje arba kitoje aukštojoje mokykloje;
- 4) vertinti studijuojamų dalykų dėstymo ir studijų aprūpinimo kokybę;
- 5) rinktis dėstytojus, jeigu tą patį dalyką dėsto keli dėstytojai;
- 6) siūlyti savo baigiamojo darbo temą arba pasirinkti iš keleto pasiūlytų temų;
- 7) atsiskaityti už darbus alternatyviais būdais, jeigu turi negalią, dėl kurios negali atsiskaityti nustatyta tvarka, o alternatyvus atsiskaitymo būdas užtikrina, kad bus pasiekti studijų rezultatai;
- 8) kreiptis į aukštosios mokyklos administraciją, kad būtų įskaityti studijų toje pačioje arba kitoje aukštojoje mokykloje rezultatai;
- 9) kreiptis į aukštosios mokyklos administraciją, ginčų nagrinėjimo komisiją dėl savo interesų pažeidimo;
- 10) aukštosios mokyklos statuto nustatyta tvarka nutraukti ir atnaujinti studijas;
- 11) išeiti akademinių atostogų dėl ligos, gydytojui ar gydytojų konsultacinei komisijai rekomendavus, arba dėl nėštumo ir gimdymo, vaiko priežiūros, taip pat kartą per studijų laikotarpį dėl asmeninių priežasčių, bet ne ilgesniam kaip vienu studijų metų laikotarpiui, neprarandant studento statuso ir teisės po akademinių atostogų tęsti studijas valstybės finansuojamoje studijų vietoje, jeigu joje studijavo prieš išeidami akademinių atostogų;
- 12) laisvai reikšti savo mintis ir pažiūras;
- 13) dalyvauti aukštosios mokyklos valdymo organuose;
- 14) rinkti studentų atstovybę ir būti išrinkti į ją, laisvai burtis į kitas asociacijas;
- 15) atlikti savanorišką praktiką arba stažuotę, kuri nėra studijų programos dalis;
- 16) naudotis įstatymuose, aukštųjų mokyklų statutuose ir kituose teisės aktuose nustatytomis kitomis teisėmis.

2. Studentas, neišlaikęs egzamino ar kito galutinio atsiskaitymo, turi teisę šį atsiskaitymą vieną kartą nemokamai pakartoti aukštosios mokyklos nustatyta tvarka. Ši tvarka turi būti nustatyta išnagrinėjus studentų atstovybės siūlymus.

3. Studentai privalo:

- 1) siekti studijų programos apraše numatytų rezultatų;
- 2) laikytis Akademinės etikos kodekso, kurį priima aukštoji mokykla;
- 3) laikytis šio įstatymo, aukštosios mokyklos statuto ir vidaus tvarkos taisyklių.

4. Paskatų ir nuobaudų studentams skyrimo tvarką nustato aukštoji mokykla, suderinusi su studentų atstovybe.

5. Valstybė sudaro studentui, kuris mokosi kitoje vietoje negu jo nuolatinė gyvenamoji vieta, sąlygas pasirinkti asmens sveikatos priežiūros įstaigą ir gydytojus Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo nustatyta tvarka.

6. Lietuvos Respublikos piliečiams, kurie mokosi aukštosiose mokyklose, sudaromos sąlygos atlikti privalomąją pradinę karo tarnybą Lietuvos Respublikos karo prievolės įstatymo nustatyta tvarka.

7. Aukštosios mokyklos vadovas arba jo įgalioti asmenys, gavę studentų rašytinius prašymus, skundus ar pranešimus dėl šiame įstatyme ar kituose teisės aktuose nustatytų jų teisių arba teisėtų interesų pažeidimų, privalo per 15 kalendorinių dienų juos išnagrinėti ir raštu atsakyti.

8. Aukštojoje mokykloje veikia ginčų nagrinėjimo komisija. Ši komisija sprendžia studentų ir administracijos ar kitų darbuotojų ginčus, susijusius su mokslo ir studijų veikla. Į ginčų nagrinėjimo komisiją aukštosios mokyklos ir studentų atstovybė (jeigu jos nėra, – visuotinis studentų susirinkimas (konferencija) skiria po vienodą skaičių įgaliotų asmenų. Ginčų nagrinėjimo ir sprendimų įgyvendinimo tvarką nustato aukštoji mokykla, suderinusi su studentų atstovybe (jeigu jos nėra, – su visuotiniu studentų susirinkimu (konferencija).

### **63 straipsnis. Studentų savivalda**

1. Aukštosios mokyklos studentų interesams atstovauja studentų atstovybė. Studentų atstovybės nariais gali būti tos aukštosios mokyklos studentai. Studentų atstovybės valdymo organų narius – studentus – renka visuotinis studentų atstovybės narių susirinkimas (konferencija), remdamasis visuotinio, skaidrumo ir atvirumo principais. Studentų atstovybė savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymu (toliau – Asociacijų įstatymas), jeigu šis įstatymas nenustato kitaip, taip pat aukštosios mokyklos statutu ir visuotinio studentų atstovybės narių susirinkimo (konferencijos) patvirtintais studentų atstovybės įstatais.

2. Jeigu aukštojoje mokykloje studentų atstovybės nėra, į aukštosios mokyklos visuotinį studentų susirinkimą (konferenciją) aukštosios mokyklos fakultetų studentai deleguoja atstovus, balsų dauguma išrinktus fakultetų studentų visuotiniuose susirinkimuose (konferencijose). Visuotinis studentų susirinkimas (konferencija) sušaukiamas ir sprendimai priimami aukštosios mokyklos nustatyta tvarka, remiantis visuotinio, skaidrumo ir atvirumo principais.

3. Visuotinis studentų susirinkimas (konferencija) yra teisėtas, jeigu jame dalyvauja daugiau kaip pusė visų studentų (visų delegatų). Visuotinio studentų susirinkimo (konferencijos) sprendimai laikomi priimtais, jeigu už juos balsuoja daugiau kaip pusė dalyvavusių studentų.

4. Studentų atstovai deleguojami į aukštosios mokyklos valdymo ir kitus organus remiantis visuotinio, skaidrumo ir atvirumo principais ir tvarka, kuri nustatoma studentų atstovybės įstatuose ir kituose studentų atstovybės veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose. Studentų atstovai dalyvauja aukštosios mokyklos valdymo organų veikloje sprendžiamojo balso teise.

5. Studentų atstovybė turi teisę gauti informaciją ir paaiškinimus iš aukštosios mokyklos ir jos padalinių visais studijų ir su studijomis susijusiais klausimais.

6. Aukštoji mokykla aukštosios mokyklos tarybos nustatyta tvarka remia studentų atstovybę ir kitas studentų organizacijas, skiria patalpas ir lėšų jų veiklai finansuoti, taip pat skiria lėšų studentų kultūros, sporto ir visuomeninei veiklai. Studentų atstovybė ir kitos studentų organizacijos atsiskaito už aukštosios mokyklos skirtas lėšas.

7. Studentų atstovybė turi teisę išreikšti savo nuomonę visais studentams rūpimais klausimais ir aukštosios mokyklos statuto nustatyta tvarka pareikalauti dar kartą apvarstyti aukštosios mokyklos valdymo organų priimtus sprendimus.

8. Studentų atstovybė viešai skelbia visuotinio studentų susirinkimo (konferencijos) patvirtintą metinę veiklos ir finansinę ataskaitą.

9. Studentų atstovybių ir kitų studentų organizacijų veiklai teisės aktų nustatyta tvarka gali būti skiriama lėšų iš valstybės biudžeto.

#### **64 straipsnis. Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų atstovybių sąjunga (sąjungos)**

1. Aukštųjų mokyklų studentų atstovybės gali burtis į asociacijas ar kitas sąjungas įstatymų nustatyta tvarka.

2. Lietuvos studentų atstovybės ir jų sąjunga (sąjungos) gali dalyvauti studentų tarptautinių organizacijų veikloje.

3. Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų atstovybių sąjunga (sąjungos) teikia siūlymus Seimui ir Vyriausybei, organizuoja bendrus visos šalies studentų renginius, koordinuoja vienijamų aukštųjų mokyklų studentų atstovybių veiklą, atstovauja vienijamų aukštųjų mokyklų

studentų interesams nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu, remdamasi skaidrumo ir atvirumo principais.

4. Lietuvos studentų atstovybių sąjungos (sąjungų) veiklai skiriama lėšų iš valstybės biudžeto.

### **65 straipsnis. Dėstytojai**

1. Aukštųjų mokyklų dėstytojų pareigybės yra šios: profesorius, docentas, lektorius, asistentas.

2. Profesoriaus pareigas gali eiti mokslininkas arba pripažintas menininkas arba meno daktaras, vykdamas meno veiklą. Profesoriaus pareigas einantis mokslininkas turi rengti mokslinius, dėstyti studentams, vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą ir jiems vadovauti, skelbti tyrimų rezultatus. Profesoriaus pareigas einantis pripažintas menininkas, meno daktaras turi rengti profesionalius menininkus, dėstyti studentams, dalyvauti meno veikloje ir (arba) formuoti meno projektų tematiką ir jiems vadovauti, skelbti tyrimų rezultatus.

3. Docento pareigas gali eiti mokslininkas arba pripažintas menininkas arba meno daktaras, vykdamas meno veiklą. Akademines tarybos pritarimu į docento pareigas kolegijoje vieniems metams gali būti priimamas asmuo, turintis didelę praktinę patirtį dėstomojo dalyko (dalykų) srityje ir magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Docento pareigas einantis mokslininkas turi dėstyti studentams, vykdyti mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, skelbti šios veiklos rezultatus. Docento pareigas einantis pripažintas menininkas, meno daktaras turi rengti profesionalius menininkus, dėstyti studentams, dalyvauti meno veikloje.

4. Į lektoriaus pareigas gali pretenduoti mokslininkas arba asmuo, turintis ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Lektorius turi dėstyti studentams, dirbti metodinį darbą.

5. Į asistento pareigas gali pretenduoti asmuo, turintis ne žemesnį kaip magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Asistentas turi vadovauti studentų praktiniams užsiėmimams (praktiniams darbams, pratyboms, studentų praktikai ir kt.), padėti atlikti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbus. Pastarasis reikalavimas gali būti netaikomas universiteto meno studijų asistentams, taip pat kolegijos asistentams. Kolegijose studentų praktiniams užsiėmimams (praktiniams darbams, pratyboms, studentų praktikai ir kt.) gali vadovauti asmuo, turintis ne žemesnį kaip bakalauro ar profesinio bakalauro kvalifikacinį laipsnį.

6. Kvalifikacinius dėstytojų pareigybių reikalavimus, ne žemesnius kaip nustatyti šio straipsnio 2–5 dalyse, konkursų šioms pareigoms eiti organizavimo ir dėstytojų atestavimo tvarką nustato aukštoji mokykla.

## **66 straipsnis. Mokslo darbuotojai ir kiti tyrėjai**

1. Mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojai yra tyrėjai, einantys vyriausiojo mokslo darbuotojo, vyresniojo mokslo darbuotojo, mokslo darbuotojo, jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigas, ir mokslininkai stažuotojai.

2. Vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas gali eiti mokslininkas. Vyriausiasis mokslo darbuotojas turi rengti mokslininkus, vadovauti moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, skelbti tyrimų rezultatus.

3. Vyresniojo mokslo darbuotojo pareigas gali eiti mokslininkas. Vyresnysis mokslo darbuotojas turi vadovauti moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, skelbti tyrimų rezultatus.

4. Mokslo darbuotojo pareigas gali eiti mokslininkas. Mokslo darbuotojas turi atlikti mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, skelbti šios veiklos rezultatus.

5. Jaunesniojo mokslo darbuotojo pareigas gali eiti asmuo, turintis ne žemesnę kaip magistro kvalifikacinį laipsnį ar jam prilygintą aukštojo mokslo kvalifikaciją. Jaunesnysis mokslo darbuotojas turi atlikti arba padėti atlikti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbus, rengtis stoti į doktorantūrą.

6. Mokslo darbuotojų, išskyrus mokslininkų stažuotojų, minimalius kvalifikacinius reikalavimus, vadovaudamasi šio straipsnio 2–5 dalimis, nustato Lietuvos mokslo taryba.

7. Mokslininko stažuotojo pareigas asmuo gali eiti tik kitoje, negu jis parengė daktaro disertaciją, institucijoje. Į mokslininko stažuotojo pareigas pretenduojantis asmuo turi būti apgynęs daktaro disertaciją ne anksčiau kaip prieš 5 metus iki skyrimo į šias pareigas dienos. Laikotarpis, kurio metu asmeniui buvo suteiktos nėštumo ir gimdymo, tėvystės atostogos ar atostogos vaikui prižiūrėti, į šį 5 metų laikotarpį neįtraukiamas.

8. Kitas tyrėjų pareigybes nustato mokslo ir studijų institucijos.

9. Kvalifikacinius mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų pareigybių, išskyrus mokslininkų stažuotojų pareigybes, reikalavimus ir konkursų šioms pareigoms eiti, išskyrus konkursus mokslininkų stažuotojų pareigoms eiti, organizavimo tvarką nustato mokslo ir studijų institucijos. Mokslo ir studijų institucijų nustatyti mokslo darbuotojų kvalifikaciniai reikalavimai negali būti žemesni, kaip Lietuvos mokslo tarybos nustatyti minimalūs kvalifikaciniai reikalavimai. Mokslo ir studijų institucijų nustatyti mokslo darbuotojų kvalifikaciniai reikalavimai institucijų nustatyta tvarka skelbiami viešai.

10. Kvalifikacinius mokslininkų stažuotojų pareigybių reikalavimus, skyrimo į šias pareigas tvarką ir jų stažuotų finansavimo tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras, atsižvelgęs į Lietuvos mokslo tarybos siūlymus.

### **67 straipsnis. Mokslo ir studijų institucijų administracija ir kiti darbuotojai**

1. Mokslo ir studijų institucijos turi turėti administraciją, būtiną institucijos ir institucijos padalinių administracinėms funkcijoms atlikti, taip pat administracijos ir kitų darbuotojų, reikalingų institucijos studijų, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, ūkinės veiklos uždaviniams įgyvendinti.

2. Administraciją sudaro mokslo ir studijų institucijų darbuotojai, išskyrus aukštųjų mokyklų akademinių padalinių, kurie įeina į kitų akademinių padalinių sudėtį, ir mokslinių tyrimų institutų akademinių padalinių vadovus, kurie turi teisę pagal savo kompetenciją duoti privalomus nurodymus sau pavaldiems darbuotojams. Be administracinių pareigų, jie gali dirbti pedagoginį ir (arba) mokslinį darbą. Mokslo ir studijų institucijų akademinis padalinys yra toks padalinys, kurio pagrindinė veikla yra studijų vykdymas ir (arba) moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra.

3. Administracijos ir kitų mokslo ir studijų institucijų darbuotojų skaičių, jų pareigas ir funkcijas nustato mokslo ir studijų institucijos.

### **68 straipsnis. Kviestiniai dėstytojai ir mokslo darbuotojai**

1. Mokslo ir studijų institucijos gali ne ilgesniam kaip 2 metų laikotarpiui kviesti dėstytojus ir mokslo darbuotojus dirbti pagal terminuotą darbo sutartį.

2. Kviestiniams dėstytojams ir mokslo darbuotojams skyrimo į pareigas tvarka, nustatyta šiame įstatyme, netaikoma.

3. Aukštosioms mokykloms, į kurias dėstyti atvyksta kviestiniai dėstytojai iš užsienio šalių, šiai akademinėi veiklai švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka gali būti skiriama lėšų iš valstybės biudžeto.

### **69 straipsnis. Asocijuotieji mokslininkai ir dėstytojai**

1. Asocijuotojo mokslininko ar dėstytojo statusas Lietuvos mokslo ir studijų institucijų senato (akademinės tarybos) ar mokslo tarybos sprendimu gali būti suteikiamas toje mokslo ir studijų institucijoje dirbusiam mokslininkui ar dėstytojui, palaikančiam su šia institucija mokslinius ar meninius ryšius – rengiančiam su institucijos darbuotojais bendras mokslines ar menines publikacijas, vykdančiam su jais bendrus mokslinius tyrimus, eksperimentinės plėtros ar meno projektus, konsultuojančiam juos mokslo, meno ar pedagoginiais klausimais ar panašiai, bet laikinai (ne ilgiau kaip iki kadencijos šioje mokslo ir studijų institucijoje pabaigos, o asmenims, nurodytiems šio įstatymo 72 straipsnio 4 dalyje, – ne ilgiau kaip 5 metus) dirbančiam kitur.

2. Asocijuotasis mokslininkas ar dėstytojas, jeigu tam pritaria mokslo ir studijų institucijos senatas (akademinė taryba) ar mokslo taryba, gali be konkurso grįžti į ankstesnes



pareigas ir jas eiti iki nutrauktos kadencijos pabaigos. Į kadencijos laikotarpį įskaitomi ir laikotarpiai, kai buvo dirbta kitur.

### **70 straipsnis. Profesoriai emeritai ir mokslininkai emeritai**

1. Profesoriams, aktyviai dirbusiems mokslinį ar meninį ir (ar) pedagoginį darbą aukštojoje mokykloje, už ypatingus nuopelnus mokslui ar menui aukštosios mokyklos senatas (akademinė taryba) gali suteikti profesoriaus emerito vardą. Vyriausiesiems mokslo darbuotojams, aktyviai dirbusiems mokslinį darbą ir rengusiems mokslininkus valstybiniame mokslinių tyrimų institute, už ypatingus nuopelnus mokslui valstybinio mokslinių tyrimų instituto taryba gali suteikti mokslininko emerito vardą.

2. Profesoriumi emeritui ir mokslininkui emeritui mokslo ir studijų institucijos statute (įstatuose) nustatyta tvarka sudaromos sąlygos dalyvauti mokslo ir studijų institucijos mokslinėje ir kitoje veikloje.

3. Profesoriumi emeritui ir mokslininkui emeritui mokslo ir studijų institucijos nustatyta tvarka iš mokslo ir studijų institucijos lėšų mokama mokslo ir studijų institucijos tarybos (mokslo tarybos) nustatyto dydžio profesoriaus emerito ar mokslininko emerito mėnesinė išmoka.

### **71 straipsnis. Mokslo ir studijų institucijų personalo teisės ir pareigos**

1. Mokslo ir studijų institucijų personalas teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę:

1) pagal kompetenciją dalyvauti konkursuose mokslo programoms vykdyti bei mokslo ir studijų fondų paramai gauti, disponuoti skirtomis lėšomis;

2) dalyvauti konkursuose stažuotėms Lietuvos Respublikoje ir užsienyje;

3) gauti iš valstybės institucijų moksliniam darbui reikalingą informaciją. Jeigu tokia informacija yra valstybės ar tarnybos paslaptis, ji teikiama ir naudojama teisės aktų nustatyta tvarka;

4) dalyvauti svarstant savo institucijos statutą (įstatus, nuostatus) ir veiklos kryptis;

5) dalyvauti įvairiose profesinėse sąjungose ir asociacijose, tarp jų ir veikiančiose užsienyje;

6) dirbti savarankiškai arba burtis į kūrybines grupes;

7) savarankiškai skelbti savo mokslo ir (arba) meno darbus.

2. Dėstytojai per 5 metų kadencijos laikotarpį arba kas 5 metai gali būti ne ilgiau kaip vieniems metams atleidžiami nuo pedagoginio darbo moksliniams ir (arba) meniniams tyrimams atlikti bei mokslinei ir (arba) meninei, ir (arba) pedagoginei kvalifikacijai tobulinti. Per šį laikotarpį dėstytojui mokamas vidutinis jo darbo užmokestis.

3. Dėstytojai, mokslo darbuotojai ir kiti tyrėjai gali gauti valstybės paramą mokslinėms stažuotėms, taip pat paramą dalyvauti mokslinėse konferencijose užsienyje, dėstyti užsienio valstybių mokslo ir studijų institucijose. Šią paramą administruoja Lietuvos mokslo taryba savo nustatyta tvarka. Valstybės paramą taip pat gali teikti ir kitos valstybės institucijos. Dėstytojams, mokslo darbuotojams ir kitiems tyrėjams, vykstantiems į mokslines stažuotes užsienyje pagal tarptautines sutartis, valstybės parama skiriama švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Šią paramą teikia Lietuvos mokslo taryba ir kitos valstybės institucijos.

4. Mokslo ir studijų institucijų personalas privalo:

- 1) laikytis Akademinės etikos kodekso;
- 2) atlikti savo institucijos statute (įstatuose) ir darbo sutartyse nustatytas pareigas.

5. Akademinės bendruomenės nariai ir kiti asmenys už akademinės etikos pažeidimus atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

## **72 straipsnis. Priėmimas į mokslo ir studijų institucijų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas**

1. Į mokslo ir studijų institucijų dėstytojų ir mokslo darbuotojų, išskyrus mokslininkus stažuotojus ir asmenis, nurodytus šio įstatymo 68 straipsnyje ir šio straipsnio 4 dalyje, pareigas asmenys priimami viešo konkurso būdu 5 metų kadencijai.

2. Į mokslininkų stažuotojų pareigas asmenys skiriami švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.

3. Likus ne mažiau kaip 3 mėnesiams iki mokslo ir studijų institucijų dėstytojo ir mokslo darbuotojo kadencijos pabaigos, skelbiamas viešas konkursas šioms pareigoms eiti, išskyrus atvejus, nurodytus šio straipsnio 4 dalyje, arba kai mokslo ir studijų institucija panaikina pareigybę. Konkurse gali dalyvauti ir šias pareigas einantis asmuo. Pranešimas apie konkursą pareigoms eiti turi būti skelbiamas mokslo ir studijų institucijos ir Lietuvos mokslo tarybos interneto svetainėse, šalies, ir, jeigu tikslinga, – tarptautinėse visuomenės informavimo priemonėse.

4. Su asmeniu, antrą kartą iš eilės laimėjusiu konkursą toms pačioms dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigoms eiti, sudaroma neterminuota darbo sutartis šioms pareigoms eiti. Šis asmuo atestuojamas kas 5 metai mokslo ir studijų institucijų nustatyta tvarka. Laikotarpis, kuriuo asmeniui mokslo ir studijų institucija buvo suteikusi nėštumo ir gimdymo, tėvystės atostogas ar atostogas vaikui prižiūrėti, į 5 metų laikotarpį neįtraukiamas. Neatestuotas asmuo atleidžiamas. Į aukštesnes dėstytojo ar mokslo darbuotojo pareigas priimama viešo konkurso būdu.

5. Kandidatus dėstytojų ir mokslo darbuotojų, išskyrus mokslininkus stažuotojus, pareigoms eiti vertina priėmimo komisija, sudaroma mokslo ir studijų institucijų nustatyta tvarka. Ne mažiau kaip vieną trečdalį priėmimo komisijos narių sudaro šioje mokslo ir studijų

institucijoje nedirbantys asmenys, o aukštosiose mokyklose – ne mažiau kaip vienas studentų atstovybės deleguotas studentų atstovas. Rengiant konkursą vyriausiojo mokslo darbuotojo ar profesoriaus pareigoms eiti, priėmimo komisijoje turi būti bent vienas tarptautinis ekspertas.

6. Mokslo ir studijų institucijų dėstytojams ir mokslo darbuotojams šių institucijų nustatyta tvarka gali būti rengiama neeilinė atestacija.

**72<sup>1</sup> straipsnis. Valstybinių mokslinių tyrimų institutų, veikiančių kaip biudžetinės įstaigos ir viešosios įstaigos, administracijos (instituto direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo, mokslinio sekretoriaus), mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų darbo apmokėjimo sąlygos ir socialinės garantijos**

*Pakeistas straipsnio pavadinimas:*

Nr. [XIII-3269](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-10, i. k. 2020-15545

1. Valstybinių mokslinių tyrimų institutų, veikiančių kaip biudžetinės įstaigos ir viešosios įstaigos (toliau šiame straipsnyje – institutai), administracijos (instituto direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo, mokslinio sekretoriaus), mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų (toliau kartu – darbuotojai) darbo užmokestį sudaro pareiginė alga (mėnesinė alga), priedai ir priemokos, mokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties bei viršvalandinį darbą, budėjimą ir esant nukrypimams nuo normalių darbo sąlygų, premijos.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-3269](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-10, i. k. 2020-15545

2. Darbo apmokėjimo sistema nustatoma kolektyvinėje sutartyje ir (ar) institutų vidaus ar darbo tvarkos taisyklėse. Darbo apmokėjimo sistemoje, atsižvelgiant į šio straipsnio nuostatas, detalizuojami kriterijai (atliekamų užduočių, mokslinių tyrimų lygis ir sudėtingumas, atsakomybės lygis, vykdomų projektų ar užsakymų specifiška, pobūdis, rezultatų svarba šalies, visuomenės gerovei ar ūkio plėtrai, specifinių žinių ar įgūdžių, svarbių einamoms pareigoms, turėjimas ir panašiai), kuriais remiantis nustatomi konkretūs instituto darbuotojų pareiginės algos koeficientai, jiems skiriami priedai, priemokos, taip pat nustatoma priedų, priemonių ir premijų mokėjimo tvarka ir sąlygos. Pareiginės algos koeficientus pareigybėms, priedus, priemokas ir premijas darbuotojams, vadovaudamasis šiuo straipsniu ir institute galiojančia darbo apmokėjimo sistema, nustato instituto direktorius arba jo įgaliotas asmuo. Pareiginės algos koeficientai pareigybėms, priedai, priemokos ir premijos darbuotojams nustatomi neviršijant institutui atitinkamų metų programų sąmatose patvirtintų lėšų darbo užmokesčiui.

3. Institutų direktorių darbo apmokėjimo dydžius (darbo užmokestį) nustato savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo.

4. Darbuotojo pareiginė alga nustatoma pareiginės algos bazinį dydį padauginus iš jo pareigybei nustatyto pareiginės algos koeficiento. Pareiginės algos bazinį dydį tvirtina Seimas.

5. Pareiginės algos koeficientai yra šie:

- 1) instituto direktoriaus – 10,81–19,28;
- 2) instituto mokslinio sekretoriaus – 8,12–15,52;
- 3) vyriausiojo mokslo darbuotojo – 9,31–16,76;
- 4) vyresniojo mokslo darbuotojo – 8,12–13,02;
- 5) mokslo darbuotojo, tyrėjo, mokslininko stažuotojo – 8,12–9,90;
- 6) jaunesniojo mokslo darbuotojo – 5,41–6,83.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-969](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21727

Nr. [XIII-1367](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11695

Nr. [XIII-3269](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-10, i. k. 2020-15545

6. Instituto direktoriaus pavaduotojų pareiginės algos koeficientai nustatomi 10–20 procentų mažesni už jų instituto direktoriui nustatytą pareiginės algos koeficientą.

7. Institutų direktoriams, jų pavaduotojams ir moksliniams sekretoriams gali būti mokamas priedas už veiklos efektyvumą ir (ar) priemoka už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą.

8. Instituto direktoriui nustatytos pareiginės algos, priedo ir priemokos suma negali viršyti instituto mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų praėjusių metų 4 vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžių. Instituto mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų praėjusių metų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis apskaičiuojamas praėjusiais metais šiems darbuotojams apskaičiuotas bruto darbo užmokesčio lėšas (į jas įskaitomos lėšos šių darbuotojų pareiginei algai, priedams, priemokoms ir premijoms) padalijus iš vidutinio sąlyginio tų metų jų skaičiaus ir gautą dalmenį padalijus iš 12. Mėnesio vidutinis sąlyginis instituto mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų skaičius apskaičiuojamas sudėjus visą mėnesį visą darbo dieną dirbančių šių darbuotojų skaičių ir ne visą mėnesį, ne visą darbo dieną ar ne visą savaitę dirbančių šių darbuotojų, perskaičiuotų į dirbančius visą mėnesį visą darbo dieną, skaičių. Vidutinis sąlyginis praėjusių metų instituto mokslo darbuotojų ir kitų tyrėjų skaičius apskaičiuojamas sudėjus praėjusių metų kiekvieno mėnesio vidutinius sąlyginius šių darbuotojų skaičius ir šią sumą padalijus iš 12.

9. Institutų direktoriams, jų pavaduotojams ir moksliniams sekretoriams, tame pačiame institute papildomai einantiems mokslo darbuotojo arba kito tyrėjo pareigas, už darbą einant šias pareigas apmokama vadovaujantis šio straipsnio 5 dalies 3–6 punktų ir šio straipsnio 10–12 dalių nuostatomis.

10. Mokslo darbuotojams ir kitiems tyrėjams, vykdančioms tarptautinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programų projektus arba ūkio subjektų užsakymus, šalių susitarimu

(nurodant konkrečią mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veiklą, susijusią su projekto ar užsakymo vykdymu, konkretų darbo valandų skaičių ir konkretų valandinį darbo užmokestį už faktiškai dirbtą laiką) pareiginė alga nustatoma vadovaujantis šio straipsnio 5 dalies 3–6 punktais, juose nustatytus pareiginės algos koeficientus didinant ne daugiau kaip 3 kartus. Šiuo atveju darbo užmokestis mokamas iš tarptautinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programų projektų lėšų, gautų iš tarptautinių organizacijų, arba iš lėšų, ūkio subjektų skirtų jų užsakymams vykdyti.

11. Mokslo darbuotojams ir kitiems tyrėjams gali būti mokami:

1) priedas už einamas šias vadovaujamas pareigas: instituto mokslo tarybos pirmininko ir jo pavaduotojo – iki 25 procentų pareiginės algos dydžio; instituto struktūrinio padalinio (skyriaus, laboratorijos, kito struktūrinio padalinio, kurio pagrindinė veikla yra moksliniai tyrimai ir (ar) eksperimentinė plėtra, taip pat šiam padaliniui instituto įstatuose prilyginto kito padalinio) vadovo ir jo pavaduotojo – iki 15 procentų pareiginės algos dydžio;

2) priedas už skubių, svarbių ar sudėtingų darbų (užduočių) atlikimą;

3) priemoka už laikinai nesančio darbuotojo funkcijų (pareigų) arba rašytiniu darbuotojo sutikimu – papildomų darbų atlikimą.

12. Institutų direktoriams, jų pavaduotojams ir moksliniams sekretoriams šio straipsnio 7 dalyje nurodyto priedo ir priemokos suma, o institutų mokslo darbuotojams ir kitiems tyrėjams – šio straipsnio 11 dalyje nurodytų priedų ir priemokos suma neturi viršyti 300 procentų jiems nustatytos pareiginės algos dydžio, tačiau priedų ir priemokų dalis, išmokėta iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų (išskyrus pajamų įmokų į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą lėšas), neturi viršyti jiems nustatytos pareiginės algos dydžio.

13. Šio straipsnio 7 ir 11 dalyse nurodyti priedai ir priemokos skiriami nurodant konkretų, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos, terminą.

14. Darbuotojų valandinis atlygis už pedagoginį darbą apskaičiuojamas jų pareiginės algos koeficientus, nustatytus vadovaujantis šio straipsnio 5, 6 ir 10 dalių nuostatomis, padauginus iš 3,18 bazinio valandinio atlygio dydžio, apskaičiuoto Seimo patvirtintą atitinkamų metų pareiginės algos bazinį dydį padalijant iš metinio vidutinio mėnesio darbo valandų skaičiaus, kurį kiekvienais metais tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

15. Pakviestiems dirbti užsienio mokslo darbuotojams ir kitiems tyrėjams institutų nustatyta tvarka gali būti nustatomas individualus atlyginimas už darbą, neatsižvelgiant į šio straipsnio 5 dalies 3–6 punktuose nustatytus pareiginės algos koeficientus, tačiau neviršijant institutų programų sąmatose patvirtintų lėšų darbo užmokesčiui.

16. Už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties bei viršvalandinį darbą, budėjimą ir esant nukrypimams nuo normalių darbo sąlygų institutų darbuotojams apmokama Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.

17. Institutų darbuotojams, neviršijant institutų programų sąmatose patvirtintų lėšų darbo užmokesčiui, gali būti skiriamos premijos šiais atvejais: už labai gerą darbą kalendoriniais metais; už atliktas vienkartinės ypač svarbias užduotis. Kiekvienu atveju premija gali būti skiriama ne daugiau kaip kartą per kalendorinius metus ir negali viršyti darbuotojui nustatytos pareiginės algos dydžio.

18. Instituto darbuotojui, kurio materialinė būklė sunki dėl jo paties ligos, šeimos nario (sutuoktinio, vaiko (įvaikio), motinos, tėvo (įmotės, įtėvio) ligos ar mirties, stichinės nelaimės ar turto netekimo, jeigu yra darbuotojo rašytinis prašymas ir pateikti atitinkami tai patvirtinantys dokumentai, gali būti išmokama materialinė pašalpa. Ši pašalpa negali viršyti 5 minimalių mėnesinių algų dydžių. Materialinė pašalpa dėl darbuotojo mirties gali būti išmokama jo šeimos nariams.

*Papildyta straipsniu:*

Nr. [XIII-422](#), 2017-06-08, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10246

### **73 straipsnis. Studentų, dėstytojų, mokslininkų ir kitų tyrėjų organizacijos**

1. Studentai, dėstytojai, mokslininkai ir kiti tyrėjai turi teisę Asociacijų įstatymo nustatyta tvarka burtis į sąjungas ir kitas asociacijas.

2. Studentų sąjungos ir organizacijos, dėstytojų, mokslininkų ir kitų tyrėjų organizacijos, studentų mokslinės draugijos ir kitos asociacijos, veikiančios pagal įstatymus ir savo įstatus, veiklai, susijusiai su mokslo ir studijų sistemai keliamais tikslais, gali gauti lėšų iš Lietuvos mokslo tarybai šiam tikslui skirtų valstybės biudžeto lėšų Lietuvos mokslo tarybos nustatyta tvarka.

3. Mokslo ir studijų institucijų tarpusavio ryšius bei ryšius su valstybės valdžios ir valdymo bei savivaldybių institucijomis koordinuoja Lietuvos universitetų rektorių konferencija (konferencijos), Lietuvos kolegijų direktorių konferencija (konferencijos), Lietuvos mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencija (konferencijos) ir kitos organizacijos bei asociacijos, veikiančios pagal įstatymus ir savo įstatus.

4. Lietuvos universitetų rektorių konferencijos (konferencijų), Lietuvos kolegijų direktorių konferencijos (konferencijų), Lietuvos mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencijos (konferencijų), Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų atstovybių sąjungos (sąjungų), taip pat kitų mokslininkų ir studentų organizacijų išvados įvertinamos svarstant mokslo ir studijų srities teisės aktų projektus.

5. Lietuvių katalikų mokslo akademija vienija žymiausius katalikiškos orientacijos Lietuvos, išeivijos ir savo veikla su Lietuva susijusius užsienio mokslininkus. Lietuvių katalikų mokslo akademija veikia pagal savo įstatus.

## **VII SKYRIUS**

### **MOKSLO IR STUDIJŲ FINANSAVIMAS**

#### **74 straipsnis. Mokslo ir studijų institucijų lėšos**

1. Mokslo ir studijų institucijų lėšas sudaro:

1) valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšos valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms;

2) šio įstatymo nustatyta tvarka mokslo ir studijų institucijoms skiriamos valstybės biudžeto lėšos studijoms;

3) šio įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje nurodytos lėšos;

4) Valstybės investicijų programų ir valstybės investicijų projektų lėšos valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms;

5) pajamos, gautos kaip apmokėjimas už studijas, taip pat pajamos iš mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros, meno veiklos, ūkinės veiklos ir teikiamų paslaugų;

6) lėšos, gautos kaip programinis konkursinis mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros finansavimas;

7) valstybės fondų lėšos;

8) tarptautinių ir užsienio fondų ir organizacijų skiriamos lėšos;

9) lėšos, gautos kaip parama pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą (toliau – Labdaros ir paramos įstatymas);

10) kitos teisėtai gautos lėšos.

2. Valstybės biudžeto asignavimai kiekvienam valstybiniam universitetui ir valstybiniam mokslinių tyrimų institutui skiriami atskira eilute. Valstybinės kolegijos finansuojamos iš valstybės institucijoms arba įstaigoms, įgyvendinančioms savininko teises ir pareigas, skirtų valstybės biudžeto asignavimų.

3. Nevalstybinių aukštųjų mokyklų, kurias, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, yra įsteigusios tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos, lėšas sudaro: valstybės biudžeto lėšos (Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka skiriant biudžeto lėšų tiek, kiek jų skiriama to paties tipo valstybinėms aukštosioms mokykloms, jeigu tai numatyta Lietuvos Respublikos tarptautinėje sutartyje), steigėjo lėšos ir kitos teisėtai gautos lėšos.

## **75 straipsnis. Valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšos**

1. Valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšos skiriamos:

- 1) moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti;
- 2) administravimui ir ūkiui;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-625](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12341

- 3) sudėtingos infrastruktūros objektų priežiūrai;
- 4) kitoms reikmėms.

2. Nevalstybinėms mokslo ir studijų institucijoms valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšos Vyriausybės nustatyta tvarka skiriamos moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti.

3. Valstybės biudžeto lėšos moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai plėtoti mokslo ir studijų institucijoms skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka pagal mokslo ir studijų institucijų mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir meno veiklos vertinimo rezultatus ir finansines galimybes.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-625](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12341

4. Valstybės biudžeto lėšos administravimui ir ūkiui skiriamos pagal vykdomus mokslinius tyrimus, eksperimentinę plėtrą, meno veiklą ir studijas. Valstybės biudžeto lėšos administravimui ir ūkiui bei sudėtingos infrastruktūros objektų priežiūrai valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms skiriamos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-625](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12341

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-162](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29856

## **76 straipsnis. Valstybės biudžeto lėšos studijoms**

1. Valstybės biudžeto lėšos studijoms skiriamos:

- 1) studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti;
- 2) geriausius studijų rezultatus pasiekusių valstybės nefinansuojamose studijų vietose studentų sumokėtai studijų kainai kompensuoti šio įstatymo 79 straipsnyje nustatyta tvarka;
- 3) valstybės paskoloms arba valstybės remiamoms paskoloms;
- 4) socialinėms stipendijoms, studijų stipendijoms ir kitai paramai.

2. Mokslinių tyrimų institutams ir kitoms institucijoms, kartu su universitetais rengiantiems mokslininkus ar padedantiems rengti specialistus, lėšos, susijusios su šių mokslininkų ar specialistų rengimu, skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka.



## **77 straipsnis. Studijų kainos apmokėjimas valstybės biudžeto lėšomis**

1. Stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas ir pretenduojančių į studijų stipendijas konkursinė eilė sudaroma švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka, įvertinus valstybinių aukštųjų mokyklų siūlymus, ir paskelbiama kiekvienais metais iki gruodžio 1 dienos, likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki priėmimo į aukštąsias mokyklas pradžios. Stojančiųjų konkursinis balas skaičiuojamas iš brandos egzaminų, mokymosi ir kitų specialiųjų gebėjimų įvertinimo rezultatų. Jis turi būti ne žemesnis negu švietimo ir mokslo ministro nustatytas mažiausias stojamasis konkursinis balas.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

2. Trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamos studijų vietos aukštosioms mokykloms tenka pagal stojančiųjų, esančių konkursinėje eilėje, pasirinkimą, neviršijant nustatyto valstybės finansavimo ir laikantis valstybinėms aukštosioms mokykloms švietimo ir mokslo ministro nustatyto studijų programai minimalaus studijų vietų skaičiaus pagal studijų kryptis ir (arba) krypčių grupes.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

3. Atitinkamais metais priimamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų, antrosios pakopos, doktorantūros, profesinių studijų vietų, studijų stipendijų preliminarų skaičių ir skiriamą valstybės finansavimą (nustatytus pagal patvirtintas atitinkamų metų normines studijų kainas ir studijų krypčių grupes (mokslo ir meno doktorantūros – pagal mokslo ir meno sritis) iki kiekvienų metų balandžio 2 dienos nustato Vyriausybė, atsižvelgdama į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius ir valstybės finansines galimybes.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1369](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11698

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

Nr. [XIII-2089](#), 2019-04-26, paskelbta TAR 2019-05-06, i. k. 2019-07326

4. Atitinkamais metais priimamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų studentams skiriamo valstybės finansavimo ir preliminarus valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietų ir studijų stipendijų skaičiaus paskirstymą pagal studijų kryptis ir (arba) jų grupes (menų studijų – ir pagal studijų programas arba specializacijas, pedagogų rengimo – pagal studijų programas arba jų grupes) iki kiekvienų metų balandžio 15 dienos nustato švietimo ir mokslo ministras, atsižvelgdamas į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius, valstybės finansines galimybes ir įvertinęs absolventų įsidarbinimo rodiklius.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

5. Galutinį valstybės finansuojamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietų skaičių ir jų pasiskirstymą pagal aukštąsias mokyklas bei studijų krypčių grupes tvirtina švietimo ir mokslo ministras, kai yra žinomi stojimo į aukštąsias mokyklas rezultatai ir pasirašytos studijų sutartys.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

6. Nuolatinės formos studijų vietų, į kurias priimtų studentų studijos pagal šio straipsnio nuostatas apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičius aukštojoje mokykloje išlieka nepakitęs per visą nustatytą studijų laikotarpį, o ištestinės formos studijų vietų, į kurias priimamų studentų studijos apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, skaičius aukštojoje mokykloje išlieka nepakitęs per laikotarpį, ne daugiau kaip iki pusantro karto ilgesnį, negu nustatytas atitinkamų nuolatinės formos studijų laikotarpis, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytus atvejus. Tais atvejais, kai valstybės finansuojamoje studijų vietoje studijuojantis asmuo pašalinamas iš aukštosios mokyklos, praranda valstybės finansavimą arba nutraukia studijas ir kai valstybės finansuojama studijų vieta nėra užimama šio straipsnio 17 dalyje nustatyta tvarka, aukštosios mokyklos studijų vietai skirtas valstybės finansavimas išlieka iki biudžetinių metų pabaigos.

7. Asmuo, kurio studijas finansuoja valstybė, Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka turi teisę keisti studijų programą ir studijų formą tos pačios studijų krypties studijų grupėje, neprarasdamas likusios valstybinio studijų finansavimo dalies, ne didesnės negu tos studijų programos norminė studijų kaina.

8. Valstybės finansuojamų antrosios pakopos universitetinių studijų vietų ir studijų stipendijų skaičių tvirtina švietimo ir mokslo ministras pagal studijų krypčių grupes ir aukštąsias mokyklas, neviršydamas valstybės finansavimo, apskaičiuoto pagal patvirtintą preliminarų studijų vietų ir studijų stipendijų skaičių ir normines studijų kainas, atsižvelgdamas į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius ir valstybės finansines galimybes, ir į Lietuvos mokslo tarybos atliktą mokslo ir studijų institucijų mokslo (meno) veiklos rezultatų įvertinimą ir (arba) pirmosios pakopos absolventų pagal studijų krypčių grupes ir (arba) studijų kryptis skaičių bei universitetų nustatytas atitinkamų metų antrosios pakopos studijų kainas. Universitetai, vykdantys tarpkryptines magistrantūros studijas, savo nustatyta tvarka nustato studijų krypčių grupę, su kuria susieja studentų priėmimą.

9. Valstybės finansuojamų doktorantūros vietų ir studijų stipendijų skaičių mokslo ir studijų institucijose tvirtina švietimo ir mokslo ministras pagal mokslo ir meno kryptis, neviršydamas valstybės finansavimo, apskaičiuoto pagal patvirtintą preliminarų studijų vietų ir studijų stipendijų skaičių ir normines studijų kainas, atsižvelgdamas į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius, valstybės finansines galimybes ir į Lietuvos mokslo

tarybos atliktą mokslo ir studijų institucijų mokslo (meno) veiklos rezultatų įvertinimą, doktorantūros rezultatus, galimybes rengti tos mokslo ar meno srities doktorantus ir mokslo ir studijų institucijų nustatytas atitinkamų metų doktorantūros studijų kainas.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1369](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11698

10. Švietimo ir mokslo ministro nustatyta valstybės finansuojamų doktorantūros vietų dalis doktorantūros teisę turinčioms mokslo ir studijų institucijoms gali būti paskirstyta konkurso būdu per švietimo ir mokslo ministro nustatytus terminus, pasitelkiant Lietuvos mokslo tarybą. Konkursas vykdomas švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka, pagal kurią numatoma, kad doktorantūros temas gali siūlyti ministerijos, įmonės, įstaigos arba organizacijos. Švietimo ir mokslo ministro patvirtintame tvarkos apraše numatytais atvejais konkurso būdu valstybės finansuojama doktorantūros vieta gali būti paskirta ir doktorantūros teisės neturinčiai mokslo ir studijų institucijai ar įmonei, vykdančiai doktorantūros krypties aukšto lygio mokslinius tyrimus ir (ar) eksperimentinės plėtos darbus ir dalyvaujančiai konkurse kartu su doktorantūros teisę turinčia mokslo ir studijų institucija (institucijomis). Šiuo atveju taikoma konkurse dalyvavusios doktorantūros teisę turinčios mokslo ir studijų institucijos nustatyta studijų kaina. Konkursą laimėjusi doktorantūros teisės neturinti mokslo ir studijų institucija ar įmonė ir kartu su ja konkurse dalyvavusi doktorantūros teisę turinti mokslo ir studijų institucija (institucijos) sudaro su Lietuvos mokslo taryba suderintą sutartį dėl doktorantūros vykdymo.

11. Valstybės finansuojamų profesinių studijų vietų skaičius nustatomas įvertinus valstybės institucijų, atsakingų už atitinkamos srities specialistų poreikio planavimą, siūlymus ir specialistų įsidarbinamumo rodiklius. Specialistų poreikį, atsižvelgusios į valstybės reikmes, institucijos nustato pagal atitinkamas kvalifikacijas ir iki kiekvienų metų sausio 1 dienos pateikia Švietimo ir mokslo ministerijai. Švietimo ir mokslo ministras, įvertinęs valstybės institucijų, atsakingų už atitinkamos srities specialistų poreikio planavimą, pateiktus specialistų poreikio duomenis, atsižvelgdamas į universitetų nustatytas atitinkamų metų profesinių studijų kainas ir neviršydamas valstybės finansavimo, apskaičiuoto pagal patvirtintą preliminarų studijų vietų skaičių ir normines studijų kainas, tvirtina valstybės finansuojamų profesinių studijų vietų skaičių pagal aukštąsias mokyklas ir kvalifikacijas, kurias teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka suteikia aukštoji mokykla (rezidentūros atveju – pagal specialybes, pedagogų rengimo atveju – pagal ugdomąjį dalyką arba dalykų grupes).

12. Valstybė finansuoja studentų, studijuojančių valstybės finansuojamose studijų vietose, studijų kainą šio įstatymo 83 straipsnyje nustatyta tvarka.

13. Valstybės biudžeto lėšos studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti skiriamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

14. Valstybės finansuojamose studijų vietose studijavę asmenys ir asmenys, gavę studijų stipendiją, pašalinti iš mokslo ir studijų institucijos arba nutraukę studijas, Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka privalo į valstybės biudžetą grąžinti studijų kainai valstybės finansuojamose studijų vietose apmokėti skirtas lėšas arba jų dalį.

15. Užsienio šalių institucijose ar pagal tarptautinių organizacijų švietimo programas išsilavinimą įgijusių asmenų konkuravimo dėl priėmimo į valstybės finansuojamas studijų aukštosiose mokyklose vietas tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras.

16. Užsienio lietuvių, įgijusių vidurinę išsilavinimą Lietuvoje, konkuravimo dėl priėmimo į valstybės finansuojamas studijų aukštosiose mokyklose vietas tvarką nustato švietimo ir mokslo ministras.

17. Iš mokslo ir studijų institucijos pašalinus valstybės finansuojamoje studijų vietoje studijavusį asmenį arba jam nutraukus studijas (išskyrus šio straipsnio 7 dalyje numatytus atvejus), į atsilaisvinusią valstybės finansuojamą studijų vietą nefinansuojamoje studijų vietoje studijavę asmenys perkeliama aukštosios mokyklos nustatyta tvarka, vadovaujantis šio įstatymo 78 straipsnyje įtvirtintais principais.

### **78 straipsnis. Nemokamas aukštasis mokslas gerai besimokantiems studentams**

1. Studento pasiekti studijų rezultatai baigus modulį (dalyką) vertinami priskiriant juos studijų pasiekimų lygmeniui.

2. Skiriami trys studijų pasiekimų modulių (dalykų) lygmenys: puikus, tipinis ir slenkstinis:

1) puikiam pasiekimų lygmeniui priskiriamas studentas, kuris: žino naujausius studijų dalyko (krypties) šaltinius, teoriją ir principus ir gali kurti bei plėtoti naujas idėjas; geba taikyti žinias ir spręsti sudėtingas ir netipines studijų krypties ir su ja susijusios profesinės veiklos problemas; gali savarankiškai rinkti, vertinti, interpretuoti duomenis ir jais remdamasis priimti sprendimus; geba logiškai perteikti informaciją, idėjas, problemas ir sprendimus bendraudamas su savo studijų krypties ir kitų studijų krypties specialistais; turi mokymosi gebėjimų, būtinų tolesnėms studijoms ir savarankiškam mokymuisi;

2) tipiniam pasiekimų lygmeniui priskiriamas studentas, kuris: žino svarbiausias savo studijų dalyko (krypties) teorijas ir principus ir gali pagrįsti esminius studijų krypties pasiekimus; geba taikyti žinias spręsdamas standartines savo studijų krypties ar su ja susijusios profesinės veiklos problemas; gali savarankiškai rinkti, vertinti ir interpretuoti savo studijų krypties duomenis, reikalingus sprendimams priimti; geba perteikti įprastinę studijų krypties informaciją, idėjas, problemas ir sprendimus; turi mokymosi gebėjimų, būtinų tolesnėms studijoms ir savarankiškam mokymuisi;

3) slenkstiniam pasiekimų lygmeniui priskiriamas studentas, kuris: žino svarbiausias savo studijų dalyko (krypties) teorijas ir principus; geba taikyti žinias sprendžiamas nesudėtingas savo studijų krypties problemas; gali dalyvauti renkant, vertinant ir interpretuojant savo studijų krypties duomenis, reikalingus sprendimams priimti; geba perteikti pagrindinę studijų krypties informaciją, idėjas, problemas; turi savarankiško mokymosi gebėjimų.

3. Po aukštosios mokyklos nustatyto vertinamojo laikotarpio, ne ilgesnio kaip studijų metai, modulių (dalykų) vertinimai apibendrinami ir nustatomas vertinamojo laikotarpio studijų pasiekimų lygmuo:

1) studentas laikomas pasiekusiu puikų vertinamojo laikotarpio studijų pasiekimų lygmenį, jeigu ne mažiau kaip keturi penktadaliai modulių (dalykų) įvertinimų yra puikaus lygmens, o kiti – ne žemesnio kaip tipinio lygmens;

2) studentas laikomas pasiekusiu tipinį vertinamojo laikotarpio studijų pasiekimų lygmenį, jeigu ne mažiau kaip trys ketvirtadaliai modulių (dalykų) įvertinimų yra tipinio arba puikaus lygmens, o kiti – slenkstinio lygmens;

3) studentas laikomas pasiekusiu slenkstinį vertinamojo laikotarpio studijų pasiekimų lygmenį, jeigu jis yra atsiskaitęs už visus modulius (dalykus), bet jo studijų pasiekimai nesiekia tipinio lygmens.

4. Gerai besimokančiu laikomas studentas, neturintis akademinių skolų, įvykdęs visus studijų programai vertinamuoju laikotarpiu keliamus reikalavimus ir pasiekęs puikų arba tipinį pasiekimų lygmenį.

5. Studentui, kurio trumposios pakopos, pirmosios pakopos ar vientisosios studijos yra valstybės finansuojamos, po aukštosios mokyklos nustatyto vertinamojo laikotarpio, ne ilgesnio kaip studijų metai, valstybės finansavimas studijoms išlieka, jeigu jis atitinka šio straipsnio 4 dalyje nustatytus gero mokymosi kriterijus. Jeigu studentas neatitinka gero mokymosi kriterijų, jis netenka valstybės finansavimo, išskyrus šio straipsnio 6 dalyje nustatytą atvejį. Valstybės finansavimo studijoms netekęs studentas už studijas turi mokėti aukštosios mokyklos nustatytą studijų kainą, o atsilaisvinusią valstybės finansuojamą studijų vietą aukštosios mokyklos nustatyta tvarka užima geriausiai toje pačioje studijų kryptyje, tame pačiame kurse ir pagal tokią pačią studijų formą valstybės nefinansuojamoje studijų vietoje besimokantis studentas, atitinkantis gero mokymosi kriterijus. Jeigu atsilaisvinusių vietų yra mažiau negu studentų, atitinkančių gero mokymosi kriterijus, pirmenybė teikiama studentams, vertinamuoju laikotarpiu surinkusiems daugiau modulių (dalykų) puikaus pasiekimų lygmens įvertinimų.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

6. Jeigu trumposios pakopos, pirmosios studijų pakopos ir vientisųjų studijų atitinkamos studijų krypties ir studijų formos studijų kurse nėra valstybės nefinansuojamose studijų vietose

studijuojančių studentų, atitinkančių gero mokymosi kriterijus, valstybės finansuojamose studijų vietose studijuojantiems ir neturintiems akademinių skolų studentams valstybės finansavimas studijoms išlieka, nors jų vertinamojo laikotarpio pasiekimų lygmuo yra slenkstinis.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

### **79 straipsnis. Kainos, sumokėtos už studijas, kompensavimas**

1. Vyriausybės nustatyta tvarka ir dydžiu daliai valstybės nefinansuojamose trumposios, pirmosios ir antrosios pakopų ar vientisųjų studijų vietose geriausiais rezultatais studijų metus baigusių asmenų kiekvienais metais kompensuojama per atitinkamą laikotarpį sumokėta studijų kaina (studijų kainos dalis, ne didesnė kaip norminė studijų kaina). Asmenų, kuriems kompensuojama studijų kaina (studijų kainos dalis, ne didesnė kaip norminė studijų kaina), skaičius pagal konkrečią aukštosios mokyklos studijų kryptį nustatomas šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. Valstybės nefinansuojamose studijų vietose geriausiai studijų metus baigusių asmenų eilės pagal studijų kryptis sudaromos aukštosios mokyklos nustatyta tvarka.

2. Geriausiais rezultatais studijų metus baigusių asmenų, kuriems pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas kompensuojama studijų kaina (kainos dalis, ne didesnė kaip norminė studijų kaina), skaičius pagal konkrečią aukštosios mokyklos studijų kryptį yra proporcingas atitinkamais priėmimo į aukštąją mokyklą metais įstojusiųjų į tos krypties studijų vietas skaičiui. Bendras asmenų, kuriems pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas kompensuojama studijų kaina, skaičius yra ne didesnis kaip 10 procentų tais studijų metais trumposios, pirmosios ir antrosios pakopų ar vientisąsias studijas baigusių asmenų skaičiaus.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

### **80 straipsnis. Valstybės finansavimo studijoms ir studijų kainos kompensavimo atvejai**

1. Šio įstatymo 77 straipsnyje nustatyta tvarka valstybės biudžeto lėšomis gali būti finansuojama tik viena studijų vieta, jeigu:

- 1) asmenys vienu metu studijuoja pagal dvi ar daugiau tos pačios pakopos studijų programas ir bent viena jų finansuojama valstybės biudžeto lėšomis;
- 2) asmenys vienu metu studijuoja dviejose ar daugiau doktorantūrose ir bent viena jų finansuojama valstybės biudžeto lėšomis;
- 3) asmenys vienu metu studijuoja pagal dvi ar daugiau profesinių studijų programas ir bent viena jų finansuojama valstybės biudžeto lėšomis.

2. Teisės šio įstatymo 77 ir 79 straipsniuose nustatyta tvarka į valstybės finansuojamą studijų vietą ar į studijų kainos kompensavimą neturi:

1) asmenys, pakartotinai studijuojantys pagal tos pačios arba žemesnės pakopos studijų programą, jeigu daugiau kaip pusę tos studijų programos kreditų jie įgijo valstybės biudžeto lėšomis;

2) asmenys, pakartotinai studijuojantys doktorantūroje, jeigu daugiau kaip pusę doktorantūros trukmės jie buvo studijavę valstybės biudžeto lėšomis;

3) asmenys, pakartotinai studijuojantys pagal profesinių studijų programą, jeigu daugiau kaip pusę tos studijų programos kreditų jie įgijo valstybės biudžeto lėšomis;

4) užsieniečiai, išskyrus šio įstatymo 82 straipsnio 7 ir 8 dalyse nurodytus asmenis, taip pat Europos Sąjungos valstybių narių, Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių piliečius, dirbančius ir (arba) turinčius teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, ir jų šeimos narius, kitų užsienio valstybių piliečius ir asmenis be pilietybės, turinčius teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar kituose teisės aktuose nenustatyta kitaip.

**TAR pastaba.** 80 straipsnio 2 dalies 4 punkto nuostatos taikomos Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės piliečiams ir jų šeimos nariams, įstojusiems į aukštąsias mokyklas nuo Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos dienos iki 2020 m. gruodžio 31 d.

**4 punkto redakcija nuo 2021-01-01:**

4) užsieniečiai, išskyrus šio įstatymo 82 straipsnio 7 ir 8 dalyse nurodytus asmenis, taip pat Europos Sąjungos valstybių narių, Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių piliečius, dirbančius ir (arba) turinčius teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, ir jų šeimos narius, kitų užsienio valstybių piliečius ir asmenis be pilietybės, turinčius teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar kituose teisės aktuose nenustatyta kitaip.

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-1059](#), 2018-03-22, paskelbta TAR 2018-03-29, i. k. 2018-04815

Nr. [XIII-2057](#), 2019-04-11, paskelbta TAR 2019-04-24, i. k. 2019-06693

3. Už studijas kainą, proporcingą dalyko (modulio) apimčiai, moka:

- 1) asmenys, studijuojantys atskirus dalykus ar modulius;
- 2) asmenys, kartoiantys studijų programos atskirus dalykus.

**81 straipsnis. Valstybės paskolos ir valstybės remiamos paskolos**

1. Studentai gali gauti valstybės paskolas arba valstybės remiamas paskolas:

- 1) studijų kainai sumokėti;
- 2) gyvenimo išlaidoms;
- 3) dalinėms studijoms pagal tarptautines arba tarpžinybines sutartis.

2. Valstybės paskoloms arba valstybės remiamoms paskoloms teikti ir jų administravimo išlaidoms padengti gali būti naudojami Valstybiniam studijų fondui šiam tikslui skirti valstybės



biudžeto asignavimai, lėšos, sukauptos iš grąžinamų paskolų, palūkanų ir delspinigių, paramos, taip pat privačių ūkio subjektų ir kitos lėšos. Valstybės paskolų arba valstybės remiamų paskolų studentams suteikimo, administravimo ir grąžinimo tvarką nustato Vyriausybė.

3. Valstybės remiamų paskolų limitas nustatomas Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme.

## **82 straipsnis. Stipendijos ir kita parama studentams**

1. Studentams gali būti mokamos socialinės, skatinamosios stipendijos ir studijų stipendijos.

2. *Neteko galios nuo 2020-07-01*

*Straipsnio dalies naikinimas:*

Nr. [XIII-2991](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12613

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

3. Skatinamosios stipendijos geriausiems studentams, neatsižvelgiant į jų studijų finansavimo pobūdį, skiriamos iš aukštųjų mokyklų ar kitų lėšų, atsižvelgiant į studijų rezultatus ar kitus akademinis laimėjimus. Valstybinių aukštųjų mokyklų skatinamųjų stipendijų fondas sudaromas ir šios stipendijos skiriamos valstybinių aukštųjų mokyklų senatų (akademių tarybų) nustatyta tvarka, suderinta su studentų atstovybe.

4. Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybės biudžeto lėšų aukštųjų mokyklų studentams gali būti teikiama parama.

5. Paramos aukštųjų mokyklų doktorantams ir studentams, studijuojantiems pagal profesines studijų programas (išskyrus gydytojus rezidentus, gydytojus odontologus rezidentus ir veterinarijos gydytojus rezidentus, dirbančius rezidentūros bazėje), priimtiems į studijų vietas, kuriose studijos apmokamos valstybės biudžeto lėšomis, arba gaunantiems studijų stipendiją, teikimo tvarką nustato Vyriausybė.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1412](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11477

Nr. [XIII-1687](#), 2018-12-04, paskelbta TAR 2018-12-11, i. k. 2018-20236

5<sup>1</sup>. Aukštųjų mokyklų doktorantams, priimtiems į valstybės nefinansuojamas vietas, gali būti teikiama parama už studijų rezultatus ir parama akademinėms išvykoms. Paramos teikimo tvarką nustato Vyriausybė.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIII-1700](#), 2018-12-06, paskelbta TAR 2018-12-20, i. k. 2018-20941

6. Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka gali būti skiriama parama aukštųjų mokyklų studentams, vykstantiems studijuoti arba atlikti praktikos užsienyje, taip pat užsieniečiams ir užsienio lietuviams, atvykusiems į studijas, lietuvių kalbos ir kultūros kursus mokslo ir studijų institucijose.



7. Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka gali būti skiriama parama Lietuvos Respublikos aukštosiose mokyklose studijuojantiems užsienio lietuviams ir finansuojamos užsienio lietuvių, įgijusių išsilavinimą užsienyje, trumposios, pirmosios, antrosios ir trečiosios pakopos studijos.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

8. Švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka gali būti finansuojamos Lietuvos Respublikos aukštosiose mokyklose studijuojančių užsienio valstybių piliečių trumposios, pirmosios, antrosios ir trečiosios pakopos studijos.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

9. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali būti skiriama parama įstojusiems į aukštąsias mokyklas ne Lietuvos Respublikoje ir jose studijuojantiems Lietuvos Respublikos piliečiams, taip pat kitų Europos Sąjungos valstybių narių, Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių piliečiams, dirbantiems ir (arba) turintiems teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, ir jų šeimos nariams. Ši parama gali būti skiriama ir kitų užsienio valstybių piliečiams ir asmenims be pilietybės, turintiems teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar kituose teisės aktuose nenustatyta kitaip.

**TAR pastaba.** 82 straipsnio 9 dalies nuostatos taikomos Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės piliečiams ir jų šeimos nariams, įstojusiems į aukštąsias mokyklas nuo Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos dienos iki 2020 m. gruodžio 31 d.

**9 dalies redakcija nuo 2021-01-01:**

9. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gali būti skiriama parama įstojusiems į aukštąsias mokyklas ne Lietuvos Respublikoje ir jose studijuojantiems Lietuvos Respublikos piliečiams, taip pat kitų Europos Sąjungos valstybių narių, Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių piliečiams, dirbantiems ir (arba) turintiems teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, ir jų šeimos nariams. Ši parama gali būti skiriama ir kitų užsienio valstybių piliečiams ir asmenims be pilietybės, turintiems teisę nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar kituose teisės aktuose nenustatyta kitaip.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIII-1059](#), 2018-03-22, paskelbta TAR 2018-03-29, i. k. 2018-04815

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2057](#), 2019-04-11, paskelbta TAR 2019-04-24, i. k. 2019-06693

10. Aukščiausius konkursinius balus pagal stojančiųjų į trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas konkursinę eilę surinkusiems

asmenims, priimtiems į valstybės nefinansuojamas vietas tose aukštosiose mokyklose, kurių nustatytas mažiausias stojamasis konkursinis balas ne žemesnis negu švietimo ir mokslo ministro nustatytas mažiausias stojamasis konkursinis balas, iš valstybės biudžeto lėšų studijų laikotarpiui skiriama norminės studijų kainos dydžio (tuo atveju, kai už studijas mokama metinė studijų kaina mažesnė už norminę studijų kainą, – studijų kainos dydžio) studijų stipendija. Atitinkamais metais priimamų trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų studentų valstybės finansavimą studijų stipendijoms ir preliminarų gaunančių studijų stipendijas trumposios pakopos, pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų, antrosios pakopos, doktorantūros studijų studentų skaičių (nustatytą pagal patvirtintas atitinkamų metų normines studijų kainas) iki kiekvienų metų balandžio 2 dienos nustato Vyriausybė, atsižvelgdama į valstybės ūkinės, socialinės ir kultūrinės plėtros poreikius ir valstybės finansines galimybes. Studijų stipendijų skyrimo ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Studijų stipendijas administruoja Valstybinis studijų fondas.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1059](#), 2018-03-22, paskelbta TAR 2018-03-29, i. k. 2018-04815

11. Aukštųjų mokyklų studentai turi teisę gauti ir kitą juridinių asmenų, kitų organizacijų, jų padalinių, fizinių asmenų paramą.

*Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XIII-1059](#), 2018-03-22, paskelbta TAR 2018-03-29, i. k. 2018-04815

## **82<sup>1</sup> straipsnis. Socialinės stipendijos**

1. Aukštųjų mokyklų trumposios, pirmosios, antrosios, trečiosios pakopų, vientisųjų ir profesinių studijų studentams iš valstybės biudžeto lėšų mokamos socialinės stipendijos. Socialinės stipendijos dydis – 6,5 bazinės socialinės išmokos dydžio per mėnesį. Socialinės stipendijos skiriamos studijų semestriui.

2. Socialinė stipendija skiriama, kai prašymų skirti socialinę stipendiją priėmimo metu studentas atitinka bent vieną iš kriterijų:

1) jis yra vienas iš bendrai gyvenančių asmenų arba vienas gyvenantis asmuo, turintis teisę gauti arba gaunantis socialinę pašalpą pagal Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą;

2) turi teisės aktų nustatyta tvarka nustatytą 45 procentų ar mažesnę darbingumo lygį arba sunkų ar vidutinį neįgalumo lygį;

3) yra ne vyresnis kaip 25 metų ir jam iki pilnametystės įstatymų nustatyta tvarka buvo nustatyta globa (rūpyba) arba jo abu tėvai (turėtas vienintelis iš tėvų) yra mirę.

3. Socialinės stipendijos neturi teisės gauti šie studentai:

- 1) šio įstatymo 80 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys;
- 2) išėję akademinių atostogų;
- 3) aukštosios mokyklos nustatyta tvarka turintys daugiau kaip 3 akademines skolas;
- 4) studentai, kurie įvykdė studijų programos reikalavimus, tačiau jiems atidėtas baigiamojo darbo gynimas ar baigiamojo egzamino laikymas.

4. Studentui, atitinkančiam daugiau kaip vieną šio straipsnio 2 dalyje nustatytų kriterijų arba vienu metu studijuojančiam pagal kelias studijų programas, skiriama tik viena socialinė stipendija per studijų semestrą.

5. Socialinės stipendijos mokėjimas nutraukiamas:

- 1) studentui baigus studijas anksčiau, negu numatyta studijų baigimo data, nutraukus studijas ar pašalinus studentą iš aukštosios mokyklos;
- 2) atsiradus ir (arba) paaiškėjus šio straipsnio 3 dalyje nustatytoms aplinkybėms, dėl kurių studentui negalėjo būti skirta socialinė stipendija;
- 3) studentui mirus.

6. Socialinių stipendijų skyrimo ir administravimo tvarką nustato Vyriausybė.

*Papildyta straipsniu:*

Nr. [XIII-2991](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12613

### **83 straipsnis. Studijų kaina**

1. Studijų kainą nustato aukštoji mokykla. Kai vykdoma jungtinė studijų programa arba doktorantūros teisė suteikiama kelioms mokslo ir studijų institucijoms, jungtinės studijų programos ar doktorantūros studijų kainą nustato institucijos, susiderinusios tarpusavyje. Studijų kaina nurodoma priėmimo į aukštąją mokyklą taisyklėse.

2. Studijų kaina valstybinėse aukštosiose mokyklose nustatoma atsižvelgiant į šio straipsnio 3 dalyje nurodytas studijų išlaidas. Tais atvejais, kai valstybinėse aukštosiose mokyklose apskaičiuojama studijuojančiųjų valstybės nefinansuojamose studijų vietose studijų kaina, į ją gali būti papildomai įskaičiuojamos studijų kokybei užtikrinti būtinos išlaidos, nenurodytos šio straipsnio 3 dalyje.

3. Į studijų išlaidas įskaičiuojamos lėšos, būtinos studijoms vykdyti, tai yra lėšos:

- 1) dėstytojų, mokslo ir kitų su studijomis susijusių darbuotojų darbo užmokesčiui;
- 2) prekėms ir paslaugoms, susijusioms su studijomis, pirkti;
- 3) studentams skatinti;
- 4) neteko galios.

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-625](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12341

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-162](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29856

4. Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuojama norminė atitinkamos studijų krypties arba studijų programų grupės studijų kaina, apimanti šio straipsnio 3 dalyje nurodytas studijų išlaidas. Norminės atitinkamais metais priimamų studentų studijų kainas kiekvienais metais iki sausio 15 dienos tvirtina švietimo ir mokslo ministras. Tais atvejais, kai aukštosios mokyklos nustatyta studijų kaina neviršija norminės studijų kainos, valstybės biudžeto lėšomis apmokama aukštosios mokyklos nustatyta studijų kaina. Tais atvejais, kai aukštosios mokyklos nustatyta studijų kaina viršija norminę studijų kainą, valstybės biudžeto lėšomis apmokama norminė studijų kaina.

5. Asmenys, studijuojantys valstybės finansuojamose vietose, valstybinei aukštajai mokyklai neturi mokėti jokių tiesiogiai su studijų programos įgyvendinimu susijusių įmokų, išskyrus šio įstatymo 80 straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus.

6. Asmens, studijuojančio valstybės nefinansuojamoje studijų vietoje, studijų kaina, apimanti visas su studijų reikmėmis susijusias išlaidas, nustatoma studijų sutartyje. Studijų kainą arba jos dalį gali apmokėti studijuojančio asmens darbdaviai, aukštoji mokykla, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys. Ministerijos turi teisę apmokėti asmenų, studijuojančių valstybės nefinansuojamose studijų vietose, studijų kainą arba jos dalį iš joms patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų Vyriausybės nustatyta tvarka.

#### **84 straipsnis. Mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir meno veiklos finansavimas**

1. Moksliniai tyrimai, eksperimentinės plėtros ir meno veikla valstybinėse ir nevalstybinėse mokslo ir studijų institucijose finansuojami:

- 1) iš valstybės biudžeto bazinio finansavimo lėšų, skirtų moksliniams tyrimams, eksperimentinei plėtrai ir meno veiklai;
- 2) pagal nacionalines mokslo ir technologijų programas;
- 3) pagal konkursines mokslinių tyrimų programas;
- 4) pagal konkursines technologijų programas;
- 5) pagal valstybės užsakymus inovacinei veiklai vykdyti;
- 6) pagal ūkio subjektų užsakymus vykdyti eksperimentinės plėtros veiklą;
- 7) pagal valstybės investicijų programas ir valstybės investicijų projektus valstybinėms mokslo ir studijų institucijoms;
- 8) iš valstybės fondų lėšų;
- 9) iš tarptautinių ir užsienio fondų ir organizacijų skiriamų lėšų;
- 10) iš kitų teisėtai gautų lėšų.

2. Konkursinės mokslinių tyrimų programos – mokslinių tyrimų darbų priemonių visuma, kurios tikslas yra naujos mokslo žinios ir intelektualiai produktai, nauja mokslinių tyrimų infrastruktūra, aukštesnė tyrėjų kompetencija.

3. Konkursinės mokslinių tyrimų programos inicijuojamos ir įgyvendinamos šias programas administruojančios institucijos nustatyta tvarka.

4. Pareiškėjai konkuruoja dėl programinio konkursinio finansavimo teikdami paraiškas, kurios vertinamos pagal atitiktį konkrečių mokslinių tyrimų projektų keliamiems tikslams, aktualumo, kompetencijos, kokybės ir kitiems programinį konkursinį finansavimą administruojančių institucijų nustatytiems kriterijams.

5. Programinį konkursinį finansavimą administruoja Lietuvos mokslo taryba, Technologijų ir inovacijų įstatymo 14 straipsnyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija, ūkio ministro, švietimo ir mokslo ministro įgaliotos institucijos.

6. Su konkursinėmis mokslinių tyrimų programomis susiję Lietuvos ūkio, kultūros, socialinės, sveikatos, krašto ir gamtos apsaugos, kitų sričių moksliniai tyrimai, specialistų rengimas ir kitos veiklos sritys finansuojami iš tvirtinant šias programas joms numatomų lėšų, kuriomis disponuoja suinteresuotos ministerijos, fondai, mokslo ir studijų institucijos, verslo subjektai.

7. Nacionalines mokslo ir technologijų programas, konkursines technologijų programas ir valstybės užsakymus inovacinei veiklai vykdyti reguliuoja Technologijų ir inovacijų įstatymas.

8. Ūkio subjektai ir jų grupės valstybės finansavimą moksliniams tyrimams gauna dalyvaudami konkursinėse mokslinių tyrimų programose ir konkursinėse technologijų programose.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-1415](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-13, i. k. 2018-11960

## **85 straipsnis. Valstybinių mokslo ir studijų institucijų buhalterinė apskaita, atskaitomybė ir auditas**

1. Valstybinių mokslo ir studijų institucijų buhalterinę apskaitą, jos organizavimą ir tvarkymą, finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymą nustato įstatymai ir kiti teisės aktai.

2. Valstybinių biudžetinių mokslinių tyrimų institutų pajamos, gautos iš mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ūkinės veiklos ir teikiamų paslaugų, įtraukiamos į valstybės biudžeto pajamas ir naudojamos pagal programas mokslinių tyrimų institutų įstatuose nustatytiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti.

3. Pagal patikėjimo sutartį perduotas valstybės turtas turi būti įtraukiamas į apskaitą atskirai nuo kito valstybinės aukštosios mokyklos turto.

4. Valstybinės mokslo ir studijų institucijos kiekvienais metais (ne vėliau kaip iki kovo mėnesio) viešai paskelbia ir teikia Švietimo ir mokslo ministerijai ir steigėjui praėjusių kalendorinių metų veiklos ataskaitas už praėjusius metus, taip pat viešai skelbia metines pajamų ir išlaidų sąmatas ir jų įvykdymo ataskaitas.

5. Valstybės kontrolė atlieka valstybinių mokslo ir studijų institucijų auditą teisės aktų nustatyta tvarka. Valstybinių mokslo ir studijų institucijų, kurių teisinė forma yra viešoji įstaiga, finansinių ataskaitų auditas turi būti atliekamas Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme ir Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatyme nustatytais atvejais.

**TAR pastaba.** 5 dalies nuostatos taikomos 2018 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių valstybinių mokslo ir studijų institucijų, veikiančių kaip viešosios įstaigos, finansinių ataskaitų rinkinių auditams.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1186](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09077

## VIII SKYRIUS

### VALSTYBINIŲ AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ TURTO VALDYMAS, NAUDOJIMAS IR DISPONAVIMAS JUO

#### **86 straipsnis. Valstybinių aukštųjų mokyklų turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principai ir valstybinių aukštųjų mokyklų žemės sklypų, pastatų ir kito turto, skirto mokslo ir studijų reikalam, neliečiamumas**

1. Valstybinės aukštosios mokyklos, valdydamos, naudodamos joms patikėtą turtą ir juo disponuodamos, vadovaujasi šiais principais:

1) visuomeninės naudos. Šis principas reiškia, kad turtas turi būti valdomas, naudojamas ir juo disponuojama rūpestingai, siekiant ugdyti išsilavinusią, mokslui, kultūros vertybėms ir naujausioms technologijoms imlią asmenybę ir visuomenę, laisvai kuriančią, kaupiančią ir skleidžiančią mokslo žinias ir kultūros vertybes, puoselėjančią Lietuvos tapatybę;

2) efektyvumo. Šis principas reiškia, kad valstybinė aukštoji mokykla, turtą valdydama, naudodama ir juo disponuodama, turi siekti didžiausios naudos visuomenei;

3) racionalumo. Šis principas reiškia, kad turtas turi būti tausojamas ir protingai, tikslingai, tinkamai tvarkomas;

4) atskaitingumo visuomenei. Šis principas reiškia, kad valstybinės aukštosios mokyklos, įgyvendindamos joms Lietuvos Respublikos Konstitucijos laiduojamą autonomiją, kultūros, mokslo, tyrinėjimo, dėstymo laisvę ir savarankiškai tvarkydamos joms patikėtą turtą, yra atskaitingos visuomenei už valdomo, naudojamo ir disponuojamo turto kiekybinius ir kokybinius pokyčius;

5) ūkinės veiklos autonomijos. Šis principas reiškia, kad valstybinei aukštajai mokyklai suteikiama ūkinės veiklos laisvė, siejama su jos atsakomybe už aukštosios mokyklos misijos įgyvendinimą.

2. Valstybinės aukštosios mokyklos naudojami žemės sklypų, pastatų ir kito turto, skirto mokslo ir studijų reikalam, neliečiamumo teise. Keisti valstybinės aukštosios mokyklos panaudos pagrindais naudojamų valstybei nuosavybės teise priklausančių žemės sklypų ribas, pastatų ar kito turto, skirto mokslo ir studijų reikalam, perduotą valdyti valstybinėms aukštosioms mokykloms patikėjimo teise, valdytojus gali tik Vyriausybė, įvertinusi valstybinės aukštosios mokyklos tarybos nuomonę. Jeigu valstybinio universiteto taryba nesutinka, žemės sklypų ribas, valstybės pastatų ar kito turto, skirto mokslo ir studijų reikalam, valdytojus gali keisti Seimas.

### **87 straipsnis. Valstybės turto perdavimas pagal patikėjimo sutartis valstybinėms aukštosioms mokykloms**

1. Valstybė jai nuosavybės teise priklausančią ilgalaikį materialųjį turtą Vyriausybės nustatyta tvarka gali perduoti valstybinėms aukštosioms mokykloms patikėjimo teise pagal patikėjimo sutartį. Sprendimą dėl turto perdavimo patikėjimo teise priima Vyriausybė. Tokiame sprendime turi būti nurodyta valstybės institucija ar įstaiga, įgaliota sudaryti turto patikėjimo sutartį. Valstybinės aukštosios mokyklos negali šio turto perduoti nuosavybės teise kitiems asmenims, jo įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktines teises į jį, juo garantuoti, laiduoti ar kitu būdu juo užtikrinti savo ir kitų asmenų prievolių įvykdymą. Turto patikėjimo sutartyje gali būti nustatyta ir kitų apribojimų.

2. Valstybės turto patikėjimo sutartis sudaroma ne ilgesniam kaip 99 metų terminui. Patikėjimo sutarties pavyzdinę formą tvirtina Vyriausybė.

3. Be kitų Civiliniame kodekse numatytų pagrindų, valstybės turto patikėjimo sutartis nutrūksta pasibaigus valstybinės aukštosios mokyklos veiklai, kuriai vykdyti buvo perduotas valstybės turtas.

4. Valstybės turto patikėjimo sutartyje, be kitų Civiliniame kodekse nurodytų esminių turto patikėjimo sutarties sąlygų, turi būti numatyta pareiga, kad valstybinė aukštoji mokykla privalo ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 1 dienos paskelbti praėjusių finansinių metų valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitą valstybinės aukštosios mokyklos interneto svetainėje.

5. Valstybinės aukštosios mokyklos joms pagal patikėjimo sutartį perduotą valstybės turtą gali nuomoti arba perduoti panaudai Vyriausybės nustatyta tvarka. Valstybinių aukštųjų mokyklų išnuomotas turtas gali būti subnuomojamas įmonėms, vykdančioms taikomųjų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbus ir diegiančioms inovacijas, kai yra turtą

perdavusios valstybinės aukštosios mokyklos ir Švietimo ir mokslo ministerijos rašytinis sutikimas.

6. Į valstybės turtą, perduotą pagal patikėjimo sutartį, negali būti nukreipiamas išieškojimas pagal valstybinės aukštosios mokyklos prievoles, įskaitant prievoles, atsiradusias šį turtą valdant, naudojant ir juo disponuojant.

7. Valstybinės aukštosios mokyklos Vyriausybės nustatyta tvarka, kai yra Švietimo ir mokslo ministerijos sutikimas, priima sprendimus dėl valstybės nekilnojamųjų daiktų, kurie joms perduoti valdyti, naudoti ir jais disponuoti patikėjimo teise pagal patikėjimo sutartis, pripažinimo nereikalingais arba netinkamais (negalimais) naudoti.

### **88 straipsnis. Valstybinių aukštųjų mokyklų turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo nuosavybės teise**

1. Turtas, kurį valstybinės aukštosios mokyklos valdo, naudoja ir kuriuo disponuoja nuosavybės teise, yra:

- 1) valstybės investuotas turtas;
- 2) pajamos, gautos kaip apmokėjimas už studijas, taip pat pajamos iš mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros, ūkinės, mokslinės veiklos ir teikiamų paslaugų;
- 3) lėšos ir kitas turtas, kurie gauti kaip parama pagal Labdaros ir paramos įstatymą;
- 4) kitos piniginės lėšos, išskyrus valstybės biudžeto lėšas;
- 5) iš valstybės biudžeto lėšų ir iš šios dalies 2–4 punktuose numatytų lėšų įgytas turtas, išskyrus nekilnojamąjį turtą, įgytą už Europos Sąjungos paramą, valstybės biudžeto ir valstybės fondų lėšas;
- 6) dovanotas turtas;
- 7) paveldėtas turtas;
- 8) turtinės teisės, atsirandančios iš intelektualios veiklos rezultatų (mokslo ar meno kūrinių ir pramoninės nuosavybės teisių objektų – išradimų patentų, dizaino, prekių ženklų ir puslaidininkinių gaminių topografijų, kitų intelektualios nuosavybės objektų);
- 9) pajamos, turtas ar kita nauda, gauta valdant, naudojant šios dalies 1–8 punktuose nurodytas lėšas ar kitą turtą ir jais disponuojant, išskyrus šiame įstatyme nustatytus atvejus.

2. Valdydamos, naudodamos šio straipsnio 1 dalyje numatytą turtą ir juo disponuodamos, valstybinės aukštosios mokyklos gali sudaryti tik tokius civilinius sandorius, kurie neprieštaruja jų steigimo dokumentams ir veiklos tikslams.

### **89 straipsnis. Teisės, atsirandančios iš intelektualios veiklos rezultatų**

1. Valstybinėms aukštosioms mokykloms nuosavybės teise priklauso turtinės teisės, atsirandančios iš intelektualios veiklos rezultatų (mokslo ar meno kūrinių ir pramoninės nuosavybės teisių objektų – išradimų patentų, dizaino, prekių ženklų ir puslaidininkinių gaminių



topografijų, kitų intelektualinės nuosavybės objektų), įgytų pagal sutartį ar įstatymų nustatyta tvarka.

2. Apie savo intelektualinės veiklos rezultatus, kurie buvo sukurti valstybinėje aukštojoje mokykloje atliekant mokslinius tyrimus ir (arba) eksperimentinę plėtrą, naudojantis jos patirtimi arba technologijomis ir (arba) įranga, vykdant darbo funkcijas, asmuo privalo pranešti valstybinei aukštajai mokyklai jos nustatyta tvarka. Turtinių teisių perdavimo aukštajai mokyklai ar suteikimo jomis naudotis klausimai reglamentuojami įstatymų ir (arba) sutarčių nustatyta tvarka.

3. Ne mažiau kaip trečdalis pajamų, gautų už intelektualinės veiklos rezultatų (sukurtų valstybinės aukštosios mokyklos darbuotojams atliekant mokslinius tyrimus ir (arba) eksperimentinę plėtrą, vykdant darbo funkcijas ir studentams atliekant mokslo tiriamąjį, eksperimentinės plėtros ar meno darbą) komercinį panaudojimą, turi būti skiriama autoriui (bendraautoriams), jeigu darbo ar kitoje valstybinės aukštosios mokyklos ir darbuotojo (studento) sudarytoje sutartyje nenumatyta kitaip.

4. Valstybinės aukštosios mokyklos, bendradarbiaudamos mokslinių tyrimų ir (arba) eksperimentinės plėtros srityje su kitomis įstaigomis, įmonėmis ir organizacijomis, intelektualinės nuosavybės valdymo, naudojimo ir disponavimo ja sąlygas nustato sutartyje.

### **90 straipsnis. Disponavimo valstybinių aukštųjų mokyklų nuosavybės teise valdomu ir naudojamu turtu ribojimai**

1. Sandoriai, kuriais remiantis kitų juridinių ir fizinių asmenų nuosavybėn perleidžiamas valstybinės aukštosios mokyklos nuosavybės teise valdomas nekilnojamasis turtas, sudaromi vadovaujantis rinkos kainomis, nustatytomis pagal Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą, gavus Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos sutikimą Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Jeigu valstybinės aukštosios mokyklos nuosavybės teise turimas nekilnojamasis turtas perleidžiamas viešo aukciono būdu, aukštoji mokykla, nesudariusi sandorio per 2 viešus aukcionus, turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka sumažinti perleidžiamo nekilnojamojo turto pradinę kainą.

3. Valstybinės aukštosios mokyklos neturi teisės investuoti į neribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis ir jų steigti. Ribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis valstybinės aukštosios mokyklos gali steigti ir į juos investuoti nuosavybės teise valdomą turtą, vadovaudamosi valstybinių aukštųjų mokyklų turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principais, įtvirtintais šio įstatymo 86 straipsnio 1 dalyje. Sprendimus investuoti valstybinės aukštosios mokyklos nuosavybės teise valdomą turtą priima valstybinės aukštosios mokyklos taryba jos nustatyta tvarka, jeigu tenkinami šie investavimo kriterijai:

1) investuojama į juridinius asmenis, kurie vykdys su valstybinės aukštosios mokyklos vykdoma studijų ar mokslinių tyrimų ir (ar) eksperimentine plėtra susijusias veiklas;

2) valstybinės aukštosios mokyklos taryba, atsižvelgdama į valstybinės aukštosios mokyklos paskutinių kalendorinių metų finansinę būklę, veiklos rezultatus, užtikrindama kitų metų valstybinės aukštosios mokyklos vykdomą studijų ir mokslinių tyrimų veiklą ir (ar) eksperimentinę plėtrą, lėšas, reikalingas investuoti į ribotos civilinės atsakomybės juridinį asmenį, yra patvirtinusi atitinkamų metų valstybinės aukštosios mokyklos pajamų ir išlaidų sąmatoje.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-3144](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-06-29, i. k. 2020-14365

4. Valstybinėms aukštosioms mokykloms draudžiama jų nuosavybės teise valdomu turtu užtikrinti trečiųjų asmenų prievolės.

5. Valstybinės aukštosios mokyklos turi teisę skolintis, tai yra pasirašyti paskolų sutartis, finansinės nuomos sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, laikydamosi Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatyto bendro valstybinėms aukštosioms mokykloms skolinimosi limito. Švietimo ir mokslo ministerija paskirsto šį skolinimosi limitą valstybinėms aukštosioms mokykloms. Valstybinės aukštosios mokyklos už prisiimtus skolinius įsipareigojimus atsiskaito Švietimo ir mokslo ministerijai švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Valstybinė aukštoji mokykla negali įkeisti daugiau kaip 20 procentų nuosavybės teise valdomo materialiojo turto, kad užtikrintų skolinių įsipareigojimų laikymąsi. Nekilnojamojo turto įkeitimo sandoriams turi būti gautas Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos sutikimas Vyriausybės nustatyta tvarka.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

#### **Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1920](#), 2012-01-19, Žin., 2012, Nr. 13-554 (2012-01-28)

MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO 7, 11, 21, 22, 69, 70 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 6 straipsnyje išdėstytos Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 70 straipsnio 7 dalies nuostatos taikomos ir asmenims, kurių pirmosios pakopos ar vientisosios studijos yra valstybės finansuojamos ir kurie į aukštąsias mokyklas priimti iki šio įstatymo įsigaliojimo, bet ne anksčiau kaip 2009 m. gegužės 12 d., jeigu jų studijų sutartyse nėra numatyta kitokia studijų rezultatų palyginimo tvarka.

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1987](#), 2012-04-24, Žin., 2012, Nr. 53-2639 (2012-05-08)

MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO 7, 10, 12, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 43, 44, 47, 48, 51, 55, 57, 66, 69, 70, 71, 73, 75, 95 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-839](#), 2014-04-17, paskelbta TAR 2014-04-24, i. k. 2014-04696

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 93 STRAIPSNIO PAKEITIMO

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-861](#), 2014-05-06, paskelbta TAR 2014-05-20, i. k. 2014-05523

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 28 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-924](#), 2014-06-05, paskelbta TAR 2014-06-19, i. k. 2014-07838

LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 65 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2014 m. liepos 1 d.

**Konstitucinio Teismo nutarimas:**

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2011-12-22, Žin., 2011, Nr. 160-7591 (2011-12-28)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO (2009 M. BALANDŽIO 30 D. REDAKCIJA) NUOSTATŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

Nr. [KT48-N15/2014](#), 2014-11-10, paskelbta TAR 2014-11-10, i. k. 2014-16400

Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 20 straipsnio 3 dalies (2012 m. balandžio 24 d. redakcija), 70 straipsnio 7 dalies (2012 m. sausio 19 d. redakcija) nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1403](#), 2014-12-09, paskelbta TAR 2014-12-22, i. k. 2014-20431

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 80 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2198](#), 2015-12-17, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20896

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 7, 42 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2388](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-31, i. k. 2016-14399

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 70 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 70-1 straipsniu įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-116](#), 2016-12-15, paskelbta TAR 2016-12-23, i. k. 2016-29420

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 17 straipsnio pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2534](#), 2016-06-29, paskelbta TAR 2016-07-14, i. k. 2016-20555  
Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-117](#), 2016-12-15, paskelbta TAR 2016-12-23, i. k. 2016-29421

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2534 1 straipsnio pakeitimo įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-162](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29856

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2534 2 straipsnio pakeitimo įstatymas

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-422](#), 2017-06-08, paskelbta TAR 2017-06-19, i. k. 2017-10246

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 12 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 72-1 straipsniu įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-455](#), 2017-06-20, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10912

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 17 straipsnio pakeitimo įstatymas

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-625](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12341

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymas

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-968](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21725

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 29 straipsnio pakeitimo įstatymas

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-969](#), 2017-12-21, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21727

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72-1 straipsnio pakeitimo įstatymas

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-891](#), 2017-12-14, paskelbta TAR 2017-12-27, i. k. 2017-21317

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 19 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymas

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-989](#), 2018-01-12, paskelbta TAR 2018-01-23, i. k. 2018-01003

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 48 straipsnio pakeitimo įstatymas

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1059](#), 2018-03-22, paskelbta TAR 2018-03-29, i. k. 2018-04815

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 80 ir 82 straipsnių pakeitimo įstatymas

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1133](#), 2018-04-26, paskelbta TAR 2018-05-08, i. k. 2018-07485

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 17 straipsnio pakeitimo įstatymas

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1170](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-23, i. k. 2018-08264  
Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 2, 4 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymas

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1171](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-23, i. k. 2018-08265

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 52 straipsnio pakeitimo įstatymas

20.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

Nr. [KT15-N10/2018](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-06-29, i. k. 2018-10929

Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 9 punkto, 38 straipsnio 1 dalies, 39 straipsnio 1 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. sausio 12 d. nutarimo Nr. XIII-1021 „Dėl pritarimo Lietuvos sporto universiteto reorganizavimui prijungimo prie Lietuvos sveikatos mokslų universiteto būdu“ atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymui

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1186](#), 2018-05-24, paskelbta TAR 2018-06-01, i. k. 2018-09077

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 85 straipsnio pakeitimo įstatymas

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1368](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11697

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 17 straipsnio pakeitimo įstatymas

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1367](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11695

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72-1 straipsnio pakeitimo įstatymas

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1369](#), 2018-06-29, paskelbta TAR 2018-07-10, i. k. 2018-11698

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 54 ir 77 straipsnių pakeitimo įstatymas

25.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1412](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11477

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 82 straipsnio pakeitimo įstatymas

26.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1415](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-13, i. k. 2018-11960

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 14, 15, 21, 23, 24, 84 straipsnių pakeitimo ir 18, 25 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas

27.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1657](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19223

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 27 straipsnio pakeitimo įstatymas

28.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1658](#), 2018-11-20, paskelbta TAR 2018-11-28, i. k. 2018-19227

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 48, 52, 53, 58, 59, 77, 78, 79 ir 82 straipsnių pakeitimo įstatymas

29.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1687](#), 2018-12-04, paskelbta TAR 2018-12-11, i. k. 2018-20236

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 82 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1412 pakeitimo įstatymas

30.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1700](#), 2018-12-06, paskelbta TAR 2018-12-20, i. k. 2018-20941

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 82 straipsnio pakeitimo įstatymas

31.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2057](#), 2019-04-11, paskelbta TAR 2019-04-24, i. k. 2019-06693

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 80 ir 82 straipsnių pakeitimo įstatymas

32.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2089](#), 2019-04-26, paskelbta TAR 2019-05-06, i. k. 2019-07326

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 77 straipsnio pakeitimo įstatymas

33.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2367](#), 2019-07-16, paskelbta TAR 2019-07-29, i. k. 2019-12448

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 9, 14 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymas

34.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2991](#), 2020-05-28, paskelbta TAR 2020-06-09, i. k. 2020-12613

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 82 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 82-1 straipsniu įstatymas

35.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3144](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-06-29, i. k. 2020-14365

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 90 straipsnio pakeitimo įstatymas

36.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3269](#), 2020-06-30, paskelbta TAR 2020-07-10, i. k. 2020-15545

Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 72-1 straipsnio pakeitimo įstatymas